

B U L L E T I N

**BULLETIN
NÁRODNÍ PROTIDROGOVÉ CENTRÁLY**

Vydavatel:

Policie České republiky
Národní protidrogová centrála
Služby kriminální policie a vyšetřování

Redakční rada:

plk. JUDr. Jiří KOMOROUS,
plk. Ing. Petr KOČÍ
pplk. Mgr. Břetislav BREJCHA,
Doc. Dr. JUDr. Jan HEJDA,
Doc. Ing. Renata ŠTABLOVÁ
PhDr. Miroslav NOŽINA,
Jaroslav ŠEJVL

Vedoucí redakce:

Miloš VANĚČEK
Tel. 974 835 853, 603 191 408

Adresa:

Policejní prezidium České republiky
Poštovní příhrádka 62/NPC
170 89 Praha 7
bulletinnpc@centrum.cz

Vydává:

oddělení vydavatelství obchodního odboru
Tiskárny MV, Bartůňkova 1159/4
Poštovní schránka 10
149 01 Praha 4
Tel.: 974 887 341, 974 887 335
Fax: 974 887 333

Tiskne:

Tiskárna MV, p. o., Bartůňkova 1159/4, 149 01 Praha 4
Tel.: 974 887 312
Fax: 974 887 395
Vychází 4x ročně, cena 70,- Kč
Roční předplatné 280,- Kč
Plus distribuční poplatky

Objednávky přijímá a vyřizuje:

Tiskárna MV, p. o., obchodní úsek,
Bartůňkova 1159/4, 140 01 Praha 4
Tel.: 974 887 334, 974 887 335, 974 887 341
Fax: 974 887 333
e-mail: pavel.komarek@tmv.cz

Distribuci vyřizuje:

Jindřich MATOUŠ – distribuce tiskovin
Ze věcnou správnost příspěvků ručí autoři.
Přetisk povolen pouze se souhlasem redakce

Podávání novinových zásilek

Povolila Česká pošta, s. p., Odštěpný závod Praha,
Čj.: 6119/96 ze dne 15. 10. 1996

Určeno pro služební potřebu Policie ČR, Obecní policie,
Státního zastupitelství, soudů a vybraných institucí.

Povoleno MK ČR – 7834
ISSN 1211-8834

Titulní strana:
akce NPC ALEF

Grafické zpracování:
Pavel VLASÁK

OBSAH:

2. VÝROČNÍ ZPRÁVA NPC 2007
NPC SKPV PČR
27. ANALÝZA CELOSVĚTOVÝCH TREN-
DŮ V OBLASTI PĚSTOVÁNÍ, VÝ-
ROBY, OBCHODOVÁNÍ A ZNEUŽÍVÁNÍ
DROG V ROCE 2007 – VÝBĚR ZE
ZPRÁVY INCB
JUDr. Jan ANDRLE, NPC
32. SYSTÉM VČASNÉHO VAROVÁNÍ PŘED
NOVÝMI PSYCHOAKTIVNÍMI LÁT-
KAMI
JUDr. Jan ANDRLE, NPC
36. 10 LET TOXI TÝMU SKPV OSTRAVA
Bc. Jiří KOPEČEK, MŘ PČR OSTRAVA
43. STRÝČKOVÉ, ŽOLDÁCI A POULIČNÍ
PRODAVAČI
Miroslav Nožina
52. DVĚ AKCE V MUZEU PČR
Martin MICHAL, OŘP PRAHA IV.
56. KNIHOVNIČKA
Miloš VANĚČEK
60. MOTOCYKL 2008
Mgr. Marek BLAŽEJOVSKÝ, NPC

VÝROČNÍ ZPRÁVA NÁRODNÍ PROTIDROGOVÉ CENTRÁLY ZA ROK 2007

Vážení čtenáři,

dostává se vám do ruky tak jako každý rok Výroční zpráva Národní protidrogové centrály, hodnotící stručně uplynulý rok 2007. Rozhodli jsme se být co nejstručnější a nejdělnější. Nicméně alespoň tento úvodník mi dává jakousi možnost vyjádřit se k některým jevům, které nelze pouze v suchých číslech a konstatování reflektovat.

K čemu bych se v prvé řadě rád vyjádřil, je stále setrvalá negativní úloha většiny médií v oblasti protidrogové prevence. Nejen vysoká, takřka úplná absence čehokoliv, co by varovalo či vychovávalo k odmítání nelegálních drog, ale bohužel pravý opak. Od neustálého bagatelizování drogového problému až dokonce v hraničních případech propagace toho či onoho druhu nelegálních drog. Jako naprosto „úžasný“ se pak dokonce jeví i článek tzv. seriózního média Mladé fronty Dnes minulý rok, v němž pan Komárek konstatuje, že boj proti nelegálním drogám je bojem proti lidské svobodě. Je třeba něco dodávat?

Mezi odbornou veřejností stále působí velmi úzká skupina profesionálů, kteří donekonečna propagují mýty o vynikající situaci v České republice, kdy díky skvělé prevenci, široké síti středisek a výborné práci v oblasti výměny injekčních stříkaček nemáme v podstatě žádné problémy s šířením viru HIV mezi narkomany, prostě situace „1A“. Tatáž skupina pak tvrdí, že se v ČR podporuje pouze represe, nicotné záchyty nelegálních drog svědčí o špatné práci policie, problém s pseudoefedrinem v běžně dostupných lécích ve skutečnosti problémem není atd.

NPC se již 17 let snaží společně s desítkami a desítkami dalších policistů, státních zástupců, soudců, pedagogů, lékařů, výchovných pracovníků, vládních a nevládních organizací nabídku drog v ČR snižovat, kdy velmi dobře známe reálnou situaci a pravdu o shora uvedených oblastech jen namátkou vybraných. Naskytá se pak logicky otázka PROCĚ? Proč se média chovají tak, jak se chovají, proč někteří jedinci z odborné sféry, hojně publikující, zkreslují, fabulují, bagatelizují, zamlčují, překrucují fakta? Je to úmysl? Nebo prostá neznalost? Odpověď ponechávám na každém z čtenářů.

Stačí mít pouze základní odborný přehled o drogové problematice a je hned každému jasné, že situace v ČR v oblasti drog není vůbec růžová – neuvěřitelné číslo tzv. experimentujících, stoupající problém HIV, nedostatek specializovaných léčeben pro náctileté, cílená lež o jednostranné podpoře represe v ČR (již několik let jsou počty policistů na protidrogovou problematiku a prostředků neměnné), neznalost faktu, že již několik let se úspěšnost protidrogových akcí nehodnotí podle množství zadržených drog, ale podle „kvality“ a nebezpečnosti pachatelů pro společnost, prokazatelný nárůst počtu odhalených laboratoří na výrobu pervitinu, produkujících tuto drogu díky běžně dostupným lékům, levný kokain již v uličním prodeji, nezvládnutý výdej a distribuce substitučních prostředků (zneužívání substituční léčby), v mezinárodní oblasti patová situace v Nizozemí, díky liberální politice ke kanabinoidním drogám atd. Co se musí stát, aby se konečně začalo informovat o drogové situaci v ČR nezkrásleně? Je těch podnětů stále málo?

O to více zasluhuje úctu, poděkování a ocenění snaha stovek odborníků v ČR, kteří se snaží tento problém řešit a proti němu skutečně aktivně něco dělají.

Těm patří vysoké uznání a dovolte mi, abych závěrem jménem Národní protidrogové centrály všem, kteří nevzdali náš společný boj proti tomuto likvidačnímu faktoru lidské civilizace, co nejvíceji poděkoval a popřál jim mnoho sil a zdraví v nadcházejícím roce 2008.

Vrchní rada plk. JUDr. Jiří KOMOROUS

I. OBCHOD S HEROINEM

Hlavní trasou dovozu heroinu do České republiky zůstává tzv. Balkánská cesta. Heroin v ČR je původem z Afghánistánu a je přepravován zejména přes území Turecka, Makedonie či Bulharska. Obchodování s heroinem na našem území zůstává doménou kosovských, případně makedonských Albánců. V obchodu s touto drogou sledujeme stále trend nízkého obsahu účinné látky, a to při zachování ceny. Co se týče heroinu s vyšším obsahem účinné látky, ten je v rámci Balkánské cesty tranzitován spíše do zemí západní Evropy.

Počet problémových¹⁾ uživatelů aplikujících si heroin se nezvyšuje. S tím souvisí i stabilní poptávka českých (nikoliv však cizích – ukrajinských apod.) problémových uživatelů po heroinu. V této souvislosti je však třeba uvést, že v ČR uživatelé heroinu zneužívají substituční přípravek Subutex. Zavedení registru v rámci této substituční léčby se jeví jako správné opatření, které je určitou zárukou dodržování „pravidel léčby“.

Akce „MAJMUN“

V Ústeckém kraji byla ukončena operace MAJMUN, která dovršila téměř roční úsilí pracovníků Národní protidrogové centrály o zadokumentování činnosti organizované skupiny podílející se na nelegálním dovozu heroinu z balkánské oblasti do České republiky a jeho následnému vývozu do dalších zemí Evropy. V součinnosti s Útvarem rychlého nasazení, celním ředitelstvím Ústí nad Labem a ŘSCPP Ústí nad Labem pracoviště Varnsdorf byly v okresech Most, Teplice a Děčín zadrženy tři v ČR dosud netrestané osoby kosovoalbánské národnosti. Celkem bylo zahájeno trestní stíhání tří osob, provedeny dvě domovní prohlídky a čtyři prohlídky vozidel.

Při prohlídkách bylo zajištěno 4109,6 g heroinu. Ze zajištěného množství omamné látky by bylo možno distribuovat cca 80 000 dávek, jejichž hodnota na nelegálním trhu by činila řádově několik milionů korun. Dále policisté zajistili cca 200 000 Kč, dvanáct mobilních telefonů + SIM karet, obaly od OPL a písemné poznámky.

Hlavou skupiny v Teplicích byl pachatel, který byl v minulosti potrestán v zahraničí deseti lety vězení za násilnou trestnou činnost. V České republice tato osoba žije asi pět let, přičemž neměla žádné legální příjmy.

II. OBCHOD S KOKAINEM

V oblasti obchodu s kokainem pokračuje trend posledních let, kdy se kokain na území ČR stává dostupnější drogou a jeho cena na nelegálním trhu klesá. Velmi časté jsou menší zásilky z Nizozemí. Občané České republiky jsou nadále zapojováni do kurýrní přepravy kokainu z Jižní Ameriky do Evropy a následně do České republiky. Přepravu organizují zpravidla občané jihoamerického původu. Na organizování obchodu s kokainem se také podílejí občané ze států západoafrického pobřeží.

Z častějšího záchytu občanů ČR ve zdrojových oblastech Jižní Ameriky i Karibské oblasti i ze zkušeností zahraničních kolegů vyplývá, že osobní kurýrní přeprava kokainu tvoří významný způsob přepravy ze zdrojových oblastí do západní Evropy.

K dovážení kokainu na území České republiky je využívána také ta nejjednodušší cesta, a to formou poštovních zásilek.

Akce „BEAN“

Zadržením pachatele ukončili pracovníci Národní protidrogové centrály služby kriminální policie a vyšetřování PČR operaci pod krycím názvem „BEAN“. Po několikaměsíčním prověřování a dokumentování trestné činnosti byl na území hl. města Prahy ve spolupráci s Útvarem rychlého nasazení Policie České republiky zadržen muž izraelské národnosti. Tento podezřelý distribuoval

¹⁾ Dle EMCDDA (Evropské monitorovací středisko pro drogy a drogovou závislost) se za problémového uživatele považuje osoba dlouhodobě závislá na omamných nebo psychotropních látkách, aplikujících si je zpravidla nitrožilně.

omamnou látku kokain vysoké kvality. Drogu obviněný prodával nejen v místě svého bydliště, ale i ve známých pražských klubech a na diskotékách, a to širokému okruhu uživatelů. Šetřením detektivů NPC bylo zjištěno, že na zadrženého byl pro závažnou drogovou trestnou činnost vydán justičními orgány Spojených států mezinárodní zatykač. Zadržený byl mimo jiné aktivně zapojen ve zločinecké organizaci, která byla řízena občany Izraele sídlícími ve Španělsku. Tato skupina se zabývala distribucí tablet extáze vyrobených v Nizozemsku do USA, Austrálie, SRN a Španělska. Celkem byla této organizaci prokázána distribuce tablet extáze v celkovém množství nejméně 835 000 kusů. Tablety XTC vyváželi z Nizozemska do místa určení ukryté v rámech obrazů.

V Praze se ukrýval v pronajatých luxusních bytech a užíval několik falešných identit, pro které měl k dispozici hodnověrné izraelské i české doklady. V pronajatém bytě obviněného, který se nacházel v Praze 3, provedli detektivové NPC domovní prohlídku, při které bylo nalezeno téměř 1000 g kokainu, cca 170 g hašiše, cca 30 g amfetaminu a finanční hotovost ve výši 86 000,- Kč, 2 000,- USD a 42 700,- EUR. Cena zajištěných drog by při prodeji na černém trhu dosáhla celkové výše téměř 4 000 000,- Kč.

Poštovní balík – kokain

Pracovníky SKPV Správy hl. města Prahy ve spolupráci s pracovníky PČR NPC SKPV byla zjištěna a zadokumentována trestná činnost občana rakouské národnosti, žijícího ve Švýcarsku, který se dopustil jako člen organizované skupiny působící ve více státech trestného činu nedovolené výroby a držení omamné a psychotropní látky dle ust. § 187/1,4 písm. c) tr.zákona ve spolupachatelství dle ust. § 9 odst. 2 trestního zákona tím, že z Kostariky odeslal poštou balík, který obsahoval dvě krabice s několika sušenkami a krystalickou látkou předběžně určenou jako kokain, o váze několika kilogramů, která byla dne 14. srpna 2007 kolem 10.00 hod. doručena běžnou poštou do firmy v ČR. Jako kurýr, který si měl zásilku vyzvednout, byl zjištěn občan SRN.

III.

OBCHOD S CANNABISEM

V České republice i nadále trvá značná poptávka po marihuane s vysokým obsahem účinné látky THC²⁾. Tuzemští pěstitelé jsou schopni tzv. hydroponním způsobem produkovat značné množství kvalitní marihuany. Na celém území republiky tak vznikají skryté prostory (pěstírny) se specializovaným vybavením určeným pro hydroponní pěstování konopí.

Hydroponním pěstováním konopí a následnou výrobou marihuany se na našem území čím dál více zabývají vietnamští občané, kteří takto vyrobenou marihuanu distribuují nejen na území České republiky, ale vyvážejí ji i do zahraničí, zejména do západní Evropy.

IV.

OBCHOD S METAMFETAMINEM

Metamfetamin (dále jen pervitin) je na území České republiky vyráběn nadále ze dvou prekurzorů. Jednak z efedrinu, kdy takto vyrobený metamfetamin je zpravidla vyvážen do zahraničí, a jednak z pseudoefedrinu. V případě efedrinu se na našem území jedná spíše o nedostatkovou komoditu a do obchodu s ním jsou zapojeni zejména kosovští Albánci, kteří jej získávají zřejmě z Bulharska či Makedonie. Hlavním prekurzorem pro výrobu pervitinu na území ČR je tak pseudoefedrin, který je získáván, respektive extrahován z volně prodejných léků obsahujících zákonem povolené množství 30 mg pseudoefedrinu v jednotce (jmenovitě Modafen, Paralen Plus, Nurofen Stopgrip). Výrobou pervitinu z takto získaného pseudoefedrinu se zabývají (vzhledem k relativně snadnému postupu tzv. českou cestou) i v oboru chemie nekvalifikovaní jedinci. Tímto způsobem vyráběný pervitin je produkován v malém množství, ale zato zcela pravidelně. Pachatelé pak často mění místo svého působiště, kdy jsou schopni, aby bylo ztíženo jejich odhalení, v krátké době přesunout předměty určené k výrobě na jiné místo. Prekurzor, v tomto případě pseudoefedrin, si totiž mohou snadno a bez větších překážek koupit v kterékoli lékárně po celém území ČR.

²⁾ THC – delta 9 tetrahydrocannabinol – látka uvedená v seznamu zakázaných látek v příloze zákona č. 167/1998 Sb. (O návykových látkách).

V České republice vyráběný pervitin se nadále těší veliké oblibě zahraničních uživatelů, kteří Českou republiku navštěvují, aby si ho tu nakoupili. Pokračuje tedy trend přeshraniční „drogové turistiky“, kdy zejména občané Německa a Rakouska přijedou do České republiky, kde pervitin zakoupí, zpravidla v gramovém množství. Následně jej vyvezou zpět buď pro potřeby aplikace, nebo pro účely další distribuce. V těchto případech jeví zájem především o krystalický pervitin (považován za vysoce kvalitní), který je vyráběn z efedrinu.

V.

OBCHOD SE SYNTETICKÝMI DROGAMI A OSTATNÍMI PREKURZORY

Extáze

Droga známá pod názvem extáze je na území České republiky dovážena, a to především z Nizozemska, Polska a také ze Slovenska, přičemž kurýři se rekrutují z řad mladých lidí (kolem věku 20 let). Extáze se na naše území dováží zpravidla v množství několika desítek tisíc kusů tablet a je distribuována jednak na celém území České republiky, v některých případech dále vyvážena např. do Rakouska. Stále přetrvává pašování tablet ukrytých ve vozidlech. V linkových autobusech například je extáze převážena zejména v zavazadlech. Jsou zaznamenávány i případy, kdy je droga z ciziny dopravována prostřednictvím listovních či balíkových zásilek.

Cena extáze je na nelegálním trhu v České republice proměnlivá, záleží zejména na počtu odebraného množství tablet a na aktuální nabídce na trhu.

V České republice jsou nečastějšími lokalitami, kde se extáze distribuuje, především zábavní taneční akce (např. typu Czech Tech, Open Air dance festivaly atd.) a dále hudební kluby a diskotéky.

Na tabletách jsou vyražena různá loga, která závisí na aktuálních módních trendech. Objevují se také jiné tvary tablet, než jen kulaté (např. oválné a hranaté). Faktem zůstává, že nejčastější účinnou látkou je MDMA, MDA či MDEA. Dalšími látkami jsou např. 2C-B, PMA, PMMA a DOB.

VI.

REGIONÁLNÍ SPECIFIKA OBCHODU S OMAMNÝMI A PSYCHOTROPNÍMI LÁTKAMI V ČESKÉ REPUBLICE

HLAVNÍ MĚSTO PRAHA

(OOZOK SKPV Policie České republiky Správy hlavního města Prahy)

Hlavní město Praha je i nadále v popředí v drogové trestné činnosti. V současné době drogová scéna v podstatě zahrnuje celé území hl. m. Prahy. V praxi se potom jedná o místa s velkým pohybem osob, zejména uzlové body pražské hromadné dopravy, stanice metra dislokované na panelových sídlištích, zábavní kluby a herny. Dále se drogová scéna soustřeďuje do dalších lokalit, jako jsou obchodní centra, cinema centra, vlaková a autobusová nádraží, která zajišťují jak anonymitu dealerů, tak uživatelů OPL.

Ve vztahu k pachatelům drogové kriminality nadále přetrvává stav, kdy vedle osob české národnosti se na distribuci drog podílejí také cizí státní příslušníci a příslušníci národnostních minorit, kteří se zdržují na území České republiky. Pokud jde o organizované zločinecké struktury na území hl. m. Prahy, čeští občané působí na základních člancích a fungují zpravidla jako prodejci, popř. jako přepravci zásilek drog.

K drogové trestné činnosti se přirozeně váže další nelegální činnost, a to zejména v oblasti nedovolené migrace osob, padělání a pozměňování dokladů a také násilná a hospodářská trestná činnost.

Významným problémem na území hl. m. Prahy je sekundární kriminalita³⁾, která se projevuje zejména v majetkové trestné činnosti.

³⁾ Kriminalita převážně majetkového charakteru páchaná zejména problémovými uživateli drog zpravidla za účelem získání finančních prostředků na nákup drog.

V oblasti výroby pervitinu došlo ke změnám, kdy ji pachatelé kvůli snížení rizika odhalení přesouvají mimo území hl. m. Prahy, a to zejména na území Středočeského kraje. Nicméně k následné distribuci takto vyrobeného pervitinu docházelo hlavně na území hl. m. Prahy.

Vedle pervitinu dochází na území hl. m. Prahy k masivnějšímu nástupu v prodeji kokainu, který je na území České republiky dovážen ze zahraničí, zejména prostřednictvím poštovních zásilek o váze i několika kilogramů. Místem konečného prodeje jsou potom kluby a herny v centru Prahy.

V oblasti opiátů došlo ke snížení případů řešených PČR, mimo jiné i mezi romským etnikem. Mimo romské etnikum dochází mezi ostatními uživateli opiátů k zneužívání léku SUBUTEX. Je nutné zmínit, že jsme zaznamenali případy nelegálního obchodu se Subutexem,

Pretrvává nelegální pěstování marihuany, za využití hydroponních pěstíren marihuany, které slouží k pěstování od několika kusů až po několik desítek rostlin.

Akce „KLOUZEK“

V průběhu května 2007 ukončili pracovníci SKPV Praha I a SKPV OZOK S. hl. m. Prahy operaci s krycím názvem „KLOUZEK“. Po předchozím několikaměsíčním prověřování a dokumentování trestné činnosti zadrželi kriminalisté v Praze, ve spolupráci se Zásahovou jednotkou Správy Hlavního města Prahy PČR, dvaatřicetiletého muže. Tento muž vyráběl a následně distribuoval pervitin. Během zadržení měl podezřelý u sebe krátkou střelnou zbraň ráže 9 mm s 15 ks nábojů připravenou k okamžitému použití. Při domovních prohlídkách policisté odhalili a zajistili dvě kompletní laboratoře na výrobu pervitinu, velké množství pomocných chemických látek a laboratorního skla. Rovněž našli 2 ks krátkých střelných zbraní včetně zásobníků se střelivem, samopal vz. 58 včetně 4 ks zásobníků se střelivem, nabitou zákeřnou zbraň – střelící tužku, samostatné zásobníky, více jak 300 kusů různých druhů střeliva včetně 150 ks zakázaného střeliva. Dále kriminalisté našli desítky kusů sečných a bodných zbraní, šest kuší s optikou, neprůstřelnou i taktickou vestu, 2 ks granátů, průmyslovou trhavinu a protipancéřovou průbojnou střelu. K výrobě pervitinu pachatel používal látky, které získával z volně prodejných léků.

STŘEDOČESKÝ KRAJ

(Policie České republiky, správa Středočeského kraje)

Největší počet případů řešených PČR souvisel u dospělých pachatelů s pervitinem a heroinem. Výroba a distribuce pervitinu byla dokumentována bez výjimek na celém území kraje. Nejvíce případů bylo v uplynulém období řešeno v Kladně, Mladé Boleslavi, Benešově, Berouně a v Nymburku. Avšak nejvíce problémovou lokalitou z hlediska distribuce drog, zejména pervitinu a heroinu, byla obec Pečky a město Kolín, kde je tato trestná činnost páčána Olašskými Romy.

U mladistvých převažovali případy související především s distribucí marihuany, ale vyskytují se i případy distribuce pervitinu. Mírně se zvýšila četnost případů souvisejících s marihuanou v prostředí základních škol. Nejčastěji k nim docházelo v Berouně, dále Kutné Hoře a Kolíně. V této souvislosti je třeba uvést, že o trestný čin se jednalo pouze v jednom případě. V ostatních případech šlo o jednání naplňující skutkovou podstatu přestupku.

Největší vzestup byl zaznamenán u hydroponního pěstování marihuany. Výskyt těchto případů byl nejvíce sledován ve východní části kraje, zejména v jižní části Praha-venkov, v Kolíně a Nymburku.

JIHOČESKÝ KRAJ

(Expozitura NPC České Budějovice)

Stále nejvíce zneužívanou drogou v kraji je (na základě poznatků kriminalistů) marihuana, která je pěstována zejména v uzavřených objektech za využití hydroponní technologie. Jedná se častěji o pěstování v menších množstvích, kdy je droga konzumována přímo výrobcem, nebo poskytována okruhu známých, a to buď za úplatu, nebo častěji výměnným obchodem za jinou drogu. V minulém období bylo zjištěno, že se do uvedené trestné činnosti na území Jihočeského kraje zapojily i osoby vietnamské národnosti.

Z hlediska páchané trestné činnosti je druhou nejvíce se vyskytující drogou pervitin, který byl do regionu, stejně jako v předchozích obdobích, dovážen převážně ze severních Čech. V posledním období bylo zaznamenáno, že droga byla vyráběna osobami z řad uživatelů, kteří si volně prodejné léky s obsahem pseudoefedrinu nakupují buď sami nebo k tomu využívají jiné osoby. Množství takto vyráběné drogy se pohybuje řádově do dvou desítek gramů na „jeden var“. Pervitin je vyráběn

hlavně v bytech panelových zástaveb, rekreačních chatách nebo garážích, s tím, že užívaná místa pachatelé často mění. Zvýšil se počet Romů zapojených do této činnosti. Co se týká heroinu, počet případů je stabilní. Uživatelé heroinu ve většině případů přecházejí na užívání substitučního přípravku Subutex. Byl zaznamenán zájem o obchodování právě se Subutexem. V oblasti tzv. tanečních drog byla zaznamenána mírně zvýšená poptávka zejména po extázi. K jejímu zneužívání dochází převážně v průběhu tzv. technoparty, popř. na diskotékách a letních tanečních akcích. Nadále přetrvává zájem cizinců (převážně z Rakouska a SRN) o pervitin, avšak jednotlivé odběry se pohybují v řádech gramů. Toto obchodování je stejně jako v minulém období často doprovodným jevem při poskytování sexuálních služeb v příhraniční oblasti. Celkově přetrvává trend obchodování v malém množství, kdy jednotliví odběratelé jedou k dodavateli častěji a pro menší odběry, čímž snižují negativní dopad při případném zadržení policií.

Akce „DUD“

Zadržením pachatelů byla ukončena pracovníky Národní protidrogové centrály služby kriminální policie PČR operace „DUD“. Po jednorozhodném prověřování a dokumentování trestné činnosti byli podezřelí zadrženi ve spolupráci s policisty OŘ Českých Budějovic, správy Jihočeského kraje, Celní správy Českých Budějovic a psovody Oblastního ředitelství cizinecké a pohraniční policie v Českých Budějovicích. Hlavní organizátor byl občan ČR, který byl v minulosti za obdobnou trestnou činnost stíhán, a dále jeho tři spolupachatelé, kteří byli v minulosti podezřelí z trestné činnosti spočívající v organizování a následném dovozu extáze z Nizozemska do České republiky a distribuci marihuany do SRN. Jeden ze zadržených byl od srpna roku 2005 v celostátním pátrání pro podezření z trestné činnosti nejen majetkového, ale i násilného charakteru. Hlavní podezřelý byl zadržen v Praze při inkasování finanční částky od jednoho z dealerů za OPL ve výši 100 000,- Kč. V rámci případu bylo zajištěno 3600 ks extáze, 100 ks tripů LSD a 2 hydroponní pěstírny marihuany, ve kterých bylo vysazeno celkem více než 600 rostlin konopí.

PLZEŇSKÝ A KARLOVARSKÝ KRAJ (Expozitura NPC Plzeň)

Ze záchytů OPL v Západočeském kraji a z informačních zdrojů byla v roce 2007 zaznamenána přetrvávající aktivita zejména v dovozu tablet XTC a marihuany z Nizozemska, a to převážně občany ČR. K dovozu dochází soukromými dopravními prostředky, ale i s využitím pravidelných autobusových linek z Nizozemska do ČR. Narůstá i tzv. „drogová turistika“ občanů ze sousedního Německa, kteří si do ČR jezdí pravidelně nakupovat především pervitin v menším množství za účelem jeho vývozu a následné spotřeby v Německu. V některých případech však již byly zaznamenány nákupy a vývozy většího množství drogy (především pervitinu), které bylo určeno pro další distribuci v SRN.

Pokračuje zvýšená aktivita občanů Vietnamu, žijících na území ČR, která spočívá v organizování nelegálního obchodu s OPL, a to ve formě zajišťování distribuce tuzemským, ale zejména zahraničním odběratelům na území ČR, a dále i ve formě organizování vývozu OPL do zahraničí – SRN. Občané Vietnamu se také dále ve velkém rozsahu zaměřují na budování velkých hydroponních pěstíren konopí.

Mimo uvedené trendy je situace v drogové trestné činnosti na teritoriu Plzeňského a Karlovarského kraje v podstatě setrvalá, především co se týká distribuce heroinu mezi romskou komunitu přímo v Plzni. Tento heroin pochází především z Teplicko – Ústecka a dále z Prahy.

V souvislosti zejména s problémovými uživateli přetrvávají problémy v oblasti tzv. sekundární kriminality a také byly zaznamenány případy vydírání nebo násilné kriminality.

Akce „TABLO“

Dne 21. března 2007 byla pracovníky, Národní protidrogové centrály služby kriminální policie a vyšetřování PČR po více než ročním prověřování ukončena operace s krycím názvem TABLO. Závěrečná fáze případu byla ukončena ve spolupráci se specialisty Celní správy ČR, Celního ředitelství Plzeň, psovody SCPP, Oblastního ředitelství Plzeň a pořádkovou policií. V rámci této operace byla prověřována a dokumentována činnost skupiny pachatelů, která organizovala dovoz OPL (konopí a tablet XTC) z Nizozemska do ČR, kde zajišťovala další distribuci takto dovezených drog. Pachatelé distribuovali drogy v Karlovarském a Plzeňském kraji, s tím, že působili zejména v Kar-

lových Varech a Ostrově nad Ohří. Na hraničním přechodu Pomezí došlo k zadržení jednoho z členů skupiny, který ve speciálně upraveném vozidle, užívaném členy skupiny, přepravoval z Nizozemska do ČR v úkrytu cca 2,5 kg konopí. Po nález a zajištění drog detektivové NPC zadrželi ve večerních hodinách v Ostrově nad Ohří další tři členy skupiny. Následující den byl na Karlovarsku zadržen poslední člen skupiny a celá skupina tak skončila v rukou Policie ČR.

ÚSTECKÝ A LIBERECKÝ KRAJ (Expozitura NPC Ústí nad Labem)

Nejvíce realizovaných případů v daném teritoriu v roce 2007 bylo spojeno s tranzitem heroinu v rámci EU a jeho distribucí v České republice, kdy došlo k nárůstu oproti loňskému roku. Oblast tranzitu a distribuce heroinu je doménou osob z bývalé Jugoslávie s aktivní účastí občanů České republiky, zejména v distribuci této drogy koncovým uživatelům heroinu. Na poměrně vysoké úrovni oproti ostatním krajům je rovněž zastoupena výroba pervitinu v nelegálních laboratořích, distribuce v České republice a „export“ pervitinu do zahraničí, zejména do Spolkové republiky Německo. Rovněž byly zaznamenány případy, kdy pervitin vyráběli čeští občané v SRN, čímž organizované skupiny chtěly minimalizovat riziko odhalení drog při překračování státních hranic. Vzhledem k nedostatku efedrinu se extrémně zvýšil prodej volně dostupných léčiv obsahujících pseudoefedrin, která jsou masivně zneužívána k výrobě pervitinu. Byly také zaznamenány případy dovozu efedrinu do České republiky po tzv. Balkánské trase, kdy v pozadí těchto aktivit stály osoby z bývalé Jugoslávie, které se zapojují do obchodu s pervitinem. V oblasti konopných produktů se výrazně zvýšil počet hydroponních pěstíren, kdy se do této činnosti aktivně zapojily osoby vietnamské národnosti.

V oblasti pervitinu je na daném teritoriu evidentní nedostatek efedrinu a z toho vyplývající nástup pseudoefedrinu jako prekursoru pro výrobu pervitinu. O několik set procent se zvýšil prodej volně dostupných léčiv s obsahem pseudoefedrinu, z čehož se stal velmi dobrý obchod. Nedostatek tak kvalitního pervitinu způsobil jednak problémy s „exportem“, kdy odběratelé ze Spolkové republiky Německo byli zvyklí na velké bílé krystaly, tak i pravděpodobně se změnou poptávky u toxikomanů po heroinu.

V oblasti heroinu zejména v posledním období je zaznamenáván pokles kvality heroinu, který může být způsoben jak nižší kvalitou již ze země původu zásilky, tak i snahou dealerů v České republice o vyšší zisky.

Výrazně se zvýšil počet zajištěných nelegálně držených zbraní, které tito pachatelé neváhají použít i proti bezpečnostním orgánům ČR.

Akce „FIRMA“

Po více než jednoročním prověřování bylo ve spolupráci se zásahovou jednotkou Správy Severočeského kraje, policisty služby kriminální policie a vyšetřování v Teplicích a policisty Cizinecké a pohraniční policie Ústí nad Labem zadrženo celkem pět osob. Při domovních prohlídkách bylo zajištěno 3,819 kg heroinu, 1,634 kg pervitinu, mixer na míchání, 3 ks digitálních vah, obaly od omamných a psychotropních látek. Hodnota zajištěných látek na nelegálním trhu by činila řádově několik milionů korun. Policisté kromě toho zajistili na místě 2 ks krátkých střelných zbraní včetně zásobníků, náboje a další věci pocházející z trestné činnosti.

Akce „ALOHA“

Po jednoročním prověřování bylo ve spolupráci se zásahovou jednotkou Správy Severočeského kraje, policisty služby kriminální policie a vyšetřování v Teplicích a policisty Cizinecké a pohraniční policie Ústí nad Labem zadrženo v Teplicích a Ústí nad Labem celkem pět osob podezřelých z distribuce heroinu. Čtyři ze zadržených pachatelů byli státní příslušníci Makedonie, pátý byl občan ČR. Pachatelé byli podezřelí z distribuce heroinu v Ústeckém kraji, zejména v Teplicích. Dva pachatelé byli již za drogovou trestnou činnost v minulosti stíháni, a to jeden v Česku a jeden na Slovensku. Další z pachatelů byl v minulosti stíhán za násilnou trestnou činnost. Při domovních prohlídkách a prohlídkách vozidel bylo zajištěno celkem 5,5 kg heroinu, 1 ks digitálních vah, obaly od omamných a psychotropních látek. Ze zadrženého množství by bylo možno vyrobit kolem 130 000 dávek heroinu v ceně kolem 5,5 milionu korun. Policisté kromě toho zajistili na místě 4 ks krátkých stříelných zbraní, včetně zásobníků, 39 ks nábojů, 9 ks mobilních telefonů a SIM karet, 3 ks zahraničních dokladů, 355,- EUR a 331 500,- Kč.

KRÁLOVÉHRADECKÝ A PARDUBICKÝ KRAJ

(Expozitura NPC Hradec Králové)

Na území východočeského regionu bylo v roce 2007 nejvíce realizovaných případů, které se týkaly výroby a distribuce pervitinu. K výrobě této drogy pachatelé používají výhradně volně prodejná léčiva. Nejvíce je zastoupena tzv. vlastní domácí výroba této drogy. Výrobce je zároveň distributorem a v jeho okolí je skupina osob, která provádí koncový prodej pervitinu dalším uživatelům. Pervitin bývá velmi kvalitní a objevuje se na trhu ve formě sypkého prášku nebo tzv. krystalů. Právě tyto krystaly jsou velmi žádané odběrateli ze SRN.

Co se týče extáze, je zřejmé, že jde o dostupnou a v pouliční distribuci rozšířenou drogu. Mezi uživateli se objevily tablety s logy „Mitsubishi“, „Cross“, „Armani“. Jako účinná látka v uvedených tabletách byla zjištěna MDMA. Získané informace o zdrojových zemích ukazují nejvíce na Slovensko, Nizozemsko a Polsko.

Stále častěji se vyskytují případy nelegálního pěstování konopí tzv. „hydroponním“ způsobem. O takto „vyrobenou“ marihuanu je na trhu velký zájem a prodejní cena se pohybuje kolem 300,- Kč za 1 gram.

Trestné činy související s drogami jako kokain, heroin a LSD, jsou zaznamenávány jen velmi sporadicky.

Drogová trestná činnost ve Východočeském regionu je páchána především českými občany a jen výjimečně cizinci. To se týká především dovozu extáze, na kterém se podílejí sezónní zaměstnanci polské národnosti, kteří k nám dojíždějí za prací.

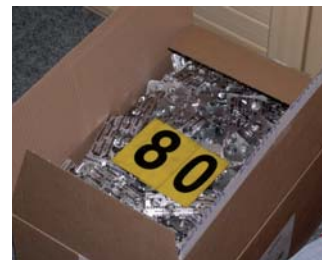
Akce „FUNGI“

Dne 1. března 2007 byla pracovníky Národní protidrogové centrály služby kriminální policie ČR ukončena operace s krycím názvem „FUNGI“. Po předchozím několikaměsíčním prověřování trestné činnosti ve spolupráci s policejními orgány v SRN bylo Útvarem rychlého nasazení Policie České republiky zadrženo pět osob. Dvě osoby byly zadrženy v regionu Východních Čech, a to při samotné výrobě metamfetaminu, další osoby byly zadrženy v Praze. Tato organizovaná skupina pachatelů vyráběla ve velkém množství na území České republiky pervitin a následně jej na našem

území prodávala dealerům ze Spolkové republiky Německo, kdy platba probíhala v eurech. Tito dealeri metamfetamin převáželi přes hranice a v Německu jej distribuovali dalším odběratelům. Při domovních prohlídkách provedených u těchto osob byla odhalena a zajištěna kompletní laboratoř na výrobu metamfetaminu, která svojí velikostí umožňovala pachatelům vyprodukovat v průměru kilogram metamfetaminu v rámci jednoho výrobního procesu. Dále bylo zajištěno velké množství pomocných chemických látek, a to řádově v několika desítkách kilogramů, velké množství laboratorního

skla a technických komponentů. U dalšího pachatele byly při domovní prohlídce nalezeny střelené zbraně s optickým zaměřovačem a tlumičem, 600 ks nábojů a střelný prach. Byla nutná asistence pyrotechnika, který na místě domovní prohlídky zajistil ruční granát, průmyslovou rozbušku, rozněcovač pro chemický granát a třecí zapalovač. K výrobě metamfetaminu používali pachatelé pseudoefedrin, který získávali z volně prodejného léku Modafen. Bylo zajištěno celkem 140 ks balení tohoto léku a dále několik tisíc prázdných obalů.

KRAJE JIHMORAVSKÝ, ZLÍNSKÝ A VYSOČINA (Expozitura NPC Brno)

Na území Jihomoravského kraje bylo v roce 2007 nejvíce realizovaných případů výroby a distribuce pervitinu. K výrobě této drogy pachatelé používají výhradně volně prodejná léčiva, jedná se v převážné míře o Modafen a Nurofen Stopgrip. Nejvíce je zastoupena drobná domácí výroba této drogy. V těchto případech je většinou výrobce zároveň distributorem. Vytvoří si ve svém okolí skupinu osob, která poté provádí koncový prodej metamfetaminu dalším odběratelům. Pervitin se objevuje převážně ve formě sypkého prášku nebo tzv. krystalů a má velmi dobrou kvalitu.

Distribucí heroinu se v Brně a na území Jihomoravského kraje zabývají zejména osoby vietnamské národnosti, Romové a občané bývalé Jugoslávie. Romové zůstávají stejně jako v minulosti na pozicích koncových prodejců heroinu. V poslední době se potvrzuje stále širší zapojení Vietnamců do organizace distribuce heroinu. Vietnamci pracují v poměrně dobře organizovaných skupinách, jejichž činnost se neomezuje pouze na území Jihomoravského kraje, ale je rozšířena na území celé ČR. Dochází k propojení osob vietnamské národnosti s osobami z bývalé SFRJ a Romů coby koncových dealerů již velmi nekvalitní drogy v čistotě 3–10 %. Kromě heroinu se u občanů z bývalé SFRJ projevují také snahy zaměřit svou činnost nejen na organizování výroby a obchodu s pervitinem, který prodávají ve většině případů prostřednictvím občanů ČR, ale také na organizování dovozu kokainu do ČR. Tyto tendence jsou reakcí zejména na zvýšenou poptávku po kokainu, a proto se tato droga v Brně a v regionu Jihomoravského kraje začíná objevovat častěji než v minulosti. Ve většině případů byl zaznamenán dovoz kokainu z Nizozemska.

V souvislosti s řešenými případy získávají kriminalisté informace, že mezi mladými lidmi zůstává, zejména pro svoji dostupnost, nadále oblíbená extáze, která je nejčastěji dovážena z Nizozemska. V důsledku změny dopravy drogy extáze se její dovoz i prodej diferencoval do více skupin s tím, že kurýři prováží „jen“ řádově 5 000 kusů tablet a rovněž dováží i v menším množství drogy jako kokain nebo LSD. Vzhledem k tomu, že je extáze oblíbená zejména u mladých lidí, zabývají se její distribucí i osoby věkové kategorie kolem 20 let.

Marihuana je stále častěji pěstována hydroponním způsobem v malém množství, kdy si jednotliví uživatelé sami pěstují v soukromí cca 5–20 kusů rostlin.

Akce „TANEC“

Dne 14. listopadu 2007 byla pracovníky Policie České republiky Národní protidrogové centrály Služby kriminální policie a vyšetřování ukončena akce s krycím názvem „Tanec“. Po několikaměsíčním prověřování byli při spolupráci se Zásahovou jednotkou Policie České republiky Správy Jihomoravského kraje zadrženi tři pachatelé. Hlavní podezřelý vyráběl pervitin v místě svého trvalého bydliště v Brně a prostřednictvím dalších podezřelých jej distribuoval v Brně, Praze a Teplicích. V Teplicích také směřovali s jiným podezřelým pervitin za heroin, který následně distribuovali zpět v Brně. Při provedené domovní prohlídce v místě trvalého bydliště hlavního podezřelého v Brně byla odhalena a zajištěna laboratoř určená k výrobě pervitinu. Dále bylo na místě nalezeno velké množství chemikálií určených k výrobě drog. Z důvodu vzniklého nebezpečí ohrožení života a zdraví zasahujících policistů a obyvatel sedmipatrového činžovního domu, v němž se místo domovní prohlídky nacházelo, byli na místo přivoláni pracovníci z Hasičského záchranného sboru v Tišnově, kteří uvedené látky zajistili. Jedna ze zajištěných látek již byla detekována jako látka vyzařující radiaci (beta záření) a identifikována jako dusičnan uranýlu v množství 0,313 g.

OLOMOUCKÝ A MORAVSKOSLEZSKÝ KRAJ (Expozitura NPC Ostrava)

V roce 2007 souviselo nejvíce realizovaných případů s výrobou a distribucí pervitinu, který byl vyráběn v nelegálních laboratořích tzv. „vařiči“. Pachatelé byli většinou české národnosti a drogu vyráběli převážně z pseudofederinu extrahovaného z volně dostupných léčiv. Výroba matamfetaminu z efedrinu byla zaznamenána výjimečně.

U marihuany pokračoval trend pěstování konopí s vysokým obsahem účinné látky THC (až 30 %) v hydroponních pěstírnách. Dále byl zaznamenán případ nelegálního dovozu sazenic modifikovaného konopí z Rakouska do ČR.

Další drogu, u které byl zaznamenán nárůst distribuce, je extáze, která je na území Severomoravského kraje dovážena mimo jiné i z Polska, a to jak občany ČR, tak občany Polska.

Do obchodu s heroinem jsou na území kraje zapojeni zejména etničtí Albánci a droga je dovážena buď přímo z území států bývalé Jugoslávie, nebo z Teplicka. Uživatelé heroinu jsou zejména Vietnamci a Romové. Kvalita drogy se pohybuje průměrně kolem 18 % účinné látky.

Další drogu v regionu, byť ne tak významně zastoupenou, je kokain. Jeho dovoz a distribuce je doménou albánského etnika a lze konstatovat, že zájem o něj roste. Dále lze říci, že roste poptávka po extázi a také po kvalitní marihuaně. Uvedené trendy jsou v případě kokainu dány početně velkým zastoupením komunity Albánců v tomto regionu a v případech extáze společnou hranicí mezi Polskem a ČR. V neposlední řadě pak situaci ovlivňuje samotné centrum města Ostravy s ulicí Stodolní, kde se osoby zneužívající OPL často scházejí.

Akce „B 29“

Dne 29. září 2007 byla pracovníky Národní protidrogové centrály Služby kriminální policie PČR definitivně ukončena operace s krycím názvem „B 29“. Po předchozím několikaměsíčním prověřování trestné činnosti byli na Opavsku zadrženi dva pachatelé české národnosti. Tito pachatelé se zabývali prodejem tablet extáze (dále jen XTC) na území České republiky. Tablety XTC nejprve D.S. dovážel ze zahraničí na území ČR a následně je oba pachatelé distribuovali v tanečních klubech na území Moravskoslezského, Středočeského a Jihomoravského kraje, zejména pak v klubech nacházejících se ve Stodolní ulici v Ostravě. Menší množství drog bylo určeno také k distribuci na území Slovenska a Rakouska. Při zadržení jednoho z pachatelů bylo po provedení prohlídky vozidla zajištěno celkem 20 522 ks tablet XTC (s logem B 29). Dalších 2600 ks tablet XTC (B 29) bylo zajištěno již před samotným zadržením pachatelů. Při následném provedení domovní prohlídky byla dále zajištěna finanční hotovost ve výši 170 000,- Kč určená k nákupu dalších tablet XTC. Provedeným znaleckým zkoumáním v Kriminalistickém ústavu v Praze bylo zjištěno, že zajištěné tablety XTC obsahují 26 % účinné látky MDMA.

Akce „ELF“

Po dlouhodobém prověřování byla ve spolupráci se zásahovou jednotkou Policie ČR Správy Severomoravského kraje zadržena skupina tří pachatelů, kteří vyráběli omamnou a psychotropní látku pervitin. V konečné fázi se akce zúčastnili také policisté OŘ Policie ČR Frýdek-Místek a RCPP Frýdek-Místek a dále pracovníci GŘC expozitury Frýdek-Místek. Pachatelé byli zadrženi v rodinném domě v obci Žermanice, zrovna když drogu vyráběli. Podle vyjádření jednoho z podezřelých šlo o výrobu pervitinu z 1 kg efedrinu, což musí ještě potvrdit expertiza. Jak je patrné z přiložené fotografie, pachatelé drogu vyráběli vždy ve dvou zařízeních najednou. Při domovních prohlídkách byl zajištěn další 1 kg efedrinu. Dále bylo zajištěno 80 gramů již hotového metamfetaminu, ze kterého by bylo možno vyrobit 2400 dávek metamfetaminu v ceně 120 000 Kč. Policisté také zajistili 2 krátké a 1 dlouhou střelnou zbraň s menším množstvím nábojů.

VII. SKUPINA PRO PREKURZORY A LÉČIVA

V roce 2007 pokračovala skupina pro prekurzory ve své činnosti na úseku týkajícím se prekurzorů, pomocných látek, dalších chemikálií zneužívaných k výrobě drog, rovněž tak léků, léčiv, pěstování máku a konopí.

Skupina pokračovala v plnění hlavního úkolu, kterým je navazování, udržení a případně zesilování spolupráce státu s chemickým a farmaceutickým průmyslem, prověřování podezřelých objednávek, obchodních transakcí, neznámých a nových zákazníků, kteří s prekurzory či jinými citlivými látkami obchodují nebo se chystají obchodovat atd. Součástí spolupráce bylo také zpětné informování subjektů chemického a farmaceutického průmyslu o zjištěných skutečnostech, společné vyvozování důsledků a přijímání vhodných opatření tak, aby nedocházelo ke zneužívání firem a respektive České republiky jako zdrojové země chemikálií pro výrobu syntetických drog, jak v rámci EU, tak i jinde ve světě.

Tlak na budování úzké spolupráce s hospodářskými subjekty nakládajícími s „drogově významnými“ chemikáliemi uvnitř členských zemí EU je stále více vyvíjen i ze strany orgánů Evropské komise (EK). Na základě doporučení EK v podobě uceleného pracovního dokumentu k tomuto tématu bylo Ministerstvem zdravotnictví – Inspektorátem omamných a psychotropních látek v součinnosti s NPC ve druhé polovině roku 2007 zorganizováno proškolení tzv. odpovědných osob všech hospodářských subjektů. V tomto ohledu také probíhají intenzivní jednání k rozšíření a zároveň určitého oživení tzv. Memoranda o vzájemné spolupráci uzavřeného mezi NPC a Generálním ředitelstvím cel na jedné straně a významnými subjekty operujícími v dané oblasti na straně druhé. Rozšíření o tři nové signatáře by mělo proběhnout v první polovině roku 2008.

Na základě uvedené spolupráce bylo v roce 2007 pracovníkům skupiny ohlášeno a jimi následně prověřováno 16 poznatků o možných podezřelých transakcích či zakázkách, které by mohly vést k úniku chemikálií či léků z legálního do nelegálního prostředí a jejich následnému zneužití. V pěti případech byl výsledek negativní. Prozatím ve dvou případech napomohly získané informace k trestnímu stíhání osob podílejících se na výrobě metamfetaminu. Zbylé případy jsou předmětem dalšího šetření, a to nejen v rámci České republiky, ale v úzké spolupráci s některými státy jižní a západní Evropy.

V průběhu roku se zástupci skupiny zúčastnili řady jednání ohledně velmi alarmující situace v oblasti zneužívání volně prodejných léků s obsahem pseudoefedrinu k nelegální výrobě pervitinu v ČR. Tato skutečnost byla konstatována při několika mezinárodních zasedáních evropskými státy i samotnou EK s tím závěrem, že je jednoznačně na každé zemi, v tomto případě na ČR, aby přijala příslušná opatření, která mohou tuto situaci účinně řešit. Z pohledu NPC se však nejedná pouze o látky uvedené jako prekurzory, mezi něž pseudoefedrin patří, či pomocné látky v zákoně o návykových látkách (zák. č. 167/1998 Sb.), jako látky kategorie 1, 2, 3 v přílohách přímo použitelných v předpisech Evropských společenství (Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 273/2004 o prekurzorech drog, Nařízení Rady (ES) č. 111/2005). Jedním z možných opatření by bylo dostat pod kontrolu i další chemikálie, jako je červený fosfor, jód, kyselina jodovodíková, které jsou rovněž nejčastěji zneužívány k výrobě metamfetaminu, tzv. českou cestou. Přestože červený fosfor byl již zařazen na seznam tzv. dobrovolně sledovaných látek v rámci EU a že ze strany NPC bylo podniknuto několik kroků k legislativním změnám u kontroly prodeje těchto látek v ČR, ke změnám doposud nedošlo.

Situace v oblasti dalšího často zneužívaného léku Subutexu se za uplynulý rok také nezměnila k lepšímu, bohužel spíše naopak. Navzdory tomu, že se jedná o lék vydávaný pouze na tzv. opiátový lékařský předpis, dochází k výběrům enormních množství balení Subutexu z lékáren a následnému nelegálnímu prodeji na černém trhu. I zde NPC poukazuje na mezery, které jsou dány nefunkčností elektronického systému registru uživatelů substitučních látek. Tento registr by měl zabraňovat vícenásobné preskripci, nicméně vzhledem ke špatnému softwarovému zabezpečení není funkční, a to téměř po třech letech od jeho legislativní úpravy!

Na úseku pěstování máku a technického konopí, jemuž se skupina také věnuje, nebyly za uplynulý rok zjištěny výrazné problémy, pokud jde o naplňování současně platné legislativy ze strany pěstitelů, krom drobných administrativních pochybení. Případy úniků do nelegálního prostředí či zneužití těchto zemědělských plodin nebyly v průběhu roku 2007 zaznamenány. Jak se zástupci celní správy jakožto kontrolního orgánu, tak i zástupci soukromoprávního sektoru proběhlo několik jednání k otázkám výraznější kontroly pěstitelů a jejich nakládání s uvedenými komoditami

i možných změn právní úpravy, vzhledem k problémům, které by mohly v této oblasti v budoucnu nastat.

Co se týče metodické činnosti, skupina pro prekurzory ve spolupráci s Kriminologickým ústavem ČR vypracovala praktickou příručku s názvem „*Průvodce drogovou laboratoří*“, která poskytuje především hlavní zásady pro vstup do nelegálních výroben drog a je vhodnou pomůckou pro všechny policisty, kteří se s tímto fenoménem setkávají. Pro příslušníky NPC se rovněž podařilo zajistit ochranné oděvy a pomůcky, nezbytné při pohybu v drogových laboratořích.

VIII. SKUPINA METODIKY A PREVENCE NÁRODNÍ PROTIDROGOVÉ CENTRÁLY

Skupina metodiky a prevence tradičně zastupovala NPC v rámci Policie České republiky a na veřejnosti, a to prostřednictvím lektorské, vzdělávací, metodické a publikační činnosti. Další, prakticky každodenní činností SMP bylo v uplynulém roce zajištění styku NPC s veřejností a sdělovacími prostředky.

Pracovníci SMP se v roce 2007 v rámci vzdělávacího systému MV ČR a Policie ČR podíleli na vzdělávání policistů. Jednalo se o výuku v rámci nástupních kurzů ve středních policejních školách Ministerstva vnitra, odborné přednášky pro již sloužící policisty v průběhu specializačních kurzů a přednášky na Policejní akademii České republiky v bakalářském i magisterském studijním programu. V průběhu roku byl uspořádán seminář pro pedagogy SPŠ MV ČR, v jejichž předmětech se promítá drogová problematika. Cílem setkání bylo předat pedagogům praktické informace pro výuku v této oblasti. Lektorsky se SMP podílela také na vzdělávání příslušníků Vězeňské služby České republiky a Armády České republiky. Mimo rezort Policie České republiky SMP tradičně na základě poptávky participovala na vzdělávacích programech pro odbornou veřejnost, zejména vzděláváním pedagogů – školních metodiků prevence. V této souvislosti byly uspořádány semináře, na kterých bylo uchazečům předáno výukové DVD k projektu „Malá Policejní akademie“. SMP dále na základě zásad NPC v drogové oblasti spolupracovala s vládními i nevládními organizacemi a podílela se na realizaci protidrogové politiky České republiky. Mimo rezort Policie České republiky SMP tradičně na základě poptávky participovala na vzdělávacích programech pro odbornou veřejnost, zejména vzděláváním pedagogů – školních metodiků prevence. V této souvislosti byly uspořádány semináře, na kterých bylo uchazečům předáno výukové DVD k projektu „Malá Policejní akademie“. SMP dále na základě zásad NPC v drogové oblasti spolupracovala s vládními i nevládními organizacemi a podílela se na realizaci protidrogové politiky České republiky.

Dále do činnosti SMP patřila mimo jiné i příprava a organizace Instrukčně metodických zaměstnání pro policisty zařazené na úseku odhalování drogové kriminality z jednotlivých městských, okresních, obvodních a krajských ředitelství Policie ČR. SMP také organizačně zajišťovala jak instrukčně metodická zaměstnání pro příslušníky NPC, tak i významné výroční dny jednotky.

Stran spolupráce se státními subjekty je třeba zmínit zejména aktivitu SMP směrem k Ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy ČR. V roce 2006 byli pracovníci SMP v kontaktu s cca 600 pedagogy základních i středních škol. Z praxe vyplynulo, že úprava oblasti návykových látek ve školních řádech je nedostatečná. Proto SMP začátkem roku 2007 aktivně kontaktovala MŠMT s nabídkou změny tohoto stavu. MŠMT byl předložen návrh úpravy této oblasti ve školních řádech a na základě vzniklé spolupráce byl implementován do nového pokynu MŠMT v oblasti sociálně nežádoucích jevů. I když tato oblast není prioritou NPC, bylo naší povinností na tento neutěšený stav MŠMT upozornit a jsme rádi, že dnes je materiál oficiálně k dispozici v předpisech MŠMT.

V oblasti primární prevence pracovníci SMP i v roce 2007 pokračovali na přípravě projektu primární prevence Revolution train⁴⁾.

Mezi další výrazné aktivity SMP v roce 2007 již tradičně patřila příprava kalendáře NPC a dále publikační činnost, zejména příprava a vydávání 13. ročníku Bulletinu NPC, odborného čtvrtletníku určeného především pro příslušníky Policie České republiky, justici a odbornou veřejnost.

⁴⁾ www.revolutiontrain.com.

IX. NATIONAL FOCAL POINT

Národní protidrogová centrála kontinuálně plnila i v roce 2007 úkoly při realizaci Národního bodu pozorování. Jedná se o společné analytické pracoviště NPC a Generálního ředitelství cel Ministerstva financí (GŘC), které bylo zřízeno dodatkem k prováděcímu protokolu ke smlouvě mezi Policií České republiky a GŘC. V rámci dohody byl pracovník GŘC dislokován na OMPS PP ČR na pracoviště národní jednotky Europolu.

Výsledkem práce tohoto pracoviště jsou zejména kompletní statistická zpracování všech záchytů omamných a psychotropních látek a realizovaných pachatelů v ČR. Tato data jsou v samostatné části VZ NPC za rok 2007.

Získané informace byly také zpracovávány a sloužily jako podklady pro Národní monitorovací středisko pro drogy a drogové závislosti v těchto kategoriích:

- statistika zadržených drog
- statistika pachatelů
- přehled o čistotě zadržených drog
- přehled o cenách drog

X. SPOLUPRÁCE SE ZAHRANIČÍM

Mezinárodní policejní spolupráce na NPC v roce 2007 nezaznamenala žádné podstatné výkyvy, což je třeba považovat za velmi pozitivní skutečnost. Pokračovali jsme totiž v těch formách spolupráce, které se osvědčily i v předchozích letech.

Nejvíce jsme i v roce 2007 využívali spolupráci prostřednictvím styčných důstojníků a přímých styků se zahraničními partnery. Tato spolupráce velice dobře fungovala se sousedními zeměmi, které mají v Praze umístěny styčné důstojníky, a to se Slovenskem, Německem a Rakouskem. Rovněž tak velmi dobře probíhala spolupráce s Nizozemskem. Zde došlo ke změně v personálním obsazení funkce styčného důstojníka, ale i nadále převažuje výrazná snaha po zintenzivnění a zlepšení oboustranné spolupráce. Velice dobrou úroveň měly styky s USA prostřednictvím územní úřadovny DEA. Posunula se odpovědnost za naše území, která přešla z úřadovny ve Varšavě na úřadovnu ve Vídni. Jedinou změnou, kterou jsme v souvislosti s přesunem zaznamenali, byla kupodivu vyšší četnost dožádání a výměny informací. Americká strana v duchu dobrých tradic poskytla také možnost vzdělávání dvou pracovníků středního managementu útvaru na Mezinárodní policejní akademii v Budapešti. Více dožádání a výměny informací než v minulosti proběhlo také prostřednictvím španělského styčného důstojníka. Spolupráce s ním je stále na velmi dobré úrovni. Standardně dobrá úroveň spolupráce fungovala i se styčnými důstojníky Izraele, Švýcarska, Belgie, Bulharska, Rumunska a Francie.

Se zahraničními styčnými důstojníky po dlouhou dobu systematicky pracujeme a při dvou tradičních příležitostech, Dni standarty a Dni brigády, organizujeme v Praze setkání styčných důstojníků odpovědných za Českou republiku spojené s výměnou aktuálních informací. Nejinak tomu bylo i v roce 2007 a tato forma slučující prvky odborné a společenské se opět osvědčila. Rovněž tak s povděkem kvitujeme vhodnou možnost kontaktu se zahraničními kolegy na tradičním setkání pořádaném v závěru roku styčnými důstojníky odpovědnými za ČR a na obdobném setkání pořádaném americkým velvyslanectvím v Praze.

Vcelku dobrou úroveň vykazovala i spolupráce s Ukrajinou, uskutečňovaná jednak přes styčného důstojníka PČR v Kyjevě a jednak přes velvyslanectví Ukrajiny v Praze. Absenci styčného důstojníka příslušné země se dařilo vcelku úspěšně nahrazovat již navázanými přímými styky s kolegy z příslušných protidrogových policejních jednotek ve Švédsku, Makedonii, Chorvatsku, Maďarsku a Rusku.

Zřejmě největší problém v průběhu roku 2007 znamenal zjevný pokles intenzity a úrovně spolupráce se Spojeným královstvím. Podle našeho názoru jde jednoznačně o důsledek zrušení pozice styčného policejního důstojníka na britském velvyslanectví v Praze.

Za krok vpřed správným směrem považujeme rozhodnutí italské strany pověřit italského protidrogového experta na velvyslanectví v Budapešti i zajišťováním spolupráce s Českou republikou, čímž se zaplňuje citelná mezera po zrušení této funkce na zastupitelském úřadě Itálie ve Varšavě.

Příslušníci našeho útvaru v průběhu roku 2007 v několika případech vystoupili v zahraničí na různých odborných fórech úspěšně s referáty o problematice boje s drogovou trestnou činností v České republice. To se týká vystoupení k otázkám syntetických drog, zejména metamfetaminu, a prekurzorů na mezinárodní konferenci v Hobartu v Austrálii a vystoupení na školícím soustředění skotských policistů ve Spojeném království zaměřeném na metamfetamin. V obou případech se ukazuje, že nás s těmito státy spojuje význam metamfetaminu pro lokální drogový trh. Mezinárodní výměna informací a zkušeností z této oblasti se tedy jeví jako velice užitečná. Kladný ohlas vyvolala i přednáška zástupce našeho útvaru o historii drogové problematiky v naší zemi a o trestně-procesních institucích používaných nejčastěji u nás v boji s drogovou kriminalitou na Naifské arabské bezpečnostní univerzitě v Saúdské Arábii. Uvedená vystoupení přispívají jednak k šíření dobrého jména útvaru a jednak k účinné výměně zkušeností a informací mezi odborníky i z velmi vzdálených zemí.

S kladným ohlasem se setkaly v roce 2007 případy naší účasti na akcích evropské policejní akademie CEPOL. Jeden z kurzů CEPOL s tematikou drog proběhl i v ČR v Solenicích a jeho náplň z větší části zajišťoval náš útvar. Zahraniční účastníci tento kurz hodnotili kladně. V účasti na uváděných akcích hodláme pokračovat i v následujícím období.

Ve spolupráci s Europolem se vcelku dobře osvědčuje účast našeho útvaru v některých analytických pracovních svazcích (AWF), které se týkají jevů na drogové scéně pro nás aktuálních (syntetické drogy, heroin, kokain). Operativní spolupráce na jednotlivých vyšetřovaných případech prostřednictvím Europolu probíhala i v roce 2007, nicméně jako v minulých letech narážela na limity dané malou pružností a pohotovostí této formy spolupráce. V roce 2007 jsme opětovně zaslali svoje příspěvky do materiálu Europolu „Vyhodnocení hrozby organizovaného zločinu“ (OCTA). Konstatujeme i nadále vysokou náročnost na zpracování podkladů k této zprávě a na její malou využitelnost v praxi. Kromě Europolu jsme využívali v roce 2007 rovněž spolupráci cestou Interpolu v obvyklých standardních situacích.

Stejně jako předchozí roky, i rok 2007 byl poznamenán problémy s velice významným nástrojem mezinárodní spolupráce, a to se žádostmi o právní pomoc. Jde o nástroj, kterému se nemůžeme při spolupráci se zahraničními partnery nijak vyhnout. Setkáváme se s ním nejenom ve stadiu vyšetřování, ale i ve stadiu prověřování. Zejména v druhém případě bývá často spojeno s tak frekventovanými úkony, jako jsou například sledování nebo odposlechy telekomunikačního provozu. Pomalou a někdy až váhavou reakci justičních orgánů některých cizích zemí na tyto žádosti můžeme označit za chronický problém. Platí to bohužel i pro státy Evropské unie. Musíme však konstatovat, že i NSZ ČR má v pružnosti a rychlosti reakce na právní pomoci ze zahraničí určité rezervy, i když některé problémy se daří řešit prostřednictvím přímých telefonických intervencí. Obdobně se snažíme postupovat i ve vztahu k zahraničí, kde využíváme zejména intervencí ze strany zahraničních styčných důstojníků. NPC i v roce 2007 přísně dodržovala svou filozofii mezinárodní spolupráce a k vyřizování zahraničních žádostí o právní pomoc přistupovala jako k prioritě v duchu zásady „na dožádání zahraničního kolegy pracujeme tak, jak bychom chtěli, aby kolega pracoval na našem dožádání“. V roce 2007 jsme rozhodně zaznamenali jeden úspěšný případ zahraniční služební cesty spojené s vyřízením právní pomoci do velmi vzdálené destinace. Jednalo se o služební cestu do Peru, kde se podařilo docílit žádoucí výpovědi tam zadrženého českého kurýra. Nezanedbatelný přínos představují i navázané kontakty s peruánskými partnery při této cestě.

Vstup naší země do Schengenského prostoru v závěru roku 2007 jenom podtrhl, že v nejbližší budoucnosti význam pružné a efektivní mezinárodní policejní spolupráce včetně spolupráce v rámci právní poroste.

Zdroj: NPC SKPV PČR

**STATISTIKA DROGOVÉ TRESTNÉ ČINNOSTI
ČESKÁ REPUBLIKA ROK 2007**

ČESKÁ REPUBLIKA – 2007

kraj	realizace	pachatelé	NP
hl. m. Praha	187	220	13
Středočeský	115	151	6
Jihočeský	142	157	3
Západočeský	148	167	2
Severočeský	314	382	2
Východočeský	111	130	2
Jihomoravský	261	336	0
Severomoravský	240	287	2
NPC ^[1]	24	75	0
OOZOK ^[2]	3	3	0
Celní správa ^[3]	172	123	69
CELKEM	1717	2031	99

<i>z toho ve spolupráci PČR a CS</i>	15	27

pohlaví	počet
muži	1744
ženy	287

dospělí	1879
mladiství	114
nezletilí	38

národnost	počet
americká	1
arménská	1
australská	1
bolívijská	1
bosenská	1
bulharská	7
česká	1901
egyptská	4
francouzská	1
gruzínská	2
chorvatská	1
Irák	1
italská	2
izraelská	1
jugoslávská	8
kanadská	1
kazašská	1
maďarská	2
makedonská	7
moldavská	1
německá	6
nigerijská	12
novozélandská	1
paraguajská	2
Pobřeží slonoviny	1
polská	3
rakouská	2
ruská	2
slovenská	21
srbská	4
ukrajinská	3
vietnamská	29

česká	1901
ostatní	130

Česká republika – ceny OPL

OPL	cena v Kč/gram		cena v Kč/gram	
	pouliční prodej ¹⁾	ø ²⁾	prodej ve velkém	ø
Amfetamin	500 – 1500	993	500 – 1000	700
Extáze (tbl)	80 – 500	213	30 – 200	109
Hašiš	100 – 500	256	50 – 300	159
Heroin	800 – 2000	1100	400 – 1500	828
Kokain	1200 – 3500	2056	1200 – 2000	1875
LSD/Halucinogeny	20 – 300	177	20 – 200	119
Marihuana - 1 joint	10 – 20	15	–	–
Marihuana ³⁾	20 – 350	174	20 – 250	127
Metamfetamin	500 – 4000	1131	500 – 1500	801
Opium (ml)	100	100	50 – 100	68
Subutex 2 mg	100 – 200	163	50 – 100	75
Subutex 8 mg	200 – 500	275	150 – 200	183
Toluen (kg)	–	–	–	–

¹⁾ rozpětí cen dle údajů uvedených jednotlivými okresy

²⁾ průměr vypočítaný ze všech cen uvedených jednotlivými okresy

³⁾ cena za gram bez ohledu na procento účinné látky – nelze rozlišit

Paragrafy dle jednotlivých krajů / zahájeno TŘ

kraj	187	187a	188	188a
hl. m. Praha	136	81	42	2
NPC + OOZOK	78	0	0	0
Středočeský	131	20	33	1
Jihočeský	134	15	10	17
Západočeský	150	18	17	2
Severočeský	285	74	52	14
Východočeský	118	13	5	2
Jihomoravský	279	16	47	19
Severomoravský	252	26	19	6
Celní správa	169	7	1	1
CELKEM	1732	270	226	64

00 Hl. m. Praha

okres	realizace	pachatelé	NP
Praha I	61	77	2
Praha II	43	57	4
Praha III	48	47	1
Praha IV	34	38	6
Správa hl. m. Prahy	1	1	0
CELKEM	187	220	13

<i>z toho ve spolupráci PČR a CS</i>	0	0

muži	188
ženy	32

dospělí	215
mladiství	4
nezletilí	1

Národní protidrogová centrála

Odbor odhalování závažné obecné kriminality

Úvar pro odhalování organizovaného zločinu

útvár	realizace	pachatelé	NP
NPC	24	75	0
OOZOK	3	3	0
ÚOOZ	0	0	0
CELKEM	27	78	0

<i>z toho ve spolupráci PČR a CS</i>	0	11

národnost	
bulharská	1
česká	190
egyptská	4
chorvatská	1
Irák	1
jugoslávská	2
kazašská	1
moldavská	1
nigerijská	6
novozélandská	1
rakouská	1
slovenská	6
srbská	1
ukrajinská	1
vietnamská	3

dospělí	78
mladiství	0
nezletilí	0

muži	70
ženy	8

národnost	
bulharská	1
česká	58
izraelská	1
jugoslávská	3
makedonská	6
nigerijská	5
Pobřeží slonoviny	1
srbská	2
ukrajinská	1

01 Středočeský kraj

okres	realizace	pachatelé	NP
Benešov	12	16	0
Beroun	6	7	0
Kladno	10	12	2
Kolín	25	30	0
Kutná Hora	6	7	0
Mělník	8	12	2
Mladá Boleslav	8	11	0
Nymburk	8	9	1
Praha-venkov	15	25	0
Příbram	10	13	0
Rakovník	7	9	1
Správa StČK	0	0	0
CELKEM	115	151	6

pohlaví	
muži	129
ženy	22

dospělí	144
mladiství	6
nezletilí	1

národnost	
česká	147
ruská	1
slovenská	2
vietnamská	1

<i>z toho ve spolupráci PČR a CS</i>	0	0

02 Jihočeský kraj

okres	realizace	pachatelé	NP
České Budějovice	36	38	0
Český Krumlov	16	17	2
Jindřichův Hradec	9	11	0
Pelhřimov	21	22	0
Písek	20	21	0
Prachatice	4	4	0
Strakonice	13	14	17
Tábor	19	25	0
Správa Jihočeského kraje	4	5	0
CELKEM	142	157	3

muži	135
ženy	22

dospělí	128
mladiství	18
nezletilí	11

národnost	
česká	153
slovenská	1
vietnamská	3

<i>z toho ve spolupráci PČR a CS</i>	0	0

03 Západočeský kraj

okres	realizace	pachatelé	NP
Domažlice	1	2	0
Cheb	10	11	1
Karlovy Vary	55	59	0
Klatovy	5	6	0
Plzeň - město	25	29	0
Plzeň-jih	5	5	0
Plzeň-sever	7	7	0
Rokycany	3	3	0
Sokolov	27	29	1
Tachov	6	8	0
Správa ZČK	4	8	0
CELKEM	148	167	2

<i>z toho ve spolupráci PČR a CS</i>	6	6

muži	136
ženy	31

dospělí	162
mladiství	5
nezletilí	0

národnost	
česká	147
arménská	1
kanadská	1
německá	1
slovenská	4
srbská	1
vietnamská	12

04 Severočeský kraj

okres	realizace	pachatelé	NP
Česká Lípa	31	34	0
Děčín	41	45	0
Chomutov	20	22	0
Jablonec nad Nisou	19	25	0
Liberec	17	21	0
Litoměřice	27	39	0
Louny	20	25	0
Most	41	46	1
Teplice	70	95	0
Ústí nad Labem	28	30	1
CELKEM	314	382	2

<i>z toho ve spolupráci PČR a CS</i>	3	7

muži	319
ženy	63

dospělí	367
mladiství	12
nezletilí	3

národnost	
česká	373
maďarská	2
německá	3
slovenská	2
vietnamská	2

05 Východočeský kraj

okres	realizace	pachatelé	NP
Havlíčkův Brod	7	8	1
Hradec Králové	6	7	0
Chrudim	2	2	0
Jičín	11	11	0
Náchod	7	7	0
Pardubice	12	14	0
Rychnov nad Kněžnou	5	8	0
Semily	12	15	0
Svitavy	15	19	0
Trutnov	26	31	0
Ústí nad Orlicí	8	8	1
CELKEM	111	130	2

<i>z toho ve spolupráci PČR a CS</i>	0	0

06 Jihomoravský kraj

okres	realizace	pachatelé	NP
Blansko	11	11	0
Brno-město	76	99	0
Brno-venkov	10	18	0
Břeclav	10	12	0
Hodonín	22	28	0
Jihlava	22	28	0
Kroměříž	9	12	0
Třebíč	9	11	0
Uherské Hradiště	14	18	0
Vsetín	16	24	0
Vyškov	8	8	0
Zlín	14	22	0
Znojmo	10	12	0
Žďár nad Sázavou	27	29	0
Správa Jihomoravského kraje	3	4	0
CELKEM	261	336	0

<i>z toho ve spolupráci PČR a CS</i>	2	3

muži	112
ženy	18

dospělí	120
mladiství	9
nezletilí	1

národnost	
česká	125
gruzínská	2
polská	1
slovenská	2

muži	295
ženy	41

dospělí	293
mladiství	31
nezletilí	12

národnost	
bosenská	1
česká	322
italská	1
jugoslávská	2
makedonská	1
slovenská	3
vietnamská	6

07 Severomoravský kraj

okres	realizace	pachatelé	NP
Bruntál	22	33	0
Frýdek Místek	42	55	0
Jeseník	7	7	0
Karviná	17	20	0
Nový Jičín	8	12	0
Olomouc	25	29	0
Opava	16	21	0
Ostrava	52	55	0
Prostějov	14	17	2
Přerov	13	13	0
Šumperk	24	25	0
SSmK	0	0	0
CELKEM	240	287	2
spolupráce PČR + CS	0	0	0

muži	255
ženy	32

dospělí	252
mladiství	26
nezletilí	9

národnost	
česká	283
jugoslávská	1
polská	2
ukrajinská	1

Národní protidrogová centrála – 2007

V rámci KS a akcí: BAZAR, MAJMUN, SIMON X, LETEC, EBONICS, MAŠINKA, BEAN, DUDÁK, BUGR, TABLO, EVA, FIRMA, ALOHA, FUNGI, KRAB, ZITA, TANEC, ELF, BUK, B29, ASLAN a dalších

proběhlo realizací	29
zadrženo pachatelů	82

z toho

sděleno obvinění NPC	75
sděleno obvinění jiným útvarem	6

Zadržení pachatelé dle národností

bulharská	1
česká	62
izraelská	1
jugoslávská	3
makedonská	6
makedonská	6
nigerijská	5
Pobřeží slonoviny	1
srbská	2
ukrajinská	1

Češi 62
cizinci 20

NPC 2007	CELKEM												
	leden	únor	březen	duben	květen	červen	červenec	srpen	září	říjen	listopad	prosinec	
Amfetamin + kofein	28,66												28,66
Cannabis (g)		72,2	2310,5	173,37					10,85	18,06			2584,98
Cannabis rostliny ks			80										80
Efedrin (g)				1145,26									1145,26
Extáze (g)				1									1
Extáze (tbl.)					10762				20522			2200	33484
Hašiš								19					19
Heroin			3819		4109,6							5500	13428,6
Heroin + paracetamol													0
Kokain	10,021			486,78				4000	1060,02			19,3	5576,12
LSD (trip)			100										100
Metamfetamin			1634	91,569	379,83			191,19		0,68	3		2300,27
Metamfetamin - varna		2		1	2			1		2	1		9
Nurofen (tbl.)					48								48
Pěstirna - cannabis		1	1										2
Pseudoefedrin (g)								159,43					159,43
Rohypnol (tbl)								34,5					34,5

Kč			13000	86000				100000	188 000			461500	848500
EUR			2005	42700								355	45060
SK													0
USD				2000									2000
ESP													0
ostatní majetek - dle odhadu			2E+06										1750000

Množství zadržených OPL v ČR - 2007 dle jednotlivých krajů

látka	Praha	NPC+OOZOK	Stř.	Jč.	Zč.	Střč.	Vč.	Jm.	Sm.	Přestupky	Celní správa	CELKEM	zaokrouhleno
Amfetamin (g)		28.660								0,04	0,30	29	29
Amfetamin (tbl)										9,00		9	9
Buprenorfin (g)										0,016		0,016	0
Cannabis (g)	2 454,43	2 584,98	12 818,36	12 096,01	4 468,56	15 850,31	5 905,36	37 801,14	14 321,45	5 215,27	8 608,40	122 124,26	122 124
Cannabis-rostliny	1 100	80	1 227	804	1 202	1 253	178	34	119	20	975	6 992	6 992
Diazepam (tbl)			48					10				58	58
Efedrin (g)		1145,260	16,24			8,31		3,04	12,08	0,11		1 185,04	1 185
Efedrin (tbl)	2										600,00	602	602
Hašiš (g)		19	0,6					0,054		11,15	356,4	387,20	387
Heroin (g)	1 438,28	13 428,60	10,06		108,41	1 037,97		114,91	20,22	10,21	4 163,90	20 332,56	20 333
Kokain (g)	5 714,92	5 576,12								0,01	26 296,75	37 587,80	37 588
LSD (trip)	1	100							2		14	117	117
Lysoblévký (g)			6,9	2,5			2,03		4	4,51		19,94	20
Metamfetamin - varna	28	9	36	9	27	72	29	103	73		2	388	388
Metamfetamin (g)	352,59	2 301,95	157,31	89,62	486,88	1 013,15	92,53	216,28	221,19	190,88	855,46	5 977,83	5 978
Nurofen (tbl)	3 000											3 000	3 000
Oxazepam										5,06		5,06	5
Pěstirna	5	2	6	7	4	4	1	1	4			34	34
Pseudoefedrin (g)		159,43	7,00		2,20		12,82			12,20		193,65	194
Rohypnol (tbl)		34,5										34,50	35
Subutex (tbl)	310											310	310
XTC/MDMA (tbl)	1 095	33 484	30	7					288	2	27 320	62 226	62 226

Přestupky na úseku ochrany před alkoholismem a jinými toxikomaniami											
Pořadové číslo	NÁZEV ÚTVARU	Počet přestupků	Projednáno ve správním řízení	Napomenutí	Pokuta	Zákaz činnosti	Propadnutí věci	Odloženo, zastaveno nebo postoupeno jinému orgánu	Dosud nevyřízeno	Předáno orgánům činným v trestním řízení	Pokuty - celkem Kč
1.	PČR správa Hl.m. Prahy	106	33	1	32	0	32	68	15	2	44 400
2.	PČR správa Stř kraje	102	51	0	52	0	63	52	17	1	103 200
3.	PČR správa Jč kraje	65	38	5	33	0	34	24	9	3	36 900
4.	PČR správa Zpč kraje	109	66	6	56	0	43	33	19	1	133 300
5.	PČR správa Svč kraje	161	66	11	51	0	25	91	12	1	65 700
6.	PČR správa Vč kraje	123	80	16	64	0	46	32	17	0	92 200
7.	PČR správa Jm kraje	180	118	7	109	0	101	60	23	3	283
8.	PČR správa Sm kraje	120	67	8	49	0	58	61	9	0	67 600
10.	PP ČR ŘSSČP										
	CELKEM	966	519	54	446	0	402	421	121	11	543 583

ANALÝZA CELOSVĚTOVÝCH TRENDŮ V OBLASTI PĚSTOVÁNÍ, VÝROBY, OBCHODOVÁNÍ A ZNEUŽÍVÁNÍ DROG V ROCE 2007 – REŠERŠE ZPRÁVY INCB¹⁾

V březnu 2008 uveřejnil Mezinárodní výbor pro kontrolu narkotik (INCB) svou výroční zprávu za rok 2007, která kromě kapitol, pojednávajících o principu proporcionality ve vztahu k drogovým trestným činům a aktivitách mezinárodního systému pro kontrolu drog, přináší ve své stěžejní části informace o celosvětových trendech v oblasti pěstování, výroby, obchodování a zneužívání omamných a psychotropních látek ve světě. Tato zpráva stručným, výstižným a přehledným způsobem mapuje současnou situaci a poskytuje základní informační rámec o nových trendech. Rád bych využil této příležitosti a formou rešerše představil čtenářům Bulletinu nejzajímavější výstupy z této zprávy. Její plnou verzi v anglickém jazyce můžete shlédnout na stránkách www.incb.org.

AFRIKA

- Dochází k rychlému nárůstu dovozu kokainu z Latinské Ameriky přes Západní a Střední Afriku do Evropy (dle ročního odhadu Interpolu 200 – 300 tun).
- Doposud neexistuje legislativa v oblasti kontroly prekurzorů – získávání a zneužívání efedrinu a pseudoefedrinu k nelegální výrobě OPL.
- Velký problém způsobuje nelegální pěstování konopí – místně zneužíváno nebo pašováno dále do Evropy či Severní Ameriky.
- Zneužívání stimulantů amfetaminového typu (ATS) – INCB poukazuje na nedostatečnou legislativu, absenci kontrolních systémů a nedostatečné lidské zdroje.

Omamné látky

Konopné drogy

- Největší producenti:
 - Západní Afrika (Benin, Ghana, Nigérie a Togo)
 - Jižní Afrika (Demokratická republika Kongo, Malawi, JAR, Svazijsko, Zambie)
 - Východní Afrika (Komory, Etiopie, Keňa, Madagaskar, Uganda, Tanzanie)
- Nejčastější destinace vývozu (Velká Británie, Irsko, Itálie)
- Produkce hašiše ve státech Severní Afriky, především v Maroku. Jeho největším celosvětovým odbytištěm je Evropa. Z Maroka se hašiš prováží přes Mauretánii, Mali, Niger a Čad do Egypta či Súdánu.

Kokain

- Dovoz z Kolumbie přes Brazílii a Venezuelu do pobřežních oblastí Západní Afriky a poté dále do Evropy.
- Většina kokainu směřuje z Guineje a Cape Verde do Španělska a Portugalska.
- Kokain je v Africe tříděn a v menších množstvích je převážně vzduchem dovážen do Evropy (především z měst Dakar, Konakry, Freetown, Banjul, Accra a Lagos).

Heroin

- Dovoz z Jihovýchodní Asie přes Východní, Střední a Západní Afriku do Severní Ameriky, především za využití kurýrů (z Afganistanu a Íránu přes Katar a Keňu nebo Spojených arabských emirátů do Tanzanie nebo JAR).
- Ze Západní Afriky je heroin dále pašován do Severní Ameriky nebo Evropy.

¹⁾ Report of the International Narcotics Control Board for 2007, New York, United Nations, 2008, ISBN 978-92-1-148224-9, 127 str.

Psychotropní látky

- Preferovanou drogou je methaqualon (zvl. v JAR), užívaný s marihuanou. Tato droga je vyráběna místně, ale taktéž nelegálně dovážena z Číny.
- Nelegální výroba metamfetaminu a methcathinonu se uskutečňuje převážně v JAR. Metamfetamin je navíc ještě dovážen z Číny.
- Z Evropy dochází k dovozu MDMA.
- Zneužívání buprenofrinu (Subutex) jako náhražky za heroin na Mauritiu.

Prekurzory

- Dovoz a zneužívání efedrinu a pseudoefedrinu v tunových množstvích (Burundi, Demokratická republika Kongo, Egypt, Etiopie, Ghana, Keňa, Mozambik, Nigérie, Somálsko, JAR a Tanzanie).
- Využívá se metoda padělaných dovozních povolení na dovoz zneužitelných látek do afrických zemí, kde jsou z nich extrahovány prekurzory na výrobu OPL a tyto jsou dále pašovány do cílových destinací.

STŘEDNÍ AMERIKA A KARIBSKÁ OBLAST

- Oblast využívána jako tranzitní a překládové místo pro převoz kokainu z Jižní Ameriky (Kolumbie) do USA a Evropy.
- Odhaduje se že 88 % kokainu v USA bylo převezeno přes středoamerickou oblast a 40 % kokainu v Evropě přes Karibskou oblast.
- Drogy se dováží především po vodě za využití rychlých člunů a lodí.
- Narůstají problémy s pašováním a zneužíváním konopných drog a MDMA.

Omamné látky

- Hlavními centry pro organizované zločinecké skupiny převážející drogy do USA jsou Dominikánská republika, Haiti a Jamajka.
- Mezi zločineckými skupinami existují komplexnější mechanismy spolupráce než v jiných státech.
- Nizozemské Antily zásobují kokainem Nizozemsko, Jamajka Velkou Británií a francouzsky mluvící státy v karibské oblasti Francii.
- Karibská cesta je využívána kolumbijskými zločineckými skupinami, zatímco mexické zločinecké skupiny využívají koridor vedoucí přes Střední Ameriku.
- Guatemala je využívána drogovými kartely pro mezipřistání přepravních letadel a doplnění paliva (podobně jako Honduras a Nikaragua). Guatemala slouží též jako překladiště drog určených pro Severní Ameriku a drogy jsou odtud též pašovány do Evropy.
- Jamajka je hlavním producentem konopných drog a je jejich výhradním dovozcem do okolních států.
- Heroin pocházející z Kolumbie a Mexika je dovážen do států karibské oblasti (Aruba, Bermudy, Dominikánská republika, Nizozemské Antily, Portoriko a Trinidad a Tobago) a do států Střední Ameriky (Kostarika, Salvador, Nikaragua a Panama).

Psychotropní látky

- MDMA z Nizozemí je k dostání na Jamajce (z důvodu rozvoje turistiky) a dále v Dominikánské republice (tranzitní i cílová země).
- Na ostrově St. Martin byla zjištěna laboratoř na výrobu LSD.

Prekurzory

- Převoz efedrinu a pseudoefedrinu přes státy Střední Ameriky do Mexika.
- Byly zastaveny pokusy o zneužití farmaceutických výrobků k získání efedrinu a pseudoefedrinu (Kostarika a Salvador).

SEVERNÍ AMERIKA

- Snaha kriminálních skupin o udržení Mexika jako prioritní trasy dovozu drog do USA i za cenu násilných konfliktů s bezpečnostními složkami.
- Kanada se potýká s velkokapacitní výrobou a pěstováním konopných drog, MDMA a metamfetaminu (trestná činnost motocyklových gangů a etnických kriminálních uskupení).
- V USA došlo k nárůstu cen metamfetaminu a kokainu a k poklesu čistoty těchto drog. Dochází zde však často k zneužívání léků na předpis, získaných z nelegálních internetových lékáren.

Omamné látky

Konopné drogy

- USA ročně vypěstují 5000 tun, Mexiko 4000 tun a Kanada 800 tun marihuany. V USA hojně využívána hydroponie.
- Výskyt marihuany s vysokým obsahem THC (až desetinásobné množství), která je pěstována ve velkém rozsahu. Aktivní jsou v této oblasti i mexické zločinecké skupiny.

Heroin

- Do USA dovážen z Mexika a Kolumbie. Jihoamerické zločinecké skupiny obchodují s tzv. „bílým heroinem“, zatímco mexické skupiny přišly na trh s tzv. „černým térem“ anebo tzv. „hnědým práškem“. Černý tér je směs heroinu a Tylenolu, produktu obsahujícího paracetamol.
- V Kanadě se objevuje směs heroinu a ketaminu.

Kokain

- V USA pochází 90 % kokainu z Kolumbie (převoz přes středoamerický koridor).
- Do Kanady je ročně dovezeno dle odhadu 15–25 tun kokainu, převážně z Kolumbie.

Psychotropní látky

Metamfetamin

- 80 % metamfetaminu v USA pochází z větších laboratoří, ve větší míře etablovaných v Mexiku.
- Mexické zločinecké skupiny jsou hlavními velkoprodávci metamfetaminu v USA (jak ve formě prášku tak krystalu).
- V Kanadě se zvýšil podíl organizovaného zločinu na výrobě metamfetaminu, využívají se tzv. SUPER LABS, laboratoře schopné vyrobit 5 a více kg metamfetaminu za 24 hod.
- Z Kanady je metamfetamin dovážen do Japonska, Jižní Koreje a Austrálie.

Látky, které nejsou pod mezinárodní kontrolou

- Zneužívání dextromethorphanu, volně dostupného léku užívaného při léčbě nachlazení.
- V Kanadě nadále dochází ke zneužívání ketaminu a GHB na RAVE parties.
- Přes Velkou Británii je africkými zločineckými skupinami do Kanady převážen Khat.
- V Kanadě byl zjištěn výskyt tzv. funk pills, které mají efekt jako MDMA a amfetamin.

JIŽNÍ AMERIKA

- Kolumbie je zodpovědná za 50 % globální produkce koky, Peru 33 % a Bolívie 17 %.
- Roční odhadovaná produkce kokainu v Jižní Americe je 984 tun, přitom se celosvětově podaří dle odhadů zajistit jen 40 % produkce.

Omamné látky

Konopné drogy

- Největšími pěstiteli jsou Paraguay, následovaná Kolumbií a Brazílií.

Kokain

- Celkově v Jižní Americe je 156 900 ha plantáží k pěstování koky.

- Využívání účinnějších metod kultivace plantáží (obdělávání půdy, využívání agrochemických produktů apod.) zajišťuje možnost sklizně koky až 8 x ročně!
- Zvýšení záchytů „cracku“.
- V roce 2005 bylo 40 % záchytů zásilek s kokainem učiněno na moři; v roce 2006 dochází k většímu využívání pozemních cest (přes Venezuelu a Ekvádor). Nejběžnějším způsobem převozu kokainu je přes moře, za využití komerčních zámořských plavidel. Bylo též zjištěno využívání ponorek.
- Ekvádor má být překladištěm mnohatunových zásilek kokainu, určených pro Evropu a Severní Ameriku.
- Nelegální laboratoře na výrobu kokainu byly zaznamenány v Argentině, Bolívii, Chile, Kolumbii, Peru a Venezuele.

VÝCHODNÍ A JV ASIE

- Tato oblast ztratila prvenství v nelegálním pěstování opiového máku; nelegální výroba heroinu zde však přetrvává.
- Největším problémem je výroba a obchodování s ATS (Kambodža, Čína a Myanmar).

Omamné látky

- Problém s nelegálním pěstováním konopí ve všech státech.
- Nízká úroveň pěstování opiového máku.
- Záchyty velkého množství heroinu, který je v mnoha státech JV Asie nejvíce zneužívanou drogou.

Psychotropní látky

- Nárůst nelegální výroby ATS (velkokapacitní laboratoře na výrobu metamfetaminu).
- Dovoz tablet metamfetaminu a amfetaminu z Myanmaru do Číny a Vietnamu přes Laos (metamfetamin je nejvíce zneužívanou látkou v Kambodži, Japonsku, Filipínách a Thajsku).
- Pokračující trend v záchytech velkého množství MDMA.

Prekurzory

- Kambodža zajistila velké množství saffrolu (užívaného k výrobě MDMA), v roce 2007 1260 litrů.

Látky, které nejsou pod mezinárodní kontrolou

- Tunové záchyty ketaminu v Číně, Hongkongu a Kambodži.

JIŽNÍ ASIE

- Západoafrické zločinecké skupiny dováží do Indie jihoamerický kokain, který směňují za heroin. Indie je také těmito skupinami využívána jako tranzitní země pro převoz drog do Evropy.
- V severozápadních oblastech Indie dochází k většímu počtu záchytů heroinu z Afganistanu a Pákistánu, směřujícího do Evropy.
- Vývoz nelegálně vyráběných léčiv (léky na bázi kodeinu, benzodiazepiny a buprenorphin) z Indie do okolních států.

Omamné látky

- Nelegální pěstování marihuany pro domácí trh na Srí Lance a v Bangladéši.
- V Indii rozsáhlé oblasti k pěstování opiového máku.
- Pro vývoz do Evropy využíváno mezinárodní letiště Dhaka/Pákistán.

Psychotropní látky

- Zneužívání tablet „YABA“ – směs metamfetaminu a kofeinu, široce dostupné a populární v Jihovýchodní Asii.

- Větší míra využívání kurýrů z Indie a Bangladéše – destinace Kanada a JAR.

ZÁPADNÍ ASIE

- Alarmující nárůst produkce opiového máku v Afganistanu (v roce 2006 165 000 ha – nárůst o 59 %; v roce 2007 nárůst o 17 % na 193 000 ha). Výtěžnost v roce 2007 odhadována na 8200 tun (nárůst o 34 % oproti r. 2006).
- Převoz opiátů přes Pákistán a státy Střední Asie.

Omamné látky

- Průměrná výtěžnost opia z hektaru opiového máku v Afganistanu je 42,5 kg.
- Opiáty z Afganistanu představují 93 % celosvětové produkce, nejvíce polí v provincii Helmand.
- V některých provinciích nahradilo pěstování opiového máku pěstování marihuany (provincie Balkh – 68 850 ha v roce 2007).
- V roce 2007 bylo zničeno 19 000 ha polí opiového máku v Afganistanu (24 % nárůst).
- Některé oblasti pod kontrolou Talibanu – nízká šance na úspěch při vymýcení polí.
- V Íránu zajištěno v roce 2007 180 tun opia (dvojnásobný nárůst).
- 35 % opiátů z Afganistanu pašováno přes Pákistán.

Psychotropní látky

- Zvyšuje se počet zachycených tablet MDMA (až o 71,6 % v Turecku).

Prekurzory

- Zvýšený počet záchytů acetanhydridu v Turecku (5,2 mil. litrů v roce 2006).

EVROPA

- Po prudkém vzestupu se stabilizovalo užívání konopných drog (v některých státech dokonce došlo k poklesu); západní Evropa však nadále zůstává jejich největším světovým odbytištěm.
- Evropa je druhým největším nelegálním trhem pro kokain – zvýšení záchytů na Iberském poloostrově (kokain ze západní Afriky).
- Ve velké míře využívána jižní část balkánské cesty (Istanbul, Sofia, Bělehrad, Záhřeb) pro pašování opiátů.
- Evropa je důležitým zdrojem ATS.

Omamné látky

- Nelegální pěstování marihuany ve velkém množství v Nizozemsku, Německu, Belgii a Velké Británii. Velkým vývozcem je Albánie (pašování přes FYROM, Bulharsko do Turecka a také do Chorvatska, BiH, Srbska a Slovinska).
- Nárůst množství zachyceného kokainu (nejvíce ve Španělsku a Portugalsku, dále v Irsku, Německu, Švýcarsku a Finsku).
- Heroin vyskytující se v Evropě pochází z Afganistanu, je převážen přes Turecko po Balkánské trase. Množství záchytů heroínu klesá.

Psychotropní látky

- Evropa je hlavním zdrojem amfetaminu (největší záchyty v Nizozemsku, Velké Británii, Německu).
- V Rusku v roce 2007 zajistili 136 nelegálních laboratoří na výrobu ATS.
- Klesají záchyty MDMA; většina MDMA pochází z Nizozemska.
- Velká Británie je největším odbytištěm amfetaminu v Evropě.

JUDr. Jan ANDRLE, NPC

SYSTEM VČASNÉHO VAROVÁNÍ PŘED NOVÝMI PSYCHOAKTIVNÍMI LÁTKAMI

Česká republika je již od roku 2002 zařazená v Systému včasného varování před novými psychoaktivními látkami, dříve nazývaném Systémem včasného varování před novými syntetickými drogami. Ačkoli jde na našem území již o zaběhlou iniciativu, zakořeněnou v nejrůznějších státních i nestátních organizacích, dovoluji si tvrdit, že v podmínkách bezpečnostních sborů, resp. Policie České republiky, není jeho činnost příliš známa. Rád bych tedy využil této příležitosti a prostřednictvím Bulletinu NPC přiblížil tento systém jeho čtenářům.

Dne 16. června 1997 přijala Rada Evropské unie Společnou akci proti novým syntetickým drogám (*Joint Action on new synthetic drugs*), který zavedl tzv. Systém včasného varování – *Early Warning System* (dále jen EWS). Celý proces lze rozdělit na tři základní, vzájemně navazující fáze:

1. Rychlá výměna informací o výskytu nové syntetické drogy mezi jednotlivými státy;
2. Zhodnocení zdravotních a sociálních rizik, které mohou být s touto drogou spojeny;
3. Případné podřízení nové látky kontrole.

Jako nové syntetické drogy je označována široká skupina látek, se kterými je možné se setkat na současné drogové scéně. Význam termínu „nové“ je zde chápán zejména z pohledu jejich výskytu na nelegálním trhu. Většina těchto látek je již známa celou řadu let a znám je i jejich psychotropní potenciál. Na drogové scéně byl vždy jejich výskyt velmi omezený, nicméně v posledních několika letech, zejména v souvislosti s taneční scénou a s ní souvisejícím nástupem tzv. tanečních drog, se s těmito látkami setkáváme stále častěji. Řada z nich je distribuována v tabletové formě a vydávána za drogu extázi, nebo za látku s podobným účinkem. V některých případech se jedná o halucinogenní látky, které jsou vydávány za LSD nebo za jiné halucinogeny s podobným účinkem jako u LSD.

Důvodů, proč se s těmito látkami stále častěji setkáváme, je několik. Jedním z nich je snaha ilegálních výrobců obejít stávající legislativní normy a vyrobit psychoaktivní látku, která dosud není na seznamech nelegálních látek nebo jejíž prekurzory nejsou monitorovanými substancemi. Druhým, bezpochyby neméně důležitým faktorem, je ochota mladých lidí vyhledávat nové psychedelické a obdobné zkušenosti a zážitky.

Za účinnosti Společné akce z roku 1997 došlo prostřednictvím sítě EWS k nahlášení záchytů u více než třiceti syntetických drog. Většinou šlo o fenyletylaminy, tryptaminy a v menší míře o katinony a aryl-piperaziny. K devíti z nich bylo vyhotoveno hodnocení rizik. Jednalo se o MBDM, 4-MTA, GHB, ketamin, PMMA, TMA-2, 2C-T-2, 2C-T-7 a 2C-I, a to i přes to, že látky ketamin ani GHB nejsou přímo kvalifikované jako „nové syntetické drogy.“ Byly však získány poznatky o jejich zneužívání a neexistovala jejich mezinárodní úprava. V případě zbylých sedmi látek se jednalo o záchyty v tabletové podobě, kdy tyto látky byly vydávány za tablety extáze.

Společná akce z roku 1997 byla po revizi nahrazena rozhodnutím Rady Evropské unie k výměně informací, analýze rizik a kontrole nových psychoaktivních látek z roku 2005 (*Council Decision on the information exchange, risk-assessment and control of new psychoactive substances*), které rozšiřuje působnost systému z nových syntetických drog na všechny nové psychoaktivní látky. Za novou psychoaktivní látku se považuje taková látka, která dosud není zařazena na seznamy omamných a psychotropních látek mezinárodních úmluv OSN z let 1961 a 1971 a přitom může představovat srovnatelné ohrožení veřejného zdraví jako látky v těchto seznamech již obsažené.

Rozhodnutí Rady staví na třech fázích postupu Společné akce, které jsou uvedeny výše. Po zjištění výskytu nové psychoaktivní látky zpracuje dotčený členský stát informaci k výrobě, obchodování a zneužívání takové látky a tuto informaci zašle Evropskému policejnímu úřadu (Europol) a Evropskému monitorovacímu středisku pro drogy a drogové závislosti (EMCDDA). EMCDDA a Europol předají tuto informaci ve formě společné zprávy Evropské komisi a Evropské agentuře pro léčiva (EMA). V následném kroku zhodnotí Vědecký výbor EMCDDA, složený ze zástupců členských států, Evropské komise, Europolu a EMA, možná zdravotní a sociální rizika nově identifikované drogy a taktéž zhodnotí hlediska její možné kontroly. Ve třetím kroku pak může Rada, na podkladě iniciativy Komise nebo členského státu, schválit rozhodnutí, vedoucí k podřízení příslušné látky kontrolním opatřením.

Informace o zjištění nových psychoaktivních látek pak přicházejí na národní koordinační středisko ze dvou hlavních oblastí, tj. trestněprávní (policie, celní správa, forenzní laboratoře) a zdravotně-sociální (specializovaná léčebná centra, nemocniční pohotovosti, psychiatrická oddělení, organizace zabývající se protidrogovou prevencí a harm reduction, národní farmakovigilanční programy, univerzity a výzkumná centra, vědecká pracoviště, média anebo uživatelé OPL, organizátoři různých festivalů, koncertů, party apod.)

Cílem EWS je zejména:

1. zprostředkovat co nejrychlejší a nejkvalitnější informovanost o výskytu a užívání nových psychoaktivních látek v EU;
2. připravit členské státy na nová možná rizika plynoucí z výskytu a užívání takových látek;
3. umožnit cílenější „harm reduction“ opatření;
4. zmapovat trh s novými drogami;
5. zmapovat zdravotní a sociální dopady užívání nových drog v rámci EU a
6. zamezit rozšíření nového fenoménu v Evropě.

Informace o výskytu nové psychotropní látky jsou poskytovány ve dvou fázích:

1. rychlá reakce

a) identifikace substance

- chemická struktura (chemický, odborný název),
- případný výskyt ve směsi s jinými substancemi a popis průměrného obsahu (poměrů) nové psychotropní látky ve směsi,
- přesný popis vzhledu a fyzikálních vlastností – forma (tableta, prášek, kapsle), barva, tvar, velikost, váha, logo a další identifikační znaky,
- název a synonyma, pod kterými je NPL známá na trhu, příp. zda je vydávána za jinou látku/drogu

b) informace vztahující se ke způsobu užívání substance

- frekvence výskytu a užití nové psychotropní látky, eventuální souvislost s úmrtím atp.
- množství zachycené látky
- datum a místo záchytu
- prostředí záchytu látky (např. taneční party atp.)

c) informace o následcích užití substance – možná rizika spojená s užitím

- popis akutních účinků užití nové psychotropní látky

2. kompletní obraz

a) informace o chemických prekurzorech

b) informace o způsobu a oblasti dosavadního či předpokládaného užití nové psychotropní látky

c) informace o užití látky pro jiný než pro psychotropní efekt

d) další informace o zdravotních a sociálních rizicích užití nové psychotropní látky

Česká republika musí naplnit všechny požadavky formulované ve výše zmíněném rozhodnutí Rady, především ve vytvoření celostátního informačního systému, v jehož rámci bude možné zajistit včasné a diferencované rozšíření informací plynoucích do ČR prostřednictvím EMCDDA z ostatních evropských členských států na jedné straně a včasný záchyt nových drog, jež se vyskytnou na území ČR, a včasné poskytnutí těchto informací Evropské unii na straně druhé.

Složky EWS v ČR:

1. TERÉNNÍ SLOŽKY

1.1. Civilní a veřejná zdravotnická sféra

1.1.1. Nízkoprahové programy

Jedná se o síť především nestátních neziskových organizací, poskytující preventivní služby v kontaktních centrech či v místě pravděpodobného výskytu nových psychotropních látek, zejména na tanečních akcích. Programy jsou metodicky vedeny OS Podané ruce.

1.1.2. Ústav farmakologie 3. LFUK

Vede databázi vyšetřených vzorků na internetu, viz www.lf3.cuni.cz/drogy. Zprostředkovává kompletní kvalitativní i kvantitativní analýzu vzorků z civilní sféry.

1.1.3. Oddělení soudních lékařství – toxikologické laboratoře

Provádějí toxikologickou analýzu z biologického materiálu jak klinického, tak sekčního. Metodické vedení soudních toxikologických laboratoří zajišťuje Národní referenční laboratoř – Ústav soudního lékařství a toxikologie 1. LFUK a VFN v Praze ve spolupráci se subkatedrou soudního lékařství Institutu pro postgraduální vzdělávání ve zdravotnictví.

1.1.4. Záchrané služby

Zařazeny i dvě soukromé záchrané služby, které poskytují své služby mj. na větších tanečních party pořádaných v Čechách a na Moravě. Jedná se o společnosti TRANS HOSPITAL a KOSOX.

1.2. Policejní a trestněprávní sféra**1.2.1. Kriminalistický ústav**

Zajišťuje analýzu zachycených drog policejními a celními složkami na centrální úrovni. Dostává pravidelná hlášení od regionálních OKTE. Informace o výsledcích analýz zasílá PČR NPC SKPV.

1.2.2. Policie ČR a Celní správa ČR

Obě složky zajišťují drogy a předávají je KÚ Praha či OKTE k analýze.

2. KOORDINACE EWS**● Národní monitorovací středisko pro drogy a drogové závislosti**

Je národním partnerem EMCDDA v ČR. Koordinuje EWS na národní úrovni, je sběrným místem informací o výskytu nových psychotropních látek v ČR. Zasílá informace za ČR do EMCDDA a distribuuje informace z EMCDDA do sítě EWS v ČR. V případě potřeby organizuje poskytování informací veřejnosti. Úzce spolupracuje s Národním korespondentem EWS v ČR.

● Národní korespondent EWS

Zastupuje ČR na pracovních jednáních korespondentů zemí EU organizovaných EMCDDA. Poskytuje informace EMCDDA a je zodpovědný za přenos informací z EMCDDA na národní úroveň.

● PČR Národní protidrogová centrála SKPV

Koordinuje sběr informací z trestněprávní sféry v ČR, rozhoduje o rozsahu poskytovaných informací do sítě EWS tak, aby nebyl narušen proces vyšetřování případů. Je schopna i v případě probíhajícího vyšetřování poskytnout informace o zachycených a analyzovaných nových drogách k místu výskytu, popisu látky, její fotodokumentaci, chemické specifikaci účinné látky a příp. podezření na distribuci do zahraničí.

● Národní jednotka Europolu – OMPS PP ČR

Je českým partnerem Europolu. Distribuuje informace poskytnuté Europolem do sítě EWS v ČR a naopak. Úzce spolupracuje s NPC a GŘC.

● Státní ústav kontroly léčiv (SÚKL)

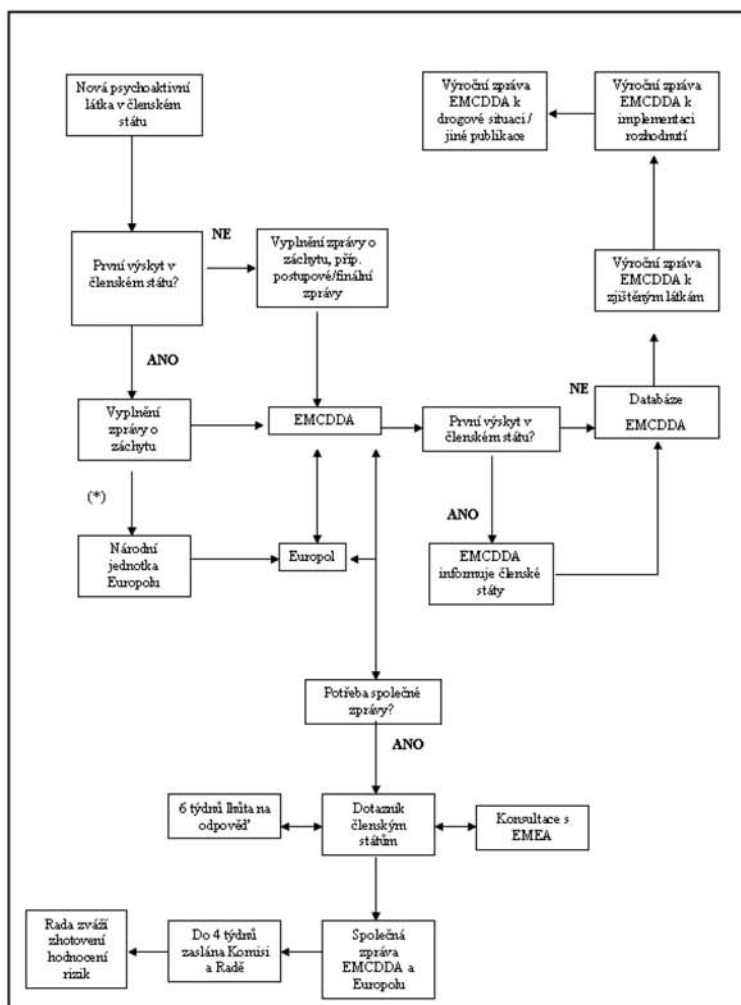
SÚKL oddělení farmakovigilance spolupracuje s NMS a ostatními subjekty v EWS zejména v otázkách zneužívání či nesprávného používání léčivých přípravků, jejich nežádoucích účinků, distribuce a spotřeby.

● Ministerstvo zdravotnictví ČR – Inspektorát pro omamné a psychotropní látky

Spolupracuje ve fázi zařazení nové psychotropní látky do seznamů omamných a psychotropních látek.

JUDr. Jan ANDRLE, NPC

Obr. 1. Schéma EWS

Použitá literatura:

King, A. Lesley, Sedefov Roumen: Early-warning systém on new psychoactive substances – operating guidelines, EMCDDA, Lisabon, 2007

Páleníček T. at al: Nové syntetické drogy, charakteristika a hlavní rizika, ÚV ČR, Praha, 2004

Mravčík V.: Materiál definující Systém včasného varování před novými drogami v ČR, NMSDDZ, Praha, 2007

10 LET TOXI TÝMU SKPV OSTRAVA

Dne 1. 6. 2008 uplyne 10 let od vydání rozkazu k založení Toxi týmu u SKPV Městského ředitelství Policie ČR v Ostravě. Tento rozkaz vydal ředitel MŘ Policie ČR Ostrava v souvislosti s rostoucím počtem případů drogové trestné činnosti řešených policisty SKP MŘ Policie ČR Ostrava. Od ustanovení prvního Toxi týmu pak následně započalo centralizované a koordinované řešení drogové kriminality a kriminality páchané v souvislosti s užíváním OPL na území města Ostravy a v okolních okresech, které plynule pokračuje do současné doby. U příležitosti tohoto výročí jsme byli osloveni redakcí Bulletinu NPC, abychom seznámili čtenáře s historií a činností tohoto týmu.

Pokud jde o historii drogové scény a drogové trestné činnosti v Ostravě před vznikem Toxi týmu, tak první konkrétní zmínky o uživatelích drog pochází ze 70. a 80. let minulého století v ročních hlášeních Správ SNB na úrovni tehdejších krajů. Také první trestné činy na úseku nealkoholové toxikomanie řešily tehdejší orgány SNB v Ostravě v 80. letech minulého století. V té době byla podle tehdejších hlášení v Ostravě zneužívána uživateli OPL zejména léčiva – sedativa, anestetika a hypnotika, OPL kanabisového typu – hlavně marihuana, hydrocodon známý jako braun a metamfetamin – pervitin. V dnešním slangu toxikomanů vznikla v druhé polovině 80. let tzv. Stará garda, skupinka kamarádů a uživatelů OPL. Tato skupina lidí z Ostravy, mající asi 25 – 30 členů, si sama pěstovala konopí seté, naučila se vyrábět metamfetamin – pervitin v Bratislavě od jednoho lékárníka a také začala užívat příležitostně braun a halucinogenní OPL – LSD a lysohlávky. Na počátku 90. let minulého století došlo i na území města Ostravy k velkému drogovému boomeru, zejména se jednalo o výrazný nárůst uživatelů OPL kanabisového typu, heroínu a metamfetaminu – pervitinu, a tím i ke zvýšené výrobě a dovozu těchto OPL do Ostravy.

Drogová trestná činnost, popřípadě trestná činnost páchaná drogově závislými osobami (ať již majetková, či násilná) začala být orgány činnými v trestním řízení opět ve větší míře monitorována, statisticky vykazována a také trestně stíhána až v polovině 90. let 20. století. V důsledku těchto statistik, případů a v neposlední řadě také osobní zainteresovaností některých pracovníků Služby kriminální policie pak vznikl k 1. 6. 1998 první Toxi tým řízený velitelem SKP mjr. Mgr. Braňkou. Prvním vedoucím Toxi týmu byl od jeho založení do konce roku 2001 npor. Mgr. Lulek a od roku 2002 do současnosti je vedoucím týmu Toxi npor. Bc. Kopeček. Od doby vzniku Toxi týmu došlo na území města Ostravy k podstatnému nárůstu počtu realizovaných případů drogové kriminality, k vypracování informační sítě a získávání poznatků o páchání trestné činnosti na úseku nealkoholové toxikomanie.

Drogová scéna v Ostravě je v současné době charakterizována zejména výrobou a prodejem pervitinu, dále pak prodejem marihuany, heroínu a extáze. Prodej a výroba pervitinu je doménou občanů ČR, prodej heroínu je v současné době specifickým fenoménem romské komunity.

PERVITIN – Stejně jako každý rok se obměňuje síť výrobců a distributorů, a to zejména u pervitinu. Tato situace je způsobena tím, že značná část výrobců a distributorů se vrací z VTOS. Tyto osoby pak po návratu z VTOS trestnou činnost na úseku nealkoholové toxikomanie páchají daleko rafinovaněji a konspirativněji. Stále častěji jsou místa výroby pervitinu přesouvána mimo okres města Ostravy, a to zejména do přilehlých obcí těsně sousedících s okresem Ostrava. V přilehlých okresech neppracují specializované týmy na nealkoholovou toxikomanii ať již vůbec nebo s menším počtem specializovaných pracovníků než v Ostravě a pachatelé tuto situaci využívají. K samotné výrobě pak dochází na odlehlých místech, jakou jsou zahradní chatky, rekreační chaty nebo garáže. Vyrobený pervitin je pak následně distribuován na území města Ostravy. V Ostravě jsou také využívány anonymní byty osob, které nejsou policii v souvislosti s drogovou scénou známy. K výrobě pervitinu také dochází ve sklepních prostorech panelových domů na sídlištích. Místa výroby se neustále mění, část pachatelů nosí svou „varnu“ také přímo u sebe např. v batohu. Jak již bylo uvedeno, prodej pervitinu je zejména prováděn prostřednictvím mobilních telefonních přístrojů, kdy je využíváno několik SIM karet. K prodeji dochází na různých místech města Ostravy, po předchozí telefonické domluvě, a to například na benzínových čerpadlech, v objektech supermarketů či na jiných místech, kde je zvýšený pohyb osob.

HEROIN – Zatímco v minulých letech se trestné činnosti v souvislosti s prodejem heroinu dopouštěli občané Vietnamu, v roce 2006 a 2007 je to zejména doména romské komunity. Tito při páchání své trestné činnosti užívají vždy několika přezdívek a jejich klientela je zejména z řad olašských Romů. Charakteristická pro tyto pachatele je častá změna jejich pobytu a časté obměňování SIM karet v jejich mobilních telefonech nebo využívání několika SIM karet různých operátorů.

MARIHUANA – stejně jako v roce 2005 je ve stále větší míře prodávána marihuana šlechtěná – tzv. skank, která obsahuje až 20 % účinné látky THC (oproti „políčkové“ marihuaně, kde je obsah v rozmezí 3 – 5 % je nárůst THC značný). Jeden gram skanku se prodává za částku cca 250 – 350 Kč. Distribuce marihuany byla opakovaně zaznamenána na různých středních školách v Ostravě. U těchto případů se osvědčila dobrá spolupráce s některými školami a jejich včasné oznámení a celkové nepodcenění situace ze strany pedagogů. Začíná se však projevovat trend opačný, kdy volají pedagogové s tím, že u nich žáci kouří marihuanu a TOXI má přijít udělat pořádek na školu. Mladí pachatelé se na školách většinou nesnaží distribucí vydělávat finanční hotovost. Spíše jde z jejich strany o snahu pokrýt své vlastní finanční náklady na pořízení drogy. Ve většině případů je droga předávána mezi kamarády například na WC ve škole nebo poblíž objektu školy. Ve valné většině případů si mladí pachatelé neuvědomují následky svého jednání. To je zapříčiněno jednak neznalostí zákona, ale také mýty a polopravdami, které se mezi mládeží v souvislosti s prodejem drog šíří. Jiná situace je v oblasti prodeje skanku. Odhalování pěstíren, kde k pěstování šlechtěné marihuany (skanku) dochází, je značně problematické. K pěstování může docházet v bytech (např. v „minipěstírnách“ ve skříních), rodinných domech, na půdách, ve sklepích. Při takovém pěstování dochází pouze ke zvýšenému odběru elektrické energie a zvýšené vlhkosti. Taktéž u případů zjištění marihuany v surovém stavu musí být prokázáno, že podezřelá osoba měla úmysl tuto rostlinu užívat v sušeném stavu nebo ji prodávat, obsah THC v rostlině musí přesahovat 0,3 % THC v sušině. Je tedy nutné nejprve tuto rostlinu usušit, a poté podrobit expertize. V prodeji na školách všech typů mezi mládeží i dětmi lze spatřovat velké nebezpečí pro další vývoj v oblasti užívání drog. Samozřejmě je zde evidována snaha dealerů uvedené drogy proniknout do tohoto prostředí z důvodu značných zisků z prodeje. Situaci jistě napomáhá i snaha některých politických a společenských uskupení k legalizaci této drogy.

GHB – tzv. Gaba, která se vyskytla jen sporadicky na Ostravsku a v současnosti ji neregistrujeme.

EXTÁZE, TRIPY LSD – prodej se uskutečňuje v současné době převážně v klubech, na diskotékách a na různých hauseparty, případně afterpárty. Klientela je tvořena z řad mládeže navštěvující tyto podniky a akce, kdy dokumentace této trestné činnosti je problematická. Cena jedné tablety je cca 150 – 250 Kč a odvíjí se od odebraného celkového množství. Distribuce této drogy není zpravidla prováděna pomocí mobilních telefonních přístrojů.

KOKAIN je odhalován sporadicky. Lze však očekávat, že s poklesem ceny kokainu, nárůstem počtu ekonomicky dobře zajištěných obyvatel a otevřením hranic bude docházet ke zvýšení jeho prodeje, jakož i prodeje extáze.

Za dobu existence Toxi týmu prošel tým několika změnami, ať to bylo již v roce 2002 zřízení expozitury NPC v Ostravě, kdy jejím řízením byl pověřen tehdejší vedoucí TOXI týmu p. Lulek, kdy spolu s ním odešla více jak polovina týmu na expozituru. Od roku 2002 byl pověřen řízením týmu npor. Bc. Kopeček Jiří, kdy v roce 2002 musel být proveden nábor nových členů týmu, aby se zalepila „díra“ za odešlé pracovníky. V rámci odboru OK SKPV MŘ PČR Ostrava v současné době pracuje specializovaná skupina – dříve tým „TOXI“ zabývající se trestnou činností na úseku nealkoholové toxikomanie. V roce 2007 tento tým pracoval ve složení 1+11. Pracovníci týmu jsou rozčleněni do dvojic. V rámci systemizace odboru OK byl tým přiřčen v měsíci dubnu 2006 k 3. oddělení OK, kde vytvořil oddělení spolu s pracovníky vyšetřování OK. Pro práci týmu, nyní již skupiny, byly vyčleněny prostory na odboru OK SKPV na ul. Na hradbách č. 19 v Mor. Ostravě. Skupina je vybavena jak vozidly, tak i svým technickým vybavením. Vedoucí TOXI týmu npor. Bc. Kopeček je současně i zástupcem vedoucího 3. odd. OOK, kam spadají mimo jiné i procesualisté odboru OK, takže může ovlivňovat a kontrolovat i práci procesualistů v rámci řešení případů TOXI.

Působnost skupiny je zaměřena na odhalování trestné činnosti po linii nealkoholové toxikomanie

na celém území města Ostravy a v případě, že trestná činnost páchaná v Ostravě přesahuje i rámec přilehlých okresů, pracuje i v těchto okresech.

Ve své činnosti spolupracuje tým i s jinými složkami, jako je NPC – expozitura Ostrava a jiné expozitury v rámci republiky, cizinecká policie, vězeňská služba, celní správa, PČR Správa Sm. kraje. V rámci městského ředitelství se jedná o spolupráci zejména s PPO, kdy policisté jsou využíváni ke střežení a eskortám pachatelů, v rámci OOK dochází k předávání poznatků i k jiným problematikám ve vztahu k vytěžovaným osobám a k vytěžování operativní techniky. Nemalou měrou je i vyhodnocování poznatků k drogové kriminalitě, které jsou zasílány z jednotlivých policejních složek a organizací, např. škol, neziskových organizací, občanů apod..

Práce skupiny, respektive pak pracovních dvojic spočívá ve vyhledávání a dokumentování trestné činnosti na úseku nealkoholové toxikomanie, a to od prvopočátku, tedy od zjištění poznatku o páchané trestné činnosti, ZÚTR (Zahájení úkonů trestního řízení) dle ust. § 158/3 tr. řádu, shromažďování důkazů, předání do vyšetřování, zadržení a realizace pachatele, pohovor s osobami, dokumentování trestné činnosti pachatelů za použití veškeré operativní techniky, zasílání zajištěného materiálu k expertizám apod.. Práce pracovníků nekončí předáním spisového materiálu do vyšetřování, ale pokračuje i nadále během vyšetřování a během jednání před soudem. Jedná se zejména o případy, kdy jsou k soudu eskortováni svědci ve smyslu ust. § 55/2 tr. řádu.

Rozsah práce týmu je charakterizován, jak výše uvedeno, specifikací činností při dokumentování tr. činnosti na úseku nealkoholové toxikomanie, která je latentní, a pachatelé této trestné činnosti v současné době využívají veškerou dostupnou techniku, materiální vybavení a jiné metody. Pachatelé jsou využíváni ke kontaktu s odběrateli mobilní telefony s několika SIM kartami, dochází k obměňování motorových vozidel a zabezpečování objektů audiovizuální technikou. V neposlední řadě stále častěji dochází ze strany pachatelů k ovlivňování svědků. Tomu odpovídají i případy, kdy bylo přistoupeno k utajení totožnosti svědků dle ust. § 55/2 trestního řádu. Jedná se zejména o případy v souvislosti s distribucí heroinu. V současnosti však ze strany soudu dochází k rozhodnutím o odtajnění těchto osob, což pak naráží na skutečnost, že tyto osoby pro svou obavu odmítají po odtajnění v kauzách vypovídat.

Pokud se podaří získat poznatky k trestné činnosti mimo citovanou specializaci, jsou předávány dalším složkám. V neposlední řadě získávání poznatků k trestné činnosti drogového charakteru vyžaduje rutinu a zkušenost při práci s toxikomany. Ke každé osobě z řad toxikomanů je nutno přistupovat individuálně s ohledem k jejímu momentálnímu fyzickému i psychickému stavu. Výslednost je pak nepřímo závislá na zkušenostech jednotlivých pracovníků skupiny toxí.

Od data založení do současnosti pak pracovníci Toxi týmu vyřešili několik stovek případů drogové kriminality a setkali se s celou škálou omamných a psychotropních látek, s prekurzory, pomocnými látkami i prostředky na výrobu OPL. Zajistili v rámci realizací případů velké množství OPL, prekurzorů a prostředků na výrobu a pěstování OPL, spolupracovali s různými složkami Policie ČR, a to jak u MŘ Ostrava, tak i u OŘ – např. Karviná, Frýdek-Místek, Nový Jičín, Opava, Olomouc, Vsetín – Se Správou Severomoravského kraje v Ostravě, s NPC a ÚOOZ, ale i s Městskou policií Ostrava, Celním ředitelstvím, vězeňskou službou a různými správními orgány i soukromými organizacemi a osobami. Z těchto organizací jsou to zejména součásti Magistrátu Statutárního města Ostravy, Katastrální úřad, ředitelé a učitelé ZŠ, SŠ, SOŠ, středních odborných učilišť a vysokých škol v Ostravě a okolních obcích, realitní kanceláře a bytová družstva, organizace zabývající se prevencí a léčbou drogově závislých – např. Renarkon, Psychiatrická léčebna v Opavě a Detoxikační centrum FN sP Ostrava-Poruba, dále pak nemocnice a nemocniční zařízení, Hasičský a záchranný sbor atd. Vedoucí TOXI úzce spolupracuje s protidrogovým koordinátorem města Ostravy. Při prověřování a vyšetřování trestné činnosti na úseku nealkoholové toxikomanie pak pracovníci Toxi týmu, v současnosti pak 3. oddělení OOK SKPV, spolupracují jak s Okresním a Krajským státním zastupitelstvím v Ostravě, tak také s Okresním i Krajským soudem v Ostravě.

Z geografického hlediska a v návaznosti na drogovou scénu má Ostravsko několik základních hledisek. Za prvé je to značná národnostní členitost Ostravy a okolí, přičemž tato členitost má své kořeny v historii Ostravska, zejména ve druhé polovině 19. a první polovině 20. století. Na území Ostravy dnes žijí Češi, Moravané a Slezané stejně jako menšinové Slováci, Poláci, Romové, Němci, Vietnamci, Číňané, Řekové, Bulhaři, Albánci atd. Každá z těchto národností má své specifika, a to se týká také užívání, distribuce, výroby a dovozu OPL. Dále má na Ostravsko vliv jeho geografická poloha, neboť takzvaná ostravská aglomerace s téměř milionem obyvatel má právě díky své poloze velmi úzké vazby na Polsko a Slovensko. Svou úlohu zde hrají zejména historické vazby na tyto

státy, ovšem i „žhavá“ současnost, kterou představuje zejména proslulá Stodolní ulice. Na páchání trestné činnosti na území města Ostravy se podílejí jak výše zmíněné menšiny (např. Vietnamci distribuce OPL heroinu a Albánci distribuce OPL kokainu a prekurzoru efedrinu), tak cizinci, kteří sem dojíždějí. Jedná se zejména o občany Polska, kteří prodávají amfetamin a XTC – extázi, a Slováky, kteří nakupují metamfetamin – pervitin, XTC – extázi a prodávají prekurzor efedrin. V neposlední řadě má vliv na drogovou scénu také sociální situace obyvatelstva Ostravska a relativně vysoká nezaměstnanost.

Jak již bylo výše zmíněno, pracovníci Toxi týmu a v současnosti 3. oddělení OOK SKPV se během realizací svých případů setkali s téměř všemi druhy OPL dostupnými na území ČR. Při těchto realizacích byly zajištěny tyto OPL:

1. OPL kanabisového typu – marihuana, hašiš i tzv. skunk včetně pěstíren
2. heroin včetně látek k jeho ředění, např. kofein a hydrocodon známý jako „braun“. Perličkou v Ostravě bylo zneužívání léku SUBUTEX, který se stal hitem při prodeji a zneužívání místo heroinu. /toto bylo doménou zejména občanů olšských Romů/
3. kokain
4. halucinogeny jako např. lysohlávky kopinaté, durman a LSD
5. metamfetamin včetně laboratoří na jeho výrobu, prekurzorů efedrin a pseudoefedrin (a léčiva, ze kterých se získává), pomocných látek a chemikálií užívaných k jeho výrobě, dále pak amfetamin, XTC (MDMA) a GHB
6. OPL solvenciového typu – hlavně toluen zneužívaný čicháním jako OPL
7. farmaceutická léčiva – sedativa, hypnotika, anestetika
8. některé další látky určené zejména k ředění OPL, jako např. prokain.

Pracovníky Toxi týmu je každoročně realizováno okolo 80 – 90 případů a je zadrženo v průměru 100 – 110 pachatelů drogové trestné činnosti. Za 10 let činnosti bylo zajištěno více jak 200 laboratoří na výrobu metamfetaminu – pervitinu včetně chemikálií a pomocných látek určených k výrobě OPL, více jak 30 pěstíren marihuany a skunku, okolo 100 kilogramů rostlin marihuany a skunku a několik tisíc balení farmaceutických léčiv používaných zejména k získávání prekurzoru pseudoefedrin. Dále pak bylo zajištěno několik kilogramů efedrinu a pseudoefedrinu, několik kilogramů metamfetaminu, asi kilogram heroinu a několik desítek gramů kokainu, více než 1000 kusů tablet XTC, několik desítek kilogramů OPL kanabisového typu – marihuany, skunku a hašiše, několik aršíků LSD, desítky gramů lysohlávek a také několik decilitrů braunu. Mezi další zajištěné věci patří zbraně, peníze, osobní automobily, desítky mobilních telefonů a SIM karet, několik kg rtuti, různé druhy medikamentů a chemikálií. V rámci realizací TOXI tým zajišťoval jak jen „pár tašek s chemikáliemi“, tak i chemikálie a chemické sklo, které musely být odváženy nákladními auty. Každoročně je pracovníky týmu prováděno několik desítek domovních prohlídek, prohlídek motorových vozidel, nebytových prostor. Vzhledem k akčnímu radiu týmu a situaci, kdy v Ostravě byla dle sdělení výrobců a dealerů pro tuto trestnou činnost „horká“ půda, se pachatelé stěhovali mimo Ostravu. To se však nemohlo samozřejmě stát pro TOXI tým překážkou a prováděly se po dohodě se sousedními okresy „zátahy“ i mimo „rajon“ Ostravy. Písemné poznatky občanů pak docházely na naši součást Policie ČR i z jiných okresů s tím, abychom tam s drogami udělali pořádek. V současnosti registrujeme ročně kolem stovky poznatků. Z tohoto důvodu byla zřízena funkce analytika, který vyhodnocuje dané poznatky ke konkrétním zájmovým osobám a místům.

Naše práce nekončí jen represí, ale pořádáme i přednášky o drogách pro zdravotnický personál, sociální pracovníce magistrátu, neziskové organizace a pracovníky školství. V dřívější době jsme dělali přednášky i pro žáky škol. Od této praxe bylo však nutno ustoupit, neboť tyto přednášky prováděli řadoví operativní pracovníci, kteří se pak následně setkávali při operativní práci v terénu se situacemi, kdy byli odhaleni ještě dříve, než začali dokumentovat tr. činnost té které osoby. Obdobně je to pak i u akcí při potírání pouličního prodeje OPL, kdy zejména v areálu klubů na ul. Stodolní, poté co zde operativa začne „pracovat“, se během hodiny vědělo, že TOXI zde dělá zátah.

Výběr nejzajímavějších případů realizovaných v období 1998 – 2007

Zde je uveden pouze výčet některých z realizovaných akcí. Těch bylo samozřejmě daleko více, kladem je, že nikdy nedošlo k nějakému vážnému zranění jak osoby, proti které bylo zakročováno, tak i samotných policistů. Je třeba podotknout, že akcí realizovaných skupinou TOXI se účastnilo i několik desítek policistů nezařazených na tomto útvaru. Samozřejmostí je, pokud jen to situace

umožňuje, i medializace jednotlivých případů na tiskových konferencích a v masmédiích. Z toho se odvíjí i známost činnosti našeho týmu v povědomí občanů i policistů.

1998: případ **SOLO** – výroba a distribuce metamfetaminu, zajištěna OPL + 1,1 kg efedrinu v hodnotě 900 000,- Kč, laboratoř na výrobu pervitinu. Čtyřem zadrženým pachatelům prokázána výroba a distribuce 330 g pervitinu v hodnotě minimálně 330 000,- Kč. Pachatel se v době zadržení právě chystal vycestovat do Jižní Ameriky a z vkladní knížky si vybral přes 1 milion Kč.

1999: případ **BOB** – výroba a distribuce metamfetaminu formou tzv. rozvážky, zajištěna OPL a 5 pachatelů (realizováno rozpracováním)

případ **Adiová** – úmrtí osoby na následky užití OPL heroinu, zajištěna OPL a 2 pachatelé

případ **Beneš** – distribuce metamfetaminu v množství odpovídajícím jeho hodnotě, přesahující částku 65 000,- Kč, a distribuce heroinu – realizováno ve spolupráci s ÚOOZ Expoziturou Ostrava, 0,5 kg prekurzoru efedrinu ukryto v teráriu s hadem.

2000: případ **MODRÁK** – výroba a distribuce metamfetaminu, zajištěna OPL, laboratoř na výrobu OPL, funkční střelná zbraň – samopal

případ **APAČ** – výroba a distribuce metamfetaminu, heroinu a prekurzoru efedrin ve velkém rozsahu, zadrženo 7 pachatelů, zajištěna OPL metamfetamin v množství 300 gramů a prekurzor efedrin v množství 125 gramů, laboratoř na výrobu OPL v době výroby OPL, prokázána distribuce další OPL metamfetaminu v množství 250 000,- Kč a prekurzoru efedrinu v ceně 54 000,- Kč

případ **CHANG** – distribuce heroinu osobami vietnamské a romské národnosti, zajištěna OPL. Mobilní pachatel vietnamské národnosti, který se pohyboval všude se svým kufříkem, ve kterém měl několik útočných nožů. Prokázán prodej heroinu za minimálně 300 000 Kč.

2001: případ **HAŠA** – distribuce metamfetaminu a skunku z jižní Moravy do Ostravy, zajištěny OPL v množství desítek gramů

případ **LIBROS** – výroba a distribuce metamfetaminu ve větším množství po území Moravy, zadrženy 4 osoby, zajištěna OPL metamfetamin a skunk v množství několika desítek gramů, rozsáhlá profesionální laboratoř na výrobu OPL, prokain k ředění OPL v množství 50 gramů, střelná i bodná zbraň, nalezen odcizený defibrilátor v ceně 62 000,- Kč, každému obviněnému byla prokázána distribuce OPL v desítkách až stovkách gramů a všem obviněným celkově další OPL v množství přesahujícím milion Kč, 2 obviněným prokázána výroba OPL.

2002: případ **OTA** – distribuce XTC, LSD a OPL kanabisového typu tzv. rozvážkou, zajištěny OPL marihuana v množství 180 gramů, skunk v množství asi 25 gramů, 35 ks tablet XTC a 1 aršík LSD, zadrženo celkem 5 osob – mimo jiné i majitel baru ve Stodolní ulici, u jednoho ze zadržených nalezena galerie vystavených semínek 25 druhů skunku, podezřelým byl prokázán prodej OPL za více jak 500 000,- Kč

případ **NAGY** – výroba a distribuce metamfetaminu ve větším množství, zajištěna OPL

případ **NGUYEN** – distribuce heroinu osobami vietnamské národnosti, zajištěna OPL.

2003: případ **STODOLA** – §§ 187/1, 2a), b), 3a) 188a/1, 2a, 185/1 TZ. Rozsáhlá distribuce XTC a pervitinu po území Moravy zejména v barech a klubech v ul. Stodolní, realizováno NPC Expozitura Ostrava ve spolupráci s týmem Toxi Ostrava. Zajištěny OPL 600 ks XTC, 250 g pervitinu, 80 g marihuany, nelegální střelné zbraně, mobilní telefony. Jedenácti zadrženým pachatelům (1 žena, 10 mužů, z toho jeden cizinec) prokázána distribuce několika desítek tisíc kusů XTC a stovek gramů pervitinu

případ **KRYSTAL** – § 187/1, 2a) TZ. Výroba a distribuce metamfetaminu na území severní Moravy, třem zadrženým pachatelům prokázána distribuce cca 300 gramů pervitinu v hodnotě 300 000,- Kč. Na základě tohoto případu vydal Ústavní soud nález, že nelze odsoudit osoby pouze pomocí důkazů získaných dle ust. § 88 a § 55 trestního řádu vzhledem k tomu, že tím jsou krácena práva obviněných na řádnou obhajobu

případ **SKUNK** – hydroponní pěstování a distribuce skunku ve větším rozsahu, zajištěna

OPL skunk v množství 280 gramů a 20 gramů metamfetaminu, pěstirna v rodinném domku obsahovala dalších cca 100 kusů rostlin

případ **ALCATRAZ** – §§ 187/1, 2a), b), 187a/1, 185/1 TZ. Rozsáhlá výroba a distribuce metamfetaminu ve velkém rozsahu na území Severní Moravy a ve Věznici Ostrava. Realizováno rozpracováním ve spolupráci s NPC Expoziturou Ostrava. Zajištěny 2 nelegální laboratoře na výrobu pervitinu, OPL – pervitin, efedrin, XTC, marihuana, chemikálie potřebné k výrobě PL, váhy, nelegální střelné zbraně, mobilní telefony. Domy, kde docházelo k výrobě pervitinu, byly zabezpečeny kamerovým systémem. Tři ze zadržených se trestné činnosti dopouštěli opakovaně po propuštění z vazební věznice a za „drogovou“ trestnou činnost byli opakovaně trestně stíháni – jeden i v souvislosti s pokusem trestného činu vraždy dle ust. § 219 TZ. Sedmi zadrženým (1 žena, 6 mužů, z toho jeden cizinec) prokázána výroba a distribuce 510 g pervitinu v hodnotě minimálně 510 000,- Kč (zde se uplatnila dobrá spolupráce s vězeňskou službou, kdy jsme zjistili volání vězňů z výkonu trestu mobilními telefony).

2004: případ **CYKLISTA** – §§ 187/1, 2a) TZ. Výroba a distribuce metamfetaminu na území města Ostravy ve větším rozsahu. Zajištěna kompletní laboratoř na výrobu pervitinu, OPL – pervitin, efedrin, chemikálie potřebné k výrobě pervitinu, váha, mobilní telefony. Muž byl zadržen přímo při výrobě pervitinu. Pachatel vyrobený pervitin rozvážel koncovým uživatelům na jízdním kole. Zadrženému muži prokázána výroba a prodej několika desítek gramů pervitinu.

2005: případ **TULO** – §§ 187/1, 2a), b), 187a/1 TZ. Rozsáhlá výroba a distribuce metamfetaminu na území Moravskoslezského kraje zejména v barech a klubech v ul. Stodolní. Zajištěna rozsáhlá nelegální laboratoř na výrobu pervitinu, OPL – pervitin, efedrin, XTC, velké množství chemikálií potřebných k výrobě PL – k odvozu nutno užít nákladní vozidlo, váhy, mobilní telefony, osobní automobil. Třem mužům zadrženým při výrobě drogy je v současné době prokazována výroba a distribuce 580 g pervitinu v hodnotě minimálně 580 000,- Kč.

2006: případ **KNÍRAČ** – §§ 187/1, 2a) TZ. Výroba a distribuce metamfetaminu na území města Ostravy ve větším rozsahu. Zajištěna nelegální laboratoř na výrobu pervitinu, OPL – pervitin, marihuana, chemikálie potřebné k výrobě pervitinu, váha, plynová pistole a mobilní telefony. Z trestné činnosti obviněn muž a žena žijící spolu jako druh a družka ve společné domácnosti spolu s dvěma nezletilými dcerami. Zadrženým prokázána výroba a distribuce cca 100 gramů pervitinu v hodnotě 100 000,- Kč

případ **NAME** – §§ 187/1, 2a), b) TZ. Výroba a distribuce metamfetaminu na území města Ostravy ve větším rozsahu. Zajištěna nelegální laboratoř na výrobu pervitinu, OPL – pervitin, efedrin, XTC, marihuana, chemikálie potřebné k výrobě pervitinu, váhy, mobilní telefony. Z trestné činnosti obviněn muž a žena, zadržení přímo při spáchání trestného činu. Zadrženým prokázána výroba a distribuce několika desítek gramů pervitinu.

2007: případ **SUCUBUS** – §§ 187/1, 2a), b), 185/1 TZ. Rozsáhlá výroba a distribuce metamfetaminu na území Moravskoslezského kraje. Zajištěna rozsáhlá nelegální laboratoř na výrobu pervitinu, OPL – pervitin, efedrin, marihuana, velké množství chemikálií potřebných k výrobě PL, váhy, nelegální střelné zbraně, mobilní telefony. Dům, kde docházelo k výrobě pervitinu, byl zabezpečen důmyslným kamerovým systémem. Pachatelé zadržení při výrobě pervitinu. Výrobce a organizátor trestné činnosti byl v době páchaní trestné činnosti v CSP, z tohoto důvodu si padělal doklady ke své osobě, k vozidlu i RZ svého vozidla. Dvěma mužům a třem ženám je prokazována výroba a distribuce minimálně 0,5 kg pervitinu v hodnotě minimálně 500 000,- Kč.

Závěrem lze říci jednoznačně, že vyhledávání této trestné činnosti je přímo úměrné počtu pracovníků, kteří na této problematice pracují. Samozřejmě je nutno hodnotit kladně přístup vedení MŘ PČR Ostrava a vedení OOK k dané problematice a uvědomění si tohoto problému již v dřívější době. Přínosem je i skutečnost, že tato problematika není rozměňována mezi jednotlivé útvary v rámci MŘ, ale je vždy převzata pracovníky TOXI k dalšímu šetření. To se týká nejen zadržených osob v souvislosti s touto trestnou činností, ale i přijatých oznámení podaných jinými subjekty, např. školami apod. Tým TOXI Ostrava byl jako první v rámci republiky vytvořen k potírání této trestné

činnosti a je v současné době dáván za jeden ze vzorů (doufám, že to nezní povýšeně) pro vytváření takovýchto skupin i v rámci jiných okresních ředitelství PČR v republice.

Většina případů je realizována na základě rozpracování a za použití operativní techniky. Prioritou je zejména trestná činnost osob v souvislosti s výrobou pervitinu, čemuž odpovídá i počet zajištěných varen v jednotlivých letech – 2006 / zajištěno 25 „varen“, 2005 /32/, což bylo do té doby nejvíce za celou historii TOXI týmu, 2004 /24/, 2003 /20/. V roce 2007 byl pak „rekord“ posunut na 33 varen na území města Ostravy.

Samozřejmě lze očekávat a již se to i projevuje, že v jiných okresech v rámci Sm. kraje využívají zkušeností TOXI Ostrava k zakládání podobných pracovních skupin. Je také zřejmé, že v okresech, kde se tato problematika v minulosti podceňovala a řešila minimálně, bude vyhledaných případů po navýšení specializovaných pracovníků daleko více. Určitě je to přínosem pro práci policie vzhledem k návaznosti této trestné činnosti na další trestné činy. Podle zkušeností TOXI Ostrava je značné množství pachatelů jakékoliv trestné činnosti také uživateli OPL a páchaní trestné činnosti souvisí se získáním prostředků k nákupu drogy. Kvalifikovanost a složitost případů nelze objektivně zhodnotit ve vztahu k statistickým číslům v rámci okresů, protože zde se neprojeví, jak byl jednotlivý případ dokumentován - kolika výslechy, nasazenou technikou – vytěžováním této techniky, domovními prohlídkami, zadrženími osob, vazbami, expertizami apod.

Vzhledem k tomu, že policie nemá k dispozici statistiku osob závislých na drogách, nelze tuto oblast hodnověrně hodnotit. Policie taktéž neprovádí žádné sociologické výzkumy mezi osobami, které drogy užívají. Podle poznatků se však předpokládá, že počet osob užívajících drogy stoupá a nemá klesající tendenci. Dle poznatků se také snižuje věková hranice prvouživatelů drog.

Do budoucna lze očekávat nárůst trestné činnosti na úseku nealkoholové toxikomanie a řešení tohoto celostátního problému se neobejde bez kvalitní techniky a práce specialistů, řešících každodenně a na profesionální úrovni tento fenomén současné doby, neboť kriminalitu na úseku nealkoholové toxikomanie nevidí pouze ten, kdo ji vidět nechce.

npor. Bc. Jiří KOPEČEK, zástupce 3. odd. OOK SKP MŘ PČR Ostrava

STRÝČKOVÉ, ŽOLDÁCI A POULIČNÍ PRODAVAČI, STRUKTURA A MODUS OPERANDI VIETNAMSKÉHO ORGANIZOVANÉHO ZLOČINU V ČESKÉ REPUBLICE

Resumé

Článek analyzuje strukturu a modus operandi vietnamského organizovaného zločinu v České republice. Vietnamská kriminalita v zemi má kořeny v komunistickém období. Po demokratických změnách na počátku devadesátých let představovala dynamicky se rozvíjející jevy pronikající nejen do místní vietnamské emigrantské komunity, ale také do státního aparátu. Nyní vietnamské podsvětí žije ve zvláštní symbióze s místním asijským vystěhovaleckým společenstvím, kde legální a nelegální činnosti často splývají jedna s druhou. „Respektovaní lidé“, kteří mají jak rysy legálních obchodníků, tak zločineckých pohlavárů, jsou hlavními činiteli v těchto procesech. Jsou uznáváni ve vietnamské populaci pro svou schopnost vyřešit mnohé z jejich problémů a mají dobré styky s českou podnikatelskou elitou. Na druhou stranu tito lidé vyvíjejí nelegální aktivity prostřednictvím zločineckých sítí pomocníků, vynucovačů a zkorumpovaných úředníků. Vytvářejí paralelní mocenské struktury v uzavřených prostředích asijských emigrantů. Poté, co se Česká republika v lednu 2008 připojila k schengenskému bezpečnostnímu systému, lze očekávat další zdokonalování a rozmach vietnamských zločineckých sítí v zahraničí.

Úvod

Za posledních několik desetiletí a obzvláště od roku 1975 počty Vietnamců žijících mimo Vietnam trvale rostly. Ze tří milionů Viêt Kiêu (zámořských Vietnamců) více než 1,5 milionu osob vietnamského původu žije ve Spojených státech, 60 000 v Kambodži a 152 000 v Kanadě. Austrálie hostí 157 000 Vietnamců, Francie, která má nejstarší vietnamskou diasporu v Evropě, hlásí 250 000 vietnamských usedlíků. Až 150 000 vietnamských emigrantů je v Ruské federaci, Německo hlásí 84 000, Spojené království 35 000 a Norsko 18 000 [9]. 30 000 až 50 000 Vietnamců bydlelo v Polsku [4, 5]. Údaje z České republiky udávají počet Vietnamců kolem 45 000, i když se lze domnívat, že reálný počet se bude blížit 50 000 nebo 60 000 [1]. Většina vietnamských emigrantů hledá příležitost pro zlepšení své životní úrovně a pro zajištění lepší budoucnosti pro své děti ve svých nových zemích pobytu. Nicméně společně s těmito lidmi byly do Evropy dovezeny nové typy trestné činnosti.

V situaci, kdy mnohá společenství asijských emigrantů mají tendenci se izolovat od společenských a správních systémů ve svých nových zemích pobytu, je často velice obtížné nalézt předěl mezi „legální“ sférou a zločineckým podsvětím. Legální a nelegální činnosti existují mezi vietnamskou populací v dialektické jednotě a jdou spolu ruku v ruce. Někdy je velice problematické pokoušet se vidět tyto dvě součásti odděleně na základě evropských norem nebo podle evropských právních systémů. Mnoho z těchto činností představuje pouze kostky ve složité mozaice života vietnamské společnosti. Je nemožné nalézt jejich kořeny bez pochopení struktury, mechanismů fungování a kultury vietnamských společenství v zahraničí.

Zámořské Vietnamce můžeme obecně rozdělit do tří odlišných kategorií. První sestává z osob, které bydlely mimo Vietnam před rokem 1975 (zejména v Kambodži, Číně, Laosu, Francii a v kanadském Quebecu). Jsou jednou z nejlépe integrovaných nezápádních přistěhovaleckých skupin v západních zemích. Ke druhé kategorii náležejí ti Viêt Kiêu, kteří uprchli z Vietnamu po roce 1975 jako utečenci a jejich potomci. Obvykle bydlí v industrializovaných státech Severní Ameriky, západní Evropy a v Austrálii. Třetí kategorie se skládá z Vietnamců studujících a pracujících v bývalých komunistických zemích, kteří se rozhodli tam zůstat a založili základnu pro nové vietnamské přistěhovalece přijíždějící po demokratických změnách na konci osmdesátých let. Společně s nově příchozími tam vytvořili silné zločinecké struktury. Tato kategorie se nachází hlavně ve střední a východní Evropě, včetně České republiky, a bude o ní pojednávat následující text.

V mnoha ohledech je česká zkušenost totožná s mnohými jinými zeměmi, kde vietnamský organizovaný zločin vyvíjí své aktivity.

Metoda zkoumání a informační zdroje

V roce 1992 Ústav mezinárodních vztahů v Praze (ÚMV) zahájil výzkum mezinárodního organizovaného zločinu (tak zvaný Program internacionalizace kriminality) v rámci zkoumání otázek mezinárodní bezpečnosti. Jeho projekt zkoumá zeměpisné šíření, strukturu a dopad aktivit mezinárodního organizovaného zločinu v České republice a roli České republiky v mezinárodních zločineckých systémech. Také odhaduje budoucí směry vývoje českého zločineckého podsvětí a dopad této mezinárodní trestné činnosti na českou ekonomiku a společnost. Zkoumání vietnamského organizovaného zločinu se stalo součástí výzkumného projektu v rámci programu ÚMV Mezinárodní organizovaný zločin v České republice (1999–2002) a dodatečného výzkumu provedeného v roce 2007. První projekt se uskutečnil většinou prostřednictvím spolupráce s funkcionáři české policie a zpravodajských služeb, kteří se podíleli na projektu, a prostřednictvím analýzy příslušných dokumentů. V roce 2007 byl projekt rozšířen kvůli novým údajům získaným od zdroji české policie, humanitárních organizací (hlavně La Strada) a rozhovorů podniknutých s příslušníky vietnamské komunity v České republice.¹⁾ Základní myšlenkou výzkumu z roku 2007 bylo překročit linie dříve přísně „policejního“ pohledu a poskytnout otevřenější pochopení problému tím, že se vezmou v úvahu názory pocházející zevnitř vietnamské společnosti.

Počátky zapojení Vietnamců do českého kriminálního prostředí

Abychom pochopili současnou roli Vietnamců v českém kriminálním prostředí, musíme se vrátit do historie vzájemných vztahů mezi bývalou Československou socialistickou republikou (ČSSR) a Vietnamskou demokratickou republikou.

První větší vlny vietnamských přistěhovalců začaly přicházet do ČSSR v roce 1956. Většina z nich byli sirotci a studenti. O roku 1967 bylo v ČSSR 2100 vietnamských pracovníků a učňů.²⁾ Od počátku sedmdesátých let bylo každoročně připravováno pro studium na českých středních školách a vysokých školách se stipendii od Ústředního výboru Komunistické strany Československa, Ústřední rady odborů a československé vlády přibližně 500 vietnamských studentů. [14, 7: 189].

Československo představovalo také jeden z hlavních zdrojů zbraní a vojenského materiálu pro severovietnamskou armádu a jihovietnamské hnutí odporu Viet Cong v během války v Indočíně.³⁾ Krátce po skončení této války dále nabyly na důležitosti hospodářské a politické vztahy obou zemí v rámci Rady vzájemné hospodářské pomoci (RVHP), která byla založena pro podporu hospodářské spolupráce mezi zeměmi sovětského bloku. Československo vyváželo do Vietnamu průmyslové zboží a investiční celky výměnou za suroviny a zemědělské výrobky.

Na počátku osmdesátých let vietnamská vláda ve snaze splatit své válečné dluhy a vyplnit rostoucí mezeru v vývozních a dovozních vztazích začala do ČSSR vyvážet vietnamskou pracovní sílu. Do České republiky byly převezeny tisíce Vietnamců v rámci takzvaného „programu pomoci trpícímu Vietnamu“.

Projekt byl pečlivě organizován vietnamskou a československou vládou. Mladí Vietnamci, obvykle ve věku 18–20 let (a proto nikoliv bývalí vojáci z války v Indočíně, jak se často tvrdí v tisku) dostali základní jazykové a odborné vzdělání v počátečním stadiu ve Vietnamu, které trvalo 3 až 6 měsíců. Poté byli převezeni do ČSSR, kde pokračovali ve své jazykové přípravě po další tři až šest měsíců v sedmi studijních střediscích. Ze studijních středisek byli poté rozděleni do textilních, chemických a průmyslových továren po celém území Československa. Jejich smlouvy zpravidla trvaly čtyři roky (někdy byly prodlouženy až na sedm let). Odborné vzdělávání vietnamských pracovníků pokračovalo i na nových místech podle požadavků jejich zaměstnavatelů [14, 7: 189]. Ačkoliv oficiální počty vietnamských dělníků nebyly nikdy zveřejněny, odhaduje se, že systémem

¹⁾ Z bezpečnostních důvodů spolupracovníci a respondenti z vietnamské komunity a ze zpravodajských služeb a také důvěrné materiály jsou v textu citovány jako „zdroje z vietnamské komunity“ (ZVK) a „zdroje české policie“ (ZČP).

²⁾ Nezveřejněná zpráva: Brouček, S. (2002). *Vietnamské etnikum v lokálním prostředí české majority (Vietnamese Ethnic Group in the Local Environment of the Czech Majority)*. Text vědeckého projektu RB1/1/01 zadaného Ministerstvem zahraničních věcí České republiky. (The Czech Ministry of Foreign Affairs Research Project RB1/1/01) Praha, str. 11–12.

³⁾ Plastická trhavina SEMTEX rozsáhle užívaná teroristy po celém světě byla vyvinuta československou firmou Synthesia Semtín na základě vietnamské objednávky v roce 1964 – šlo o obdobu americké výbušniny C4.

„dobrovolné práce“ v ČSSR v průběhu osmdesátých let prošlo mezi 70 000 až 120 000 mladých Vietnamců. V letech 1980–1989 jich zpravidla současně pobývalo na československém území kolem 30 000. V roce 1990, když vypršela platnost československo-vietnamské dohody o pracovních silách, v zemi stále pobývalo 20 000 Vietnamců.⁴⁾ Někteří z nich se v Československu dobře adaptovali, oženili se s místními děvčaty a naučili se dokonale češtinu. Tyto osoby se staly základem pro novou vlnu přistěhovalců přicházejících do České republiky po roce 1989.

Program více méně dobře fungoval během první poloviny osmdesátých let. První vlny studentů a dělníků se skládaly z pečlivě vybraných mladých lidí s komunistickým zázemím (např. členové organizace komunistické mládeže a komunistické strany). Tito lidé pocházeli téměř výlučně ze severního a středního Vietnamu (z oblastí Son La, Dienbienphu, Hanoi, Langson, Haiphong atd.), tedy z regionů pod dlouhodobým komunistickým vlivem. Ve druhé polovině osmdesátých let program postupně upadal a obě strany začaly situaci široce zneužívat. Československo zaměstnávalo vietnamské dělníky v nepopulárních a špatně placených profesích a vietnamští koordinátoři programu byly angažováni do organizování placené migrace a do činností na černém trhu. Obzvláště ve druhé polovině osmdesátých let „kvalita“ pracovníků postupně upadala díky nízkému zájmu potenciálních dobrovolníků a výběr se stal formálním. V té době kolovaly zvěsti o tom, že vietnamská policie sháněla „dobrovolníky“ mezi mladistvými delikventy v ulicích Hanoje a Saigonu. [7: 190].

Je obtížné odhadnout, kdy byly založeny první vietnamské kriminální struktury v ČSSR, protože československá vláda a bezpečnostní sbory zavíraly nad tímto problémem oči z politických důvodů. Bylo to pravděpodobně v polovině osmdesátých let. Během svých začátků byla vietnamská trestná činnost spojena s drobným podnikáním vietnamských dělníků snažících se zlepšit své příjmy. Dělníci dostávali pouze 40–50 % své reálné mzdy v ČSSR. Zbytek peněz byl částečně vyměněn na vietnamskou měnu, dongy, a vyplácen jejich rodinám ve Vietnamu ve formě malých měsíčních příspěvků a jako zvláštní bonus po jejich návratu domů; podstatná část mzdy byla použita vietnamskou vládou na „pokrytí cestovních nákladů pracovníků“, jinými slovy na splácení vietnamského zahraničního dluhu. Životní úroveň vietnamských pracovníků proto nebyla příliš vysoká. Řada z nich v důsledku toho hledala další příjmy. Nicméně nekontrolovaná činnost byla oficiálně zakázána a dělníci mohli pracovat pouze ve svých přidělených zaměstnáních a pod kontrolou svých nadřízených pracovníků. V důsledku toho se uchýlovali k nelegálním nebo pololegálním činnostem na českém černém trhu. Vietnamci brzo zjistili, že v české společnosti existuje vysoká poptávka po „západním“ módním zboží jako jsou oděvy, digitální hodinky a elektronika. Začali proto vyrábět džínsy a oblečení s falešnými značkami západních firem z ukradeného textilního materiálu vyráběného na export v továrnách v ČSSR. Dalším zdrojem příjmů se stal dovoz zboží, zejména hodinek a levné elektroniky s falešnými obchodními značkami z Asie.

Toto původně drobné podnikání se rozrostlo, když se do něj zapojili dohlížitelé skupin pracovníků a zaměstnanci vietnamského velvyslanectví v Praze. Podle očitých svědků ve druhé polovině osmdesátých let přistávala na starém ruzyňském letišti (které se používalo pro přijetí zahraničních delegací, pro vojenské účely, charterové lety apod.) zvláštní letadla naložená asijským zbožím. To probíhalo pod dohledem zaměstnanců vietnamského velvyslanectví. Zboží se okamžitě překládalo na nákladní auta a odváželo z letiště, aniž přišlo do styku s českými celníky. Po několika dnech se objevilo na černém trhu.⁵⁾

V opačném směru to byla hlavně jízdní kola, malé motocykly a šicí stroje, které se převážely v letadlech oficiálně pronajatých pro přepravu pracovníků vracějících se do Vietnamu. Není jasné, jak bylo do Vietnamu propašováno zboží s falešnými západními obchodními značkami vyrobené na Tchaj-wanu, v Singapuru, Hongkongu, Indonésii atd., ale obchodní sítě černého trhu mezi asijskými zeměmi a Československem přes Hanoj fungovaly roky.⁶⁾ Demokratické změny v roce 1989 ve východní Evropě otevřely dveře pro další rozmach tohoto typu obchodu.

⁴⁾ Brouček, S. (2002): 12–13.

⁵⁾ Rozhovor s D. M., bývalým zaměstnancem letiště Praha Ruzyně, 14. února 1999.

⁶⁾ ZČP: rozhovor s M. K., důstojníkem Útvaru pro odhalování organizovaného zločinu Policie ČR, 27. května 1999.

Demokratické změny v devadesátých letech

Po „Sametové revoluci“ v Československu v roce 1989 se situace ve společnosti dramaticky změnila. Vedle demokratických svobod změny po roce 1989 přinesly i nežádoucí vedlejší účinky. Otevřením státních hranic byly nelegální přeprava zboží a osob přes Českou republiku posíleny. Obrovská ekonomická transformace a náhlé vytvoření svobodného trhu představovaly mnohé příležitosti pro kriminální „podnikání“.

Český právní systém se jen postupně a s velkými obtížemi měnil a přizpůsoboval demokratickým standardům a potřebám tržního hospodářství, justiční a policejní aparát byly zásadně rekonstruovány a policie zpočátku neměla zkušenosti při vyšetřování organizovaného zločinu. Slabě organizované místní podsvětí představovalo malou konkurenci pro dravé a vysoce profesionální zahraniční skupiny. V důsledku toho bylo pronikání a ustavování nadnárodních kriminálních uskupení na české území rychlé a efektivní. Během dvou let po demokratických změnách se v České republice etablovaly prakticky všechna hlavní nadnárodní zločinecká uskupení z bývalého Sovětského svazu, Balkánu, Itálie a jiných evropských zemí; a rovněž uskupení z Asie, Latinské Ameriky, Středního východu a subsaharské Afriky. Hlavním motorem aktivit organizovaného zločinu se tak nestalo domácí podsvětí, ale zločinecké organizace přicházející ze zahraničí.

Vietnamská komunita v České republice byla těmito změnami hluboce zasažena. Vztahy mezi Českou republikou a Vietnamem se zhoršily a zájem transformujícího se českého průmyslu a zemědělství o vietnamské pracovníky prudce poklesl. Na základě již existujících dohod byly do České republiky do roku 1992 posíláni někteří další studenti a dělníci, ale nové smlouvy již nebyly uzavřeny [7: 191–192].

S tím jak skončila stipendia a smlouvy, studenti a dělníci byli nuceni k návratu domů. Česká vláda se také rozhodla zaplatit kompenzace vietnamským dělníkům, kteří se budou chtít vrátit domů před ukončením svého kontraktu. Ve skutečnosti se většina z nich rozhodla zůstat v Československu nebo emigrovat na Západ. Doba pro ně byla příznivá, přistěhovalecké předpisy byly nedostatečné a policie a zpravodajské služby byly částečně paralyzovány. Podle českého práva bylo velice jednoduché zařídit si živnost a na jejím základě a dostat povolení k trvalému pobytu. Mezery v přistěhovaleckých předpisech umožnily mnohým smluvním dělníkům a bývalým studentům vyhnout se návratu do Vietnamu a založit si v České republice obchodní firmy. V roce 1990 v zemi stále pobývalo 20 000 Vietnamců.⁷⁾ Situace rovněž přitahovala novou vlnu ekonomických běženců z Vietnamu.

Přeprava Vietnamců na české území a tranzity přes české území

Modely přepravy Vietnamců do České republiky se změnily od počátku devadesátých let několikrát, protože vstoupily v platnost nové přistěhovalecké předpisy, změny v azylové politice a policejní zákazy. Mnohé z těchto změn byly spojeny s přípravou českého právního a bezpečnostního systému na vstup do Schengenského prostoru.

Převládající modely vietnamského přistěhovalectví byly založeny na využívání mezer v českém právním systému. Proto byly v podstatě „legální“, respektive „pololegální“. V případě následného přesunu do některé ze západních zemí, kde bylo přistěhovalectví silněji kontrolováno, přeprava často pokračovala na nelegálním základě.

Modely „legálního“ přistěhovalectví

Obzvláště na počátku devadesátých let situace v České republice přitahovala novou vlnu ekonomických uprchlíků z Vietnamu přijíždějících do České republiky na turistická víza (vydáváná bez problémů českým velvyslanectvím v Hanoji) a zařizujících si živnosti – to obvykle s pomocí „starousedlíků“. Tito „starousedlíci“ mohli také zjistit adresy trvalého pobytu nezbytné pro to, aby nově příchozí získali živnostenské listy (v jednom případě byl v Praze zjištěn malý dům na předměstí se třemi místnostmi sloužící jako sídlo pro šedesát firem) a dostali povolení k trvalému pobytu. Protože v té době byla činnost přistěhovaleckých úřadů a úřadů práce slabě koordinována, úředníci se nikdy neptali na druh víza.⁸⁾ Když tento druh přistěhovalectví začal přitahovat nežádoucí pozornost ze

⁷⁾ ZČP: nezveřejněná interní zpráva ÚOZ, květen 1999.

⁸⁾ ZČP: rozhovor s M. K., důstojníkem ÚOOZ, 27. května 1999.

strany bezpečnostních služeb, strategie se částečně změnila: firmy „starousedlíků“ a členové „nové první vlny“ začali sloužit jako základna pro „druhou novou vlnu“ přistěhovalců.

V tomto období byly převládající modely přistěhovalectví následující: majitel vietnamské nebo čínské firmy (nebo někdy české firmy) ohlásil na obchodním rejstříku jméno svého nového „obchodního partnera“ ve Vietnamu. Nový přistěhovalec přijl do České republiky na základě tohoto oficiálního pozvání od firmy nebo dostl povolení k pobytu na základě toho, že byl společníkem ve firmě. Poté vytvořil novou firmu a pozval nové „obchodní partnery“. Bylo zjištěno, že některé asijské firmy (často nevyvíjející žádnou činnost) v České republice měly desítky „partnerů“. [7: 192–193].

Vedle neorganizovaného „zvaní“ založeného na rodinných a územních vazbách s domovem, se do tohoto lukrativního podnikání začaly brzo zapojovat profesionální skupiny. Ve Vietnamu vznikly mnohé agentury, které se specializovaly na obstarání víz a dopravu vietnamských občanů do České republiky. Tyto agentury jednak pracují bez povolení a jednak jsou činné s povolením úřadů.

Nepovolené agentury přepravily většinu z nových Vietnamců do České republiky v minulých letech. Tyto agentury velice často zakládali vietnamští vystěhovalci, kteří již pobývali v České republice před rokem 1989. Byli v českém prostředí dobře zavedeni, znali místní kulturu, společnost a zákony a měli dobré styky na českých úřadech.

Činnost nepovolené agentury jako „rodinné obchodní firmy“ je jiným častým modelem. Člen vietnamské rodiny žijící ve Vietnamu kontaktuje vietnamské klienty zajímající se o vycestování do České republiky. Zajišťuje zde pro ně víza a dopravu. Jeho příbuzní bydlící v ČR pak pro klienty zajišťují doklady nezbytné pro jejich pobyt v ČR, včetně živnostenského oprávnění [11].

Klienti jsou získáváni na základě rodinných a společenských styků, na doporučení přátel atd. V chudých venkovských oblastech Vietnamu mnozí místní obyvatelé pracují jako náhončí pro agentury. Podle Dang Nguyen Anha jsou často provázáni s majiteli těchto agentur prostřednictvím rodinných a společenských vztahů [2]. Jsou zaznamenávány také informace o inzerátech ve vietnamském tisku sloužících k získávání klientů.⁹⁾

Agentura nefunguje nezávisle na okolí. Využívá služeb zprostředkovatelů a korupčních systémů vytvořených na velvyslanectvích a v úřadech. České velvyslanectví v Hanoji je v posledních letech pod obzvláště silným tlakem těchto osob. Informace z vietnamské komunity v Praze hovoří o tom, že zprostředkovatelům se platí za jedno vízum kolem 1000 až 1500 amerických dolarů [11, 12].

Zatímco v roce 2000 české velvyslanectví v Hanoji vydalo vietnamským občanům 2167 víz a odmítlo 191 víz, v roce 2006 to bylo 6208, respektive 3768 víz [12].

Zájem vietnamských občanů o dopravu do České republiky za pomoci nepovolených agentur je vysoký, i když se její cena pohybuje od 7000 do 12 000 amerických dolarů.¹⁰⁾ Konečná cena závisí na množství poskytnutých „služeb“, rodinných poutech klienta s agentem, na jeho znalosti situace, právních předpisů a postupů v přistěhovalcecké oblasti atd. Podle respondentů je cena vyšší, když je klient gá („drůbež“, tedy naivní, nezkušený). Cena klesá, pokud je klient dobře informován o situaci nebo si může zařídit některé služby nezávisle na agentuře.¹¹⁾ V každém případě částka peněz, kterou je třeba našetřit je vysoká, vezmeme-li v úvahu, že roční příjmy ve Vietnamu jsou často nižší nežli 150 amerických dolarů na hlavu (navíc ekonomičtí vystěhovalci často pocházejí z nejchudších částí Vietnamu). Agentury požadují peníze předem. Nový vystěhovalec obvykle musí ušetřit peníze s pomocí členů své rodiny žijících ve Vietnamu a v zahraničí, prodat svůj dům a další majetek a zadlužit se. Tak zvaná dich vậ (placená služba) agentury končí v okamžiku emigrantova příjezdu. Potom se vystěhovalec musí o své živobytí postarat sám.¹²⁾ Mnozí emigranti zahajují svůj pobyt v ČR ve velice ubohých podmínkách [11].

Situace je lepší v případě povolených agentur zprostředkujících práci, i když podmínky jejich pracovních smluv jsou také tvrdé. Tyto agentury jsou zapojeny do vývozu vietnamských dělníků do České republiky, čímž pokračují v předchozích činnostech vietnamské a československé vlády. Dělníci jsou vybíráni na základě tendrů inzerovaných ve vietnamském tisku. Poté musejí zaplatit

⁹⁾ ZVK: rozhovor s T. T. H., vietnamským obchodníkem v České republice, 14. července 2007.

¹⁰⁾ ZČP: rozhovor s M. K., důstojníkem ÚOOZ, 27. května 1999.

¹¹⁾ ZVK: zaznamenané v několika rozhovorech, 2007.

¹²⁾ Nepublikovaný rukopis: Martínková, Š. (2007). Vietnamské etnikum, jeho sociabilita a sociální síť v prostředí Prahy. Praha.

kolem 7500 amerických dolarů za vstupní poplatky a absolvovat krátký (obvykle dvouměsíční) jazykový kurs v Hanoji. Jednosměrná letenka do Prahy je zahrnuta v ceně. Agentura zprostředkující práci může zařídit půjčku pro smluvní dělníky, která pokryje jejich vstupní poplatky, a podepsat smlouvy s českými továrnami, které jim zajistí minimální plat 650 amerických dolarů měsíčně. Počet dělníků a délka jejich pobytu v ČR jsou obvykle vymezeny podmínkami živnostenského oprávnění. Životní podmínky těchto dělníků v ČR jsou obvykle dobré; obvykle jim však trvá nejméně 1–2 roky, než splatí počáteční dluhy.

Jiným problémem jsou falešné agentury zprostředkující práci, které se představují jako agentury s licenci ve Vietnamu. Tyto agentury jsou často zapojeny do trestné činnosti jako je nelegální přistěhovalectví nebo obchod s lidmi. V roce 1997 ze 100 dělníků, dovezených z Vietnamu do jedné textilní továrny v moravském městě Zlíně, jich 98 zmizelo přímo z letiště po přistání. Pravděpodobně dále pobývali nelegálně v České republice nebo byli převezeni dále na Západ [7: 193]. Česká odbočka organizace La Strady v posledních letech registruje případy žen dovezených do ČR těmito agenturami a poté nucených k prostituci. Mladým ženám ženy (jedné z nich ve věku 14 let) jsou slibována místa účetních, číšnic, pracovnic v restauracích atd. Údajná cena za transfer se přitom pohybuje kolem 5000 amerických dolarů. V některých případech ženy podepsaly falešné smlouvy „zajišťující“ jim platy od 700 do 1000 amerických dolarů měsíčně. Poté co přijely do ČR, částky peněz požadované za dopravu narostly na 12 000 amerických dolarů a ženy byly nuceny „platit své dluhy“ jako prostitutky v podmínkách podobajících se otroctví [11].

Počty nových emigrantů narostly podstatně od okamžiku, kdy se do lukrativní práce pro Asiaty zapojily některé české právnícké firmy.

Modely „nelegálního“ přistěhovalectví a dopravy osob

Vedle využívání mezer v českých a evropských právních systémech se doprava uskutečňuje také na nelegálních základech.

Časté je používání padělaných dokladů. To zahrnuje užívání padělaných víz, užívání ukradených a nelegálně prodaných pasů s úpravami ze západních zemí (v České republice jsou tyto pasy např. německého a belgického původu) a tak dále. Obzvláště za posledních deset let se praxe „prodeje totožnosti“ stala mezi členy vietnamské komunity v České republice běžnou. Vietnamec, který se rozhodne vrátit domů, může prodat celou svou totožnost, to je pas, vízum, živnostenský list atd., nově příchozímu. Nově příchozí pak může velice rychle začít svoje vlastní podnikání.¹³⁾

Pašování osob přes „zelenou čáru“ (nelegální překračování hranic) bylo časté v devadesátých letech a stále pokračuje s nižší intenzitou. Česká republika byla zemí určení a tranzitním územím pro přepravu asijských migrantů na Západ. Jedním z nejčastějších modelů nelegální přepravy vietnamských vystěhovalců je, že cestují letadlem nebo vlakem do Ruska a poté cestují ukrytí v kamionech přes Ukrajinu na Slovensko a do České republiky. Cesta trvá dva nebo více měsíců a cena za dopravu se obvykle pohybuje mezi 5000 až 6500 americkými dolary.¹⁴⁾ Životní podmínky přepravovaných vystěhovalců jsou tvrdé. Násilí a dokonce znásilňování žen během cest nejsou ničím neobvyklým.

Přistěhovalci z Číny a Vietnamu (a také ze Srí Lanky, Indie, Afghánistánu a v jednotlivých případech i z jiných zemí) zpravidla dorazí více méně legálně do Moskvy. Tam jsou převezeni do tajného bytu v Moskvě nebo v jejím sousedství, kde čekají na další přesun, obvykle uzamčení a izolování. K dalšímu přesunu, když se nashromáždí dostatečný počet přistěhovalců; ti jsou poté naloženi do auta nebo jiného dopravního prostředku a převezeni na další místo [9, 11].

Pan H (svobodný, 25 let) se narodil v Nam Dinh ve Vietnamu. Pracoval v malé rodinné firmě jako instalatér a opravář klimatizací. Jeho otec a bratr stále pracují v této firmě. Měl mzdu 1 milion vietnamských dongů (přibližně 70 amerických dolarů) měsíčně. To bylo dostatečné pro základní výživu čtyřčlenné rodiny, ale již ne pro investice do budoucnosti. Pan H proto s pomocí jednoho člověka ze sousedství kontaktoval zprostředkovatele, jehož syn již dlouhou dobu bydlel v České republice. Poté, co měl pan H dorazit do České republiky, jeho rodina měla za jeho přepravu zaplatit 6500 amerických dolarů.

¹³⁾ ZČP: rozhovor s J. K., důstojníkem Útvaru pro odhalování organizovaného zločinu Policie ČR, 11. října 2007.

¹⁴⁾ ZČP: rozhovor s H. T. z odboru azylové a migrační politiky Ministerstva vnitra České republiky, 2. března 2007.

Cesta trvala šest měsíců a podmínky byly hrozné. Pan H přijel do Moskvy se skupinou třiceti dalších Vietnamců bez jakýchkoliv dokladů. Museli dlouhou dobu čekat, zatímco jejich „průvodce“ vyjednával o „vstupním poplatku“ s ruskými celníky. Celníci prováděli brutální osobní prohlídky členů skupiny, protože nebyli spokojeni s nabídnutým úplatkem. Nakonec když nenašli žádné další peníze, nechali je jít. Po nějaké době strávené v Rusku byli Vietnamci převezeni v kamionu na místo blízko hranic s Ukrajinou. Potom museli vytoupit z kamionu a v chladné zimní noci přejít hranici pěšky. Všichni z nich byli jen lehce oděni. Na druhé straně hranic byli ukryti do jiného kamionu a převezeni do bytu bez záchodu a koupelny. Namísto záchodu užívali vědra. Jejich cesta poté pokračovala přes Ukrajinu a Slovensko do České republiky.

Pan H se nyní nachází v zemi bez dokladů potřebných ke získání živnostenského oprávnění nebo trvalého pobytu. Musí pracovat nelegálně pro vietnamské firmy. Jeho životní podmínky jsou nyní horší, nežli byly ve Vietnamu [13: 21].

Pokud je organizace schopna zajistit legální přepravu vystěhovalce do České republiky, jeho cesta do západní Evropy pokračuje nelegálně až ve své druhé části, většinou přes česko-německou hranici. Český průvodce pracující pro vietnamský pašerácký gang nebo vietnamský průvodce vede skupinu přistěhovalců do blízkosti hranice a ukáže jim, kam mají jít. V případě větší skupiny je průvodce převede osobně přes hraniční čáru. Spolupracující společníci čekají na druhé straně. Cena za převedení z České republiky do Německa se v minulých letech pohybovala mezi 500 až 1000 americkými dolary.¹⁵⁾ Odhaduje se, že v průběhu devadesátých let přešlo ilegálně přes území České republiky do Německa přibližně 10 000 Vietnamců.¹⁶⁾

Byly zjištěny i trasy z Německa do České republiky. Po revoluci v roce 1989 Česká republika čelila dvěma silným vlnám vietnamského přistěhovalectví z Německa. V roce 1991 se německá vláda rozhodla zaplatit vietnamským dělníkům dovezeným během komunistického období 3000 marek výměnou za to, že se vrátí domů před vypršením jejich smluv. Mnozí z nich tento obnos přijali, ale namísto návratu do Vietnamu se vystěhovali se do České republiky. Druhá vlna se zdvihla v polovině devadesátých let poté, co německá a vietnamská vláda podepsaly repatriční dohodu. Následkem toho mnozí „němečtí“ Vietnamci, kteří byli v Německu, nelegálně emigrovali z Německa do České republiky, Polska, na Slovensko, do Nizozemska, Ruska a do Kanady. V České republice dnes žijí hlavně v oblastech blízko německé hranice (Cheb, Potůčky) a v Praze. Mnozí z nich stále mluví lépe německy nežli česky [11].

Pan K bydlí ve městě Chebu blízko česko-německé hranice. Je soukromým obchodníkem na největším místním vietnamském tržišti. Má přítelkyni a desetiletou dceru navštěvující místní školu. Dříve byl ve Vietnamu stavebním dělníkem a podílel se na stavbě velké přehrad. Později si vybral práci v Německé demokratické republice na základě německo-vietnamské dohody. Na počátku devadesátých let svůj kontrakt v Německu ukončil a dostal 3000 marek jako kompenzaci. Vrátil se domů, ale nebyl si tam schopen najít práci a čelil ekonomickým problémům. Poté se rozhodl vrátit do Německa, kde stále žili někteří z jeho vietnamských přátel. Za dopravu do Německa přes Rusko zaplatil pašerácké organizaci 2000 amerických dolarů, ale podvedli ho. Průvodce v Rusku na něm požadoval ještě 1000 amerických dolarů za další přepravu. Pan K ale už neměl peníze a musel proto zůstat v Rusku nelegálně. Prodával malá množství zboží v metru a na autobusových nádražích. Pan K byl přitom stále vyrušován policií, která na něm požadovala „zvláštní poplatky“, a utíkal před ní. Po roce nashromáždil dostatečný obnos pro cestu do Německa.

Po příjezdu do Německa pan K bydlel v azylovém domě a prodával cigarety na ulicích a na tržištích. Po jednom měsíci měl problémy s místními Vietnamci, kteří již měli svoje vymezená území pro obchodování ve městě. Byl zadržen německou policií a poté z obavy před repatriací uprchl do České republiky. Překročil hranice za pomoci nějakého muže, kterému zaplatil 100 německých marek [13: 22-23].

Vůdce převáděčských organizací jsou osoby čínského a vietnamského původu a jejich pomocníky pak místní lidé, tedy Rusové, Ukrajinci, Češi, Němci atd. Místní pomocníci jsou často napojeni na kriminální podsvětí. Nejaktivnější z takových organizací v České republice v minulých letech

¹⁵⁾ ZČP: rozhovor s T. S., důstojníkem útvaru pro odhalování organizovaného zločinu Policie ČR, 16. září 2002.

¹⁶⁾ ZČP: interní zpráva ÚOZ připravená pro výzkumný projekt ÚMV „Mezinárodní organizovaný zločin v České republice“ (1999 – 2002), květen 2001.

byla skupina Východní větev (toto jméno jí dala česká policie) – síť organizující pašování osob z Vietnamu a Číny přes Moskvu, Prahu a severočeské město Most do Německa, Francie a Velké Británie. Vůdcem organizace byl etnický Číňan pravděpodobně bydlící v Moskvě, její druhé centrum bylo pravděpodobně v Paříži.¹⁷⁾ S touto organizací byla spojena známá tragédie v Doveru z června 2000, při níž celníci našli mrtvoly 58 udušených čínských ilegálních vystěhovalců v kamionu směřujícím do Velké Británie, [7: 210 – 212].

Výsledek obou typů dopravy („legálního“ a „ilegálního“)

Česká cizinecká policie schválila v roce 1995 3407 povolení k trvalému pobytu pro vietnamské občany; v roce 1997 to bylo 17 620 povolení k pobytu pro vietnamské občany. Podle policejních odhadů skutečný počet vietnamských vystěhovalců v České republice byl v té době dvakrát vyšší.¹⁸⁾ Vietnamci představují třetí největší komunity přistěhovalců v České republice po Ukrajincích (103 000) a Slovácích (58 000) [1]. Podle oficiálních statistických údajů v České republice legálně žilo na konci roku 2006 40 779 vietnamských obyvatel [1] a 45 023 na konci června 2007. Pouze 802 z těchto Vietnamců jsou českými občany. Zbytek zůstává v zemi na základě povolení k dlouhodobému pobytu (13 371) a povolení k trvalému pobytu (31 653).¹⁹⁾

Počet nelegálních vietnamských přistěhovalců lze jen obtížně odhadnout. Zdroje z vietnamské komunity hovoří o 10 000 nelegálních obyvatelích; policejní zdroje odhadují 25 000 nelegálních usedlíků [11].

Česká republika zrušila kontroly na svých pozemních hranicích se členskými zeměmi EU 31. prosince 2007 a na letištích v březnu 2008. To vedlo také k přísnějším kontrolám na vnějších hranicích EU [3]. Příznačné bylo, že v souvislosti s tím v první polovině roku 2007 nelegální vietnamská migrace do České republiky prudce vzrostla.²⁰⁾

Celkově představuje vietnamská komunita mladou a dynamickou součást společnosti České republiky, i když bohužel její členové jsou často zapojeni do trestné činnosti.

Psychologie vietnamské komunity

Ve vietnamštině neexistuje přesný ekvivalent pro osobní zájmeno „já“, které se vyskytuje ve všech západních jazycích. Vietnamské *em*, které se často tradičně překládá jako „já“, se klasičtěji vyjadřuje jako „podřízená osoba“ nebo „něčí podřízená osoba“; podobně *tôi* opět překládané jako „já“ se vyjadřuje jako „nadřízený“ nebo „něčí nadřízený“. Tradiční Vietnamec se nepovažuje za nezávislou osobu, ale za součást v systému vztahů: jako člen rodiny, nebo vesnice, nebo v případě zločinců jako člen gangu. Vietnamský vědec Le Xuan Khoa poznamenává: „Tendence indočínských uprchlíků seskupovat se dohromady a vytvářet společenské organizační celky se dá vystopovat do minulosti až k tradičnímu modelu společnému všem agrárním společnostem v jihovýchodní Asii.“ Individualismus, který je v jistém smyslu základem západní, obzvláště americké společnosti, je pro Vietnamce „...něčím nepochopitelným, protože jejich totožnost ve svém prvotním významu je nerozlučnou tvoří součást širší, kolektivní stavby ega“, to je rodiny nebo sociální jednotky. Tento jev se dále posiluje v kulturně odlišném prostředí, kterým je západní svět pro nově příchozí z Indočíny. „Tím, že jsou odříznuti od svých rodin, vesnic a zemí,“ píše De, „indočínské uprchlíky cítí naléhavou potřebu spojovat se dohromady a vytvářet společenské organizační celky jako sekundární zdroje bezpečnosti.“ Někteří odborníci to nazývají „vesnickou mentalitou“ [8: Nožina (2000), p. 21]. To vede k vytváření paralelní organizace, ekonomických a správních struktur uvnitř komunit, které často nejsou ochotné spolupracovat se správními a bezpečnostními orgány hostitelských zemí.

V České republice se život vietnamské komunity soustřeďuje kolem tržnic. V těchto tržnicích fungují zprostředkovatelské, konzultační a překladatelské agentury specializované na vietnamské přistěhovalce, vietnamské restaurace, diskotéky, sportovní zařízení a zájmové skupiny. Vydávají se tam vietnamské časopisy a prodávají se tam časopisy a knihy z Vietnamu. Vietnamské děti tam po

¹⁷⁾ ZČP: rozhovor s M. K. a T. R., důstojníky ÚOOZ, 4. června 1999.

¹⁸⁾ ZČP: rozhovor s M. K., důstojníkem ÚOOZ, 27. května 1999.

¹⁹⁾ ZČP: nepublikovaná interní zpráva ÚOOZ. Založena na odborných údajích Ministerstva práce a sociálních věcí ČR, listopad 2006.

²⁰⁾ ZČP: rozhovor s J. K., důstojníkem ÚOOZ, 11. října 2007.

škole tráví mnoho času se svými rodiči. Je to zvláštní svět se svými vlastními zájmy, komplikovaná síť vzájemných vztahů a vlastních zákonů. Tento svět není snadno pochopitelný a obtížně se do něj proniká.

Vzájemné vazby mezi Vietnamskými rezidenty existují nejen v jednotlivých zemích, ale také přes jejich hranice. Mezi všemi typy vietnamských emigrantů v různých částech světa probíhá častá komunikace. Vietnamská společenství v České republice jsou pevně svázána nejen s Vietnamem, ale také s komunitami v Německu, Polsku a rovněž v jiných zemích. Tato pouta zahrnují nejen ekonomickou a kulturní spolupráci, ale také spolupráci v oblasti trestné činnosti.

Jiným nápadným jevem ve vietnamském společenství v České republice je pocit „dočasnosti“ jejich pobytu u nás. Mnozí vietnamští respondenti hovoří o svém konečném návratu do Vietnamu a považují svůj pobyt v České republice za dočasný dokonce i tehdy, když zde žijí po dlouhou dobu. Taková cirkulace skutečně existuje. Někteří Vietnamci se opravdu vracejí domů po několika letech, když naspořili dostatečný obnos peněz. Obvykle přenechávají své firmy v České republice členům rodiny nebo mladým příbuzným, kteří nově přicestovali z Vietnamu. Prodávání živností (a totožností jak bylo uvedeno výše) je také rozšířené.

„Dočasnost“ je v mnoha ohledech fiktivní. Mnozí Vietnamci bydlí v České republice po tři desetiletí a založili si zde obchodní firmy a rodiny (někdy zde dokonce založili novou rodinu, když měli předtím ve Vietnamu jinou). Vietnamská komunita v České republice je mladá, 21 % jejích členů pochází z věkové skupiny 14 let a mladších. Vietnamské děti chodí do českých škol a necítí se být vázány k Vietnamu [3].²¹⁾ Pro tyto děti není život v České republice dočasným obdobím.

Existuje rovněž skupina Vietnamců, kteří se vrátili domů do Vietnamu po svém pobytu v České republice, a nebyli schopni se znovu adaptovat na svůj předchozí život. Nacházeli svá rodinná pouta rozbitá, cítili se v sousedských společenstvích vykořenění, protože je tam lidé považovali za „povýšence“, „zbohatlíky“ atd. Někteří z nich se opět vrátili do České republiky.²²⁾

Záměr vydělat si peníze co nejdříve a pocit „dočasnosti“ vedou k exploatačním strategiím. 26 189 Vietnamců (95 % všech ekonomicky aktivních Vietnamců v ČR) má české živnostenské listy. Jde o největší počet živnostenských oprávnění vydaných jakékoliv cizinecké skupině pobývajících v zemi. Pouze 1 % ze všech ekonomicky aktivních Vietnamců pracuje v profesích jako jsou lékaři, technici, učitelé, vědci atd.²³⁾ Obvykle Vietnamci dávají přednost obchodu, dokonce i když mají vysokoškolské vzdělání v humanitní nebo technické oblasti. Jejich obchodování se nezřídka uskutečňuje bez ohledu na právní omezení.

„Vesnická mentalita“ a exploatační strategie se významně promítají se do života vietnamských komunit v zahraničí. Zasahují i do kriminální oblasti, do fungování vietnamských zločineckých uskupení.

Miroslav Nožina

/Pokračování v příštím čísle/

²¹⁾ Brouček, S. (2002): 23–26.

²²⁾ Tamtéž.

²³⁾ ZČP: nepublikovaná interní zpráva, ÚOOZ. Založená na odborných údajích Ministerstva práce a sociálních věcí ČR, listopad 2006.

DVĚ AKCE V MUZEU POLICIE ČR

PIETNÍ AKT

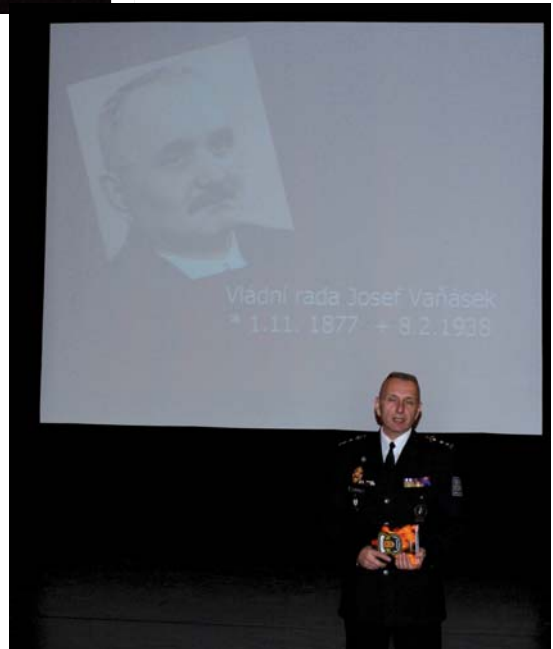
V 10.00 hod. 7. února 2008 začaly v Muzeu PČR akce k 80. výročí boje české policie proti drogám. S tímto bojem je v letech 1928 – 1938 neodmyslitelně spjat vládní rada Josef Vaňásek, který jako šéf IV. bezpečnostního oddělení šéfoval i Ústředně pro potírání nedovoleného obchodu s omamnými látkami. Právě jeho osobnost byla první, která byla při této příležitosti vzpomenua. Navíc v jeho případě to byl ještě jeden důvod. Magické osmičky, které se v letošním roce tak rády připomínají, zde sehrávají svoji velkou roli. V případě pana vládního rady tu smutnou. Pan vládní rada před sedmdesáti lety, 8. února 1938 v Praze zemřel.

Tentokrát na netradičním místě, v prostorách Muzea PČR, se sešli zástupci Národní protidrogové centrály v čele s jejím ředitelem vrchním radou, plk. JUDr. Jiřím Komorousem, byla přítomna i Blanka Kovaříková, která pana radu připomněla ve své knize o radu Vacátkovi, a samozřejmě byli přítomní jeho vnuci pan Ing. Milan Červenka a Pavel Vaňásek. Obvyklou stafáž v historických

uniformách zajistil SPOLEK POLICEJNÍ HISTORIE A PREVENENCE – František Kaluža, Jiří Sláma, Petr Kubera, Jan Holub a Martin Michal. Ředitelka Muzea PČR PhDr. Marcela Machutová zahájila akt, který se poprvé konal v prostorách muzea, a jako první zavzpomínala na osobnost pana rady. Poté se slova ujal „vrchní Vaňáskolog“ alespoň tak jej ostatní titulují, Miloš Vaněček z NPC. Ten kromě jiného zmínil i nový fakt o vlastenectví Josefa Vaňáska. Ten, jak vzpomíná František Gel, vedl vyšetřování výbuchu v muniční továrně v Plzni Bolevci v roce 1917.

Díky jeho objektivnímu vyšetřování a nekompromisnímu postoji vůči představitelům Rakouska-Uherska zachránil mnoho lidí od žalářování a vybranou skupinu podezřelých od jistého trestu smrti. Ředitel Národní protidrogové centrály SKPV, vrchní rada plk. JUDr. Jiří Komorous připomněl nezbytnost navazování na historické tradice, a to nejen v činnosti policie. Národní protidrogová centrála dostala svému slibu z roku 2006 a v rámci patronátu nad hrobem na Malvazinkách se o něj v průběhu roku starala. V roce 2007 jak v únoru, tak i poté v listopadu se na hřbitově sešli zástupci NPC a skupiny přátel policejní historie, kteří kromě toho, že hrob udržovali, si zapálením svíčky připomněli výročí jak narození, tak i úmrtí. Závěrečné slovo patřilo Ing. Milanu Červenkově a Pavlu Vaňáskovi. Oba po krátké vzpomínce na svého dědu poděkovali Miloši Vaněčkovi za to, že osobu jejich dědy znovu objevil a řediteli NPC JUDr. Jiřímu Komorousevi za jeho příkladný vztah k historickým hodnotám a podporu při opravě

náhrobní desky a převzetí patronátu nad hrobem.

Byla to právě původní náhrobní deska, u které pietní akt v Muzeu PČR skončil. Tato deska byla v roce 2006 sňata a nahrazena novou. Tato sejmutá deska byla umístěna na pietním místě v rámci výstavy 80 let boje české policie proti drogám. U ní byl závěr dopoledního aktu. Za zvuků večerky a za doprovodu čestné stráže policistů v historických uniformách JUDr. Jiří Komorouš a Miloš Vaněček položili květiny a zapálili svíčku. S posledními tóny tubače pietní akt k uctění památky vládního rady Josefa Vaňáska v Muzeu PČR skončil.

Nebyla to však jediná akce, kterou pracovníci Muzea PČR a Národní protidrogové centrály služby kriminální policie a vyšetřování 7. února 2008 v muzeu připravili.

VÝSTAVA 80 LET BOJE ČESKÉ POLICIE PROTI DROGÁM

Účastníci pietního aktu měli možnost si jako první prohlédnout výstavu 80 LET BOJE ČESKÉ POLICIE PROTI DROGÁM. Pro pozvané hosty byla připravená vernisáž na 17.00 hod. Tu zahájila ředitelka Muzea PČR PhDr. Marcela Machutová, JUDr. Jiří Komorouš, PhDr. Luboš Kašpar a Miloš Vaněček. K výstavě byla připravena zvláštní tiskovina občasník LUPA. Z něj jsou následující řádky PhDr. Marcely Machutové a JUDr. Jiřího Komorouse.

Chápu závislost expremiéra Zemana na Vysočině, na stromech, které tak rád objímá. Nakonec, když nebude Vysočina, budou stromy jinde a jeho závislost nebude zcela jistě patologická.

Dovedu pochopit určitý druh závislosti mrněte na mámě a rodičů na dětech. Snad i závislost na pocitu z dobře vykonané a druhými oceněné mé práce. Jsem vlastně také trochu ješitná. Ale právě proto, že jsem také rodič, nemohu pochopit závislost na drogách.

Možná, že jde lidská společnost ke kýženému pokroku moc rychle, ničí sama sebe tím, že se chce ihned vyrovnat se vším, co by jinak mohla vstřebávat pomaleji, s rozmyslem a perspektivou ve vztahu k tomu, co je pro ni skutečně dobrem.

V dnešním uspěchaném světě, plném rozporuplných událostí, kvalit a jevů, by nás droga měla zklidnit? Nebo snad posunout k lepší výkonnosti? Nevím, co je na začátku kruhu, ve kterém se posléze už jenom bloudí.

Máme čas na své vlastní děti? Neuplácíme je značkovými botaskami, bundami a telefony? Přečteme jim pohádku? Povídáme si s nimi? Zpozorujeme včas nebezpečí? Nehoníme se za penězi, kterými pak stejně nevykoupíme štěstí, zdraví, spokojený život rodiny?

Závislost na drogách není nová, ani mladá, provází lidstvo dlouho. Jenže rozbujela tak, že není náhodným excesem, ale téměř symbolickým problémem doby.

Nemůžeme podlehnout dealerům, mafiánským skupinám, rozšiřujícím názory o tom, že drogy nevymýtíme, že jsou součástí života, že nám mohou pomoci v mnohém, že nám život usnadňují a s ním přicházející problémy pomáhají řešit.

Ale na jakou dobu? Kdy přijdou ty větší, které nám nedovolí z kruhu vyskočit?

Ukažme těm, co otáčky nebezpečného soukolí nezkusili, že není potřebné být jeho součástí. Ukažme jim, kam se taková kola točí. Ukažme jim jiné cesty, jinou orientaci. Nastíháme jim, jak zvládat obtížné situace, jak se zachovat při styku s drogami.

A když se tak stane, dojde k závislosti a problémům s drogami – umět pomoci – přestat.

A tak na začátku nebezpečného kruhu musí být NE. NIKDY se do něj nedostat.

PhDr. Marcela Machutová

80 LET BOJE ČESKÉ POLICE PROTI DROGOVÉMU PODSVĚTÍ.

Podle toho, jak se o problému zneužívání návykových látek píše, by se mohlo zdát, že se jedná o problém současné společnosti. Malé ohlédnutí do historie však přináší zjištění, že zneužívání omamných látek má za sebou pohnutou historii. Záhy poté, co se dostaly z rukou lékařů nebo z farmaceutických továren na černý trh, se společnost začala bránit. Z pohledu Československa to bylo nejprve na poli mezinárodním. Součástí mírové smlouvy Versailleské, kterou Československo podepsalo, byla i Haagská konvence („mezinárodní opiová konvence“).

Mezinárodní působnosti pro Československo nabyla tato konvence teprve 10. ledna 1920. Jednou z výkonných složek státu, která byla pověřena bojem zejména proti nelegálnímu obchodu s omamnými látkami, byla i policie. První významná událost z pohledu policie se stala v roce 1928. Nařízením Ministerstva vnitra čis. 49860-5/1928 ze dne 22. září 1928 byla zřízena za účelem účinného a soustavného potírání obchodu s omamnými prostředky u policejního ředitelství v Praze „Ústředna pro potírání nedovoleného obchodu s omamnými prostředky v Československé republice“. V letošním roce, tedy v roce 2008 uplyne již 80 let, kdy tehdejší Československá policie zahájila zřízením ústředny boj proti drogovému podsvětí. Po celou dobu uplynulých 80 let to rozhodně nebyl lehký boj. K jeho gradaci došlo po roce 1989, kdy vzhledem ke společenským změnám a později i rozpadu Československa došlo k radikálním změnám na drogové scéně. Již v roce 1991 byla zřízena Protidrogová brigáda Federálního policejního sboru. Ta se po vzniku samostatné České republiky vyprofilovala v současnou Národní protidrogovou centrálu služby kriminální policie a vyšetřování. Vedení NPC si v rámci firemní kultury plně uvědomuje tradice české policie v boji proti drogovému podsvětí.

V přibližování historie boje policie proti drogám se obrátilo na Muzeum PČR s návrhem připravit výstavu, která bude dokumentovat uplynulých 80 let boje České policie proti drogovému podsvětí. Společným úsilím pracovníků Muzea PČR Skupiny metodiky a prevence NPC se tuto výstavu podařilo připravit. Výstava dokumentuje práci jedné z mnoha složek, které se v současné době podílejí na řešení tohoto velmi složitého problému. Policie jej sama samozřejmě nemůže vyřešit, ale každý z nás jí může pomoci. Stačí jedno – nebrat drogy.

Vrchní rada, plk. JUDr. Jiří Komorous, ředitel NPC

Na závěr zbývá dodat, že výstava byla pro veřejnost otevřena v pátek 8. února a potrvá až do 31. října 2008. Muzeum PČR je otevřené denně kromě pondělí od 10.00 do 17.00 hod.

Martin MICHAL, OŘP PČR PRAHA IV.

KNIHOVNIČKA

Ukázka z knihy

Mandragora, morfin, kokain

Drogový problém v Českých zemích v dobách habsburské monarchie a v předválečném Československu

autorů Miroslava Nožiny a Miloše Vaněčka

Pokusy Jana Evangelisty Purkyně a Juliuse Sachse

Bezesporu nejzevrubněji se drogami a jejich účinky zabýval velký český přírodovědec Jan Evangelista Purkyně (1787–1869), který na sobě v mladém věku experimentoval několika drogami a sledoval jejich psychický účinek. Rozsáhlejší osobní sdělení o těchto pokusech učinil na 165. schůzi Spolku českých lékařů dne 11. 12. 1865. Purkyně tehdy referoval o nové knize dr. Gottfrieda Freimutha *Der Lehrstuhl für die physiologische Arzneimittellehre*, přičemž poukázal na nutnost osamostatnění farmakologie. Ta se tou dobou začala neobyčejně rozvíjet a měnila se z vědy popisné založené na morfologickém popisu léčiv ve vědu experimentální, zkoumající za pomoci fyziologické metody mechanismy účinku léčiv. Jako doklad pracovních možností na tomto novém poli uvedl některé pokusy, jež na sobě provedl. Zřejmě ho k nim inspirovaly zprávy o podobných experimentech prováděných jeho kolegy v zahraničí¹⁾. Purkyně na svém těle provedl okolo 35 pokusů²⁾. Svě poznatky pečlivě zaznamenával a analyzoval.

POKUSY J. E. PURKYNĚ S DROGAMI

J. E. Purkyně o svých pokusech píše: „V třetím roce lékařských studií, kdy nám byla přednášena materia medica prof. Vavrucha,³⁾ byl jsem povzbuzen ku zvláštním bádání o účincích rozličných léků na vlastním těle.

Příležitost se mi naskytla tím, že mi dán volný přístup do lékárny p. Hellyho, jehož syn, nyníjší majetník lékárny u „Zlaté koruny“, tehdáz býval mým spolužákem. Prohledával jsem pilně zásoby lékárny, i dovoleno mi často kousek toho neb onoho domů s sebou vzíti, čímž jsem si zřídil řadu láhviček s rozličnými vonnými látkami, jež jsem se cvičil potmě rozeznávati.

Zkoušel jsem tehdáz účinky léků projímavých: rhebarbory, manny, různých solí, aloe, senny a jalappy a rozličných dávidel poznával jejich účinky. Rozeznával jsem různý účinek líhu a etheru, kterýžto druhý velmi příjemné opojení způsoboval. Též na opium přišla řada. Vzal jsem ho před spaním asi ½ gr., což však velikou probuzenost způsobilo, takže jsem do půlnoci usnouti nemohl. Účinek trval i přes následující den. Větší dávky, až i 1 gr., arcit⁴⁾ způsobily opojení a otupení smyslů. Účinek jejich trval do třetího dne. K tomu se připojila značná zácpa. V pozdějších letech ve Vratislavi poznal jsem ještě jiné účinky opia, zvláště účinek odpírající opojení od vína způsobenému. Když jsem užil asi ½ gr. před hostinou, jež tehdá ve Vratislavi často se opakovaly, odolal jsem snadněji následkům od většího přijímání pokrmu i vína pocházejícím. Také utužuje opium, když se vydáváte zlé povětrnosti aneb jinému tělesnému namahání, zvláště cestování.

Ve 4. roce medicíny přebýváje ve všeobecné nemocnici jako praktikant, počal jsem opět podobné zkoušky na vlastním těle. Povzbuzen byv hlavně spisy Hahnemanna⁴⁾, kteréž mi tehdáz prof. chir.

¹⁾ Zadina, R.: Rozprava o tom, jak rozličné věci lékařské na svém těle zkoušel (komentář). In.: Jan Evangelista Purkyně. Sebrané spisy, Svazek VII. České práce fyziologické a morfologické. Uspořádali Vladislav Kruta a Zdeněk Hornof. Nakladatelství Československé akademie věd. Praha 1958 (s. 420-422).

²⁾ Srv.: Vondráček V.: Duše a chemie (1971). In.: Úvahy psychologicko-psychiatrické. Avicenum, Praha 1975, s. 12–15.

³⁾ Ondřej Ignác Wawruch (1773 – 1842). Přednosta medicínské kliniky a profesor patologie, nauky o lécích a obecné terapie na univerzitě v Praze. Později přednosta lékařské kliniky a profesor speciální patologie, léčby pro nižší kategorii ranhojičů a vnitřních nemocí.

⁴⁾ Friedrich Samuel Hahnemann (1755–1843), německý lékař, zakladatel homeopatické léčby. Purkyně tento způsob léčby neuznával, ale byl jím inspirován ke zkoušení léků na zdravém těle.

kliniky poskytoval, užil jsem jednoho jitra asi 5 gr. extr. hyosc.⁵⁾, který však nevydal účinek omamující, nýbrž způsobil mi jen ohromný hlad, jež jsem velkým kusem komisárku utišil.

Zajímavé byly zkoušky s kafrem. Užití několika gránů způsobilo jasnou mysl a jakési vytržení náboženské, ve kterém jsem jasně poznával boží synovství člověka. Jindy jsem vzal asi 10 gr. kafru, čímž jsem síly svalové značně cítil zvětšené, takže chodě po světnici nohy jsem nad obyčej pozdvíhoval, při čemž se vyskytla závrať dosti mírná. V tomto stavu šel jsem i do visity, kdež byla má povinnost zapisovati recepty. Na konci visity pocítil jsem v celém těle veliké horko, opustily mne smysly a já upadl bez sebe na zem. Uložen na blízkou postel setrval jsem bez sebe asi půl hodiny. Probudiv se, cítil jsem se docela všech účinků prázdna a vykonal jsem se svým spolužákem procházku po baštách. Tento případ způsobil v obecenstvu pověst, že mám padoucnici a že tedy jsem neschopen k zastávání lékařských úřadů (...).

Zkoušky ve Vratislavi podnikané týkaly se účinku uspívajícího, způsobeného ořechem muškátovým, jakýž jsem jeden celý požil. Paměťhodné bylo to, že v jakémsi polospaní bylo zdánlivě delší trvání času než obyčejně. Též zkoušky s odvarem náprstníku (*digitalis purp.*)⁶⁾ jsem podnikl, abych lépe poznal jeho vlastnost způsobiti zvláštní výjevy v oboru zrakovém, o čemž obšírně pojednáno (i s výkresy) v druhém sv. „*Beiträge zur Kenntniss des subjectiven Sehens*“.

Extr. *belladonnae*⁷⁾ způsobilo zvláštní suchotu v ústech, hltanu a požeradle, i zastaveno vyměšování slin, takže ani žvanec nebylo možno z chleba žvýkáním utvořiti. Přitom se také jevílo zvláštní svírání srdce. Opojení jsem však žádného nepozoroval.

Též jsem zkoušel účinek kafru spojeného s líhem, což zvláštní závrativost způsobilo; i zdá se, že v tomto opojení působí kafr na mozeček. Vidno z toho, že léky rozličně spojované rozličně působí (...).

Podávám těchto několik zpráv, abych ukázal, že v této záležitosti nepomohou jakékoliv deklamace, jichž dočísti se můžeme ve spisu nahoře uvedeném, a že třeba chopiti se věci praktickým a zkušebným způsobem, až si sama dráhu proklestí.“⁸⁾

POKUS S OPIEM

„Koncem léta roku 1815 jsem shromáždil za pomoci drobného nařezávání čerstvých makovic, z nichž bohatě prýštila mléčná šťáva a ihned na Slunci tvrdla, množství přibližně 5 gránů surového opia (*opium nostras*), jež jsem ihned spolkl protože jsem si přečetl, že je pětkrát slabší, nežli jak působí orientální opium, z něhož jsem jindy jeden grán bez škodlivého působení, pouze s hojným přímým obecným vzrušením vzít si mohl. Ale ihned v první čtvrt hodině jsem pocítil nevolnost v oblasti žaludku, která se pozvolna pohybovala celým nervovým systémem. Zvláště ve větvi ischiadicu společně s pocitem velké slabosti a sešlosti (zchátralosti) se rozšiřovala, že jsem po půl hodině jen s největším sebezpřemáháním k jednomu příteli na schůzku jíti mohl. Pokud se týká bližší charakteristiky tohoto pocitu, je možné si připomenout onen pocit, kdy člověk větší lačnost či slabší žaludek pociťuje; toliko je tento pocit nesrovnatelně silnější a zarává do všech svalových nervů. Zároveň se objevila taková deprese mysli, že jsem se stále jen myšlenkami na smrt zaobíral a potřeboval jsem všechny duševní síly, abych svůj stav navenek neprozradil.

Usedlo se k jídlu, spolykal jsem dychtivě polévku s oním nepříjemným pocitem snahy po uklidnění, ale marně. Nyní přišlo na stůl staré rakouské víno. Jakoby poháněn vrozeným pudem jsem se chopil sklenice a po prvním napití pocítil, jako bych byl odčarován. Ani později se neohlásily žádné jiné další účinky oné dávky. Víno zde působilo jako antidotum a je otázkou, v jakém chemickém a farmakodynamickém poměru může být kyselina vinná vůči alkaloidům tuzemského opia.

Jinak musím rovněž poznamenat, že malá dávka opia zajišťuje nejlepší ochranu proti opití vínem a nepochybuji ani o tom, že se stane výborným konejšivým prostředkem při samotné opilosti vínem (či rovněž při alkoholové opilosti). Možná je tato zkušenost v souvislosti se úspěšným využitím opia proti deliriu tremens.“⁹⁾

⁵⁾ Výtažek blínu černého.

⁶⁾ *Myristica fragrans*.

⁷⁾ Paličkovice nachová, *Digitalis purpurea*.

⁸⁾ Výtažek rulíku zlomocného.

⁹⁾ Purkyně, J. E.: Rozprava o tom, jak rozličné věci lékařské na svém těle zkoušel. In.: Jan Evangelista Purkyně. Sebrané spisy, Svazek VII. České práce fyziologické a morfológické. Uspořádal Vladislav Kruta a Zdeněk Hornof. Nakladatelství Československé akademie věd. Praha 1958, s. 272–274.

Výsledky bádání Purkyně publikoval německy v letech 1820–1829 a česky v r. 1858.¹⁰⁾ Tyto jeho práce bohužel nikdy nebyly uveřejněny souborně, ale většinou jako součást některého fyziologického pojednání. Proto jim v tehdejší době nebyla věnována taková pozornost, jakou by si zasloužily. Další vadou bylo, že nebyly propracovány a rozvedeny, ale jenom načrtnuty, bez širšího úvodu a rozboru, a proto byly mnohým čtenářům těžko srozumitelné. Nicméně některá sdělení jsou originální a velmi cenná. Navíc je provedl a zveřejnil v době, kdy takových prací bylo ještě velmi málo. Zejména zásluhou amerického farmakologa českého původu P. J. Hanzlika proniklo jméno J. E. Purkyně do světové literatury a je dnes uváděno mezi průkopníky farmakologie.¹¹⁾

V Purkyněho experimentech na vlastním těle pokračoval i jeho žák z Vratislavi a pomocník Julius Sachs /Sax/ (1832–1897), vynikající fyziolog rostlin a pozdější profesor na několika univerzitách v Německu. Zabýval se účinky hašiše, o nichž uskutečnil přednášku v Přírodnickém sboru Musea království českého 11. října 1855 a v témže roce ji uveřejnil česky v časopise Živa¹²⁾. Rovněž Sachs po vzoru svého učitele postupuje s vědeckou přesností a srovnává své výsledky s poznatky kolegů v zahraničí:

EXPERIMENT JULIUSE SACHSE S HAŠIŠEM

„Vzal jsem o šesti hodinách na večer 4 zrna (grány) impouchari v černé kávě a brzy na to cítil jsem silné proudění krve v hlavě. Za hodinu ztratil jsem náhle všechnu pozornost při čtení, a když jsem k sobě samému se obrátil, cítil jsme nejdříve v nohou a pak v celém těle umdlení, jako po silném leknutí. Brzo proměnil se však cit tento a zdálo se mi, jako by celé mé tělo aetherové vlny prochlivaly, a poněvadž ten pocit nejenom v kůži, nýbrž i uvnitř v těle se jevil, povstalo jasné ponětí celého objemu těla.

Čím dále tím více rozmnožoval se tento pocit a spolu ztrácelo se ponětí o tíži těla; zdálo se, jakoby tělo lehounce v oblacích splývalo, pohyby rukou a nohou byly tak lehounké, jakoby jen pomyšleny, nikoli však vyváděny byly; přitom měla ruka takovou sílu, že jsem beze všeho namáhání těžkou sesli vodorovně držeti mohl, což jindy nebyl dovedl. Zpočátku byl jsem ještě docela při vědomí, tak že jsem poznámky o svém stavu napsovati si mohl, zponenáhla zvyšoval se ale pocit každé částičky tělesné a konečně zdálo se, jakoby celé tělo z páry se skládalo, která se rozplynouti chce. Příznávám se, že mi při tom až úzko bylo. Slověm ke mně promluveným rozuměl jsem sice dle smyslu, zvuk jejich

¹⁰⁾ Purkinje, J. Ev.: Einige Beiträge zur Physiologischen Pharmacologie, Einige Beiträge zur Physiologischen Pharmacologie. In.: Neue Breslauer Sammlungen aus dem Gebiete der Heilkunde I, 1829, s. 423–444. Cit. podle Jan Ev. Purkyně. Sebrané spisy. Sv. II., Purkyňova společnost, V Praze 1937, s. 131–141). s. 136–137.

¹¹⁾ O svých pokusech s psychoaktivními látkami uveřejnil Purkyně tato hlavní sdělení:

– o účinku belladony na vidění publikoval informaci v článku Untersuchungen der Wirkung der Belladonna auf das Sehen. In: Neues Bulletin des naturwissenschaftlichen Section der schles. Gessellschaft. Eilftes Stück, November 1824, s. 468 a v kapitole XVIII, Wirkung der Belladonna aufs Sehen. In: Beobachtungen und Versuchen zur Physiologie der Sinne Zweites Bändchen, Neue Beiträge zur Kenntniss des Sehens in Subjectiver Hinsicht. G. Reimer, Berlin 1825, s. 170–191 (Viz též Jan Ev. Purkyně. Sebrané spisy. Sv. I. Vydává Spolek českých lékařů redakcí prof. Mudr. Kamila i Rytíře Lhotáka ze Lhoty. V Praze 1918, s. 150–161).

– o účinku náprstníku na vidění publikoval v kapitole XV., Über das flimmern vor der Augen nach dem Gebrauche des Rothen Fingerhuts. In: Beobachtungen und Versuchen zur Physiologie der Sinne, Zweites Bändchen, Neue Beiträge zur Kenntniss des Sehens in Subjectiver Hinsicht. G. Reimer, Berlin 1825 (Viz též: Jan Ev. Purkyně. Sebrané spisy. Sv. I. Vydává Spolek českých lékařů redakcí prof. Mudr. Kamila i rytíře Lhotáka ze Lhoty. V Praze 1918, s. 124–125).

– o účinku kafry, opia, belladonny a stramonie, terpentýnové silice a muškátového ořechu píše v článku Einige Beiträge zur Physiologischen Pharmacologie. In.: Neue Breslauer Sammlungen aus dem Gebiete der Heilkunde I, 1829, s. 423–444 (Viz též: Jan Ev. Purkyně. Sebrané spisy. Sv. II., Purkyňova společnost, V Praze 1937, s. 131–141).

Neuveřejněna zůstala přednáška o narkotickém účinku bromidu draselného, přednesená ve Spolku lékařů českých 11. 7. 1866.

Kromě toho se Purkyně zmiňuje o účinku léčiv, s nimiž pracoval, příležitostně při zpracování fyziologických otázek i v řadě dalších studií. Např. v článku Über die Physiologische Bedeutung des Schwindels und die Beziehung Desselben zu den Neuesten Versuchen über die Hrnfunctionen (Magazin für die Gesammte Heilkunde. Drei und zwanziger Band, Berlin 1827) se zmiňuje o účincích narkotik. (Viz též: Jan Ev. Purkyně. Sebrané spisy. Opera Omnia III., Spolek lékařů českých a Purkyňova společnost, Praha 1939, s. 8.) aj.

¹²⁾ P. J. Hanzlik uveřejnil své články o Purkyněm v Journal of the American Medical Association. 85/2024, 1925; California and Western Medicine, 49:2, 1938 (Podle: Zadina, R.: Rozprava o tom, jak rozličné věci lékařské na svém těle zkoušel (komentář). Jan Ev. Purkyně. Sebrané spisy. Opera Omnia III, c.d. s. 422).

jsem ale neslyšel, a chtěl-li jsem odpovědět, zapomněl jsem po prvních slovech, co jsem říci chtěl; neb myšlénka hnala se za myšlénkou v divokém víru, a všechno zdálo se náramně dlouho trvati. Paměťhodná byla má náklonnost k smíchu. Na otázku, jak mi jest, odpověděl jsem: velmi příjemně, a to se mi zdálo býti tak vtipné, že jsem se do hlasitého smíchu dáti musil. Od té doby stačila ledajaká nepatrná věc, ledajaká představa k usedavému smíchu mě přinutiti. Nepozoroval jsem však, jako Bibra, obrazy v záhybech šatu, aniž se mi prostora pokoje rozšiřovala. Ačkoliv jsem hlad necítil, jedl jsem přece náramně, ale beze vši chuti, a nikdy neměl jsem dost; přitom cítil jsem v jícnu každý kousek potravy. Podobný pocit měl jsem též v trubici; malá drsnost její nutila mně k silnému kašli, ačkoliv jsem při procitnutí poznal, že kašel jest docela zbytečný. Paměťhodné jest, že se mně při mluvení a smíchu zdálo, jakoby jiná osoba mně ode dávna známá mluvila neb se smála, a jako bych v tom stavu již od dětství se nacházel. Ostatně nebyl mi ten stav ani příjemný ani nepříjemný, nýbrž docela lhostejný, beze vši vášně a smyslné barvivosti.

Zponenáhla se rozmnožovalo opojení víc a více, konečně jsem tvrdě usnul a teprva ráno v obyčejném čase jsem se probudil. Měl jsem při probuzení silnou rýmu, kteráž však brzo zmizela, a cítil jsem dosaváde lehkost v celém těle; prochodiv se pak čtyry hodiny necítil jsem pražádného unavení. Všechno zdálo se mi po celý den ještě nezajímavé; světlo, barva, zvuky zdály se býti jen abstraktní pojmy, chodil jsem takřka jako stín zesnulého. Také jsem nemohl v ničem pozornost svou soustřediti, ačkoliv jsem jasně pochopoval a k rychlé odpovědi hotov byl. Tak to trvalo až do večera; v poledne při obědě nemohl jsem pocitu nasycení nabýti, a též kouření mnohých cigar a pití černé kávy nemohlo tento pocit mi zjednati. K večeru konečně přestalo opojení; úplná lhostejnost a spokojenost ustoupila mírné veselosti, která trvala až do usnutí. Zlých následků nepozoroval jsem žádných.

V celku měl jsem tedy skoro tytéž výjevy, jako předešlí pozorovatelé, jen u mne i při menší dávce opojení 30 hodin trvalo, což ostatně od citlivosti nervů záviseti mohlo (...).¹³⁾

Chceme-li nyní to, co jiní a já na sobě pozorovali, v jedno shrnouti, vyskytují se u opojení hašišem následující význačné výjevy. Po užití prostřední dávky nastane po 1-2 hod. nával krve v hlavě, pak následuje pocit celého objemu těla, jenž trvá po celý čas opojení; tělo zdá se při tom býti lehounké, jakoby v oblacích se vznášelo a zároveň jest schopno silného namáhání, ačkoliv se úbyt síly nepozoruje; smysly se otupí a dojmy stávají se nejasnými, zbuzující jen obraznost; rychlý běh myšlének nepodléhá rozumnému spojení a způsobuje neustálé zapominání toho, co se před tím mysli; čas zdá se následkem toho býti velmi dlouhým a prostora velmi rozsáhlou; jakožto vedlejší úkazy jeví se náklonnost k smíchu, zdánlivý hlad; tělo a duch jsou ale neschopny užívání a všechny žádosti umlknou, nastane úplná klidnost mysli. Zvláštní okolnost jest ještě ta, že se opíjení silnou vůlí přemoci dá a že jiné narkotické prostředky v čas opojení hašišem neúčinkují.¹⁴⁾

Miloš VANĚČEK, NPC

¹³⁾ Živa, 1855, sv. 3, str. 352. Srv.: Zadina, R.: Rozprava o tom, jak rozličné věci lékařské na svém těle zkoušel (komentář). In.: Jan Evangelista Purkyně. Sebrané spisy, Svazek VII. České práce fyziologické a morfologické. Uspořádali Vladislav Kruta a Zdeněk Hornof. Nakladatelství Československé akademie věd. Praha 1958, s. 421.

¹⁴⁾ Sax, J.: Hašiš. Cit. podle Přírodoskum, c.d., s. 23–25.
Sax, J.: Hašiš. Cit. podle Přírodoskum, c.d., s. 25–26.

MOTOCYKL 2008

Jako každý rok začátkem března, kdy jaro pomalu klepe na dveře, se konala ve dnech 5. – 9. března v areálu výstaviště v pražských Holešovicích výstava, kterou si nenechal ujít skoro žádný příznivec „jedné stopy“. V rozlehlém areálu plném výstavních stánků o celkové ploše kolem 8000 m², se již podvanácté rozprostřeli vystavovatelé motocyklů a všeho možného, co k motocyklům patří. Tento výjimečný veletrh nejenže je akcí zcela ojedinělou na území České republiky, ale je také jedničkou v celém středoevropském prostoru na východ od německých hranic. Nedílnou součástí tohoto motocyklového svátku byl už 3. ročník soutěžní výstavy Bohemia Custom.

V Průmyslovém paláci i v montované hale, která se rozprostírala před ním, byli k vidění přední importéři motocyklů všech známých značek v čele s japonskými, kterým zdatně sekundovali velice krásné italské. Zanedbat se nenechali ani Rakousko s Německem, zkrátka na výstavě nechyběla značka, která by chtěla oslovit české motorkáře. Výrobci se chlubili novinkami (v obležení krásných slečen) pro letošní rok a ti největší představili kompletní modelovou řadu, která bude v roce 2008 v nabídce.

Velký prostor byl obsazen firmami předvádějícími motocyklové doplňky a příslušenství. Oblečení, helmy, boty, rukavice, brýle, trička, mikiny, ale i chromované díly, řetězy, pneu, oleje a výfuky – nejedno srdíčko motorkáře se rozbušilo při pohledu na to nepřeberné množství věcí, které bylo možné na místě i zakoupit.

Letošním podtitulem výstavy byla **bezpečná jízda na motocyklu** a bylo to znát i z přítomných expozic. V Křížíkově pavilónu B byl poskytnut prostor institucím, kterým leží na srdci především

bezpečnost motocyklistů, jako BESIP a ÚAMK. A v expozici Dopravní fakulty ČVUT bylo předvedeno i zařízení na crash-test motocyklu. Tradičně zajímavý stánek se sympatickým obsazením měli na výstavě i Black Dogs LE MC, což je motorkářský klub, jehož členové se rekrutují z řad policie a hasičů.

Příznivci individuálních staveb a přestaveb motorek včetně airbushe si přišli na své v Malé sportovní hale,

kde probíhal již výše zmíněný Bohemia Custom. Do této soutěžní výstavy custombiků se mohl přihlásit prakticky každý a k vidění tu byl nejen pozoruhodný exemplář. Součástí výstavy Motocykl byl i doprovodný program, kdy návštěvníci mohli shlédnout nejen vystoupení kaskadérů, ale i ukázky první pomoci, kde odborníci předvedli ošetření zraněného motorkáře. Dále mohli vidět demonstraci základů techniky jízdy začínajícího motorkáře a mnoho dalších ukázek včetně volné soutěže juniorů v Trialu.

Co říci na závěr? Nejen motorkáři odcházeli z výstavy nadšení a hodně natěšení na blížící se motorkářskou sezónu. Mně nezbyvá než popřát jim mnoho krásných kilometrů a všem příznivcům jedné stopy hlavně klid a rozvahu, ať se zase můžeme za rok sejít v Holešovicích na výstavě Motocykl s pořadovým číslem tentokrát už 13.

foto Marek Blažejovský

Mgr. Marek BLAŽEJOVSKÝ, NPC

SAZBA A REPRODUKCE

Provádíme **veškerou sazbu a zlom** publikací a časopisů, plakátů, letáků, oznamů, pozváněk, vizitek a dalšího merčantů. Dále zajišťujeme výrobu **fiskových PDF souborů** z podkladů dodaných například v textovém editoru **WORD**, programech **COREL Draw**, **Adobe Photoshop**, **Illustrator** nebo podkladů dodaných v **PostScript**ovém souboru.

Podle potřeby provádíme také **skenování obrazových předloh do formátu A3 a dia předloh do formátu 25 x 20 cm**.

Pro své zákazníky také nabízíme **zajištění grafických návrhů**: obalů, přebalů, plakátů, pozváněk, oznamů, vizitek, včetně **grafické úpravy** brožur a ostatních tiskovin.

TISK

Tiskové desky zhotovujeme pomocí technologie **CTP** (computer to plate), tedy bez použití filmů, což zajišťuje vyšší kvalitu tisku a vyšší rychlost výroby. Na barevném plotrovém výjezdu umožňujeme zákazníkovi provést poslední obsahovou a barevnou kontrolu správnosti tiskových dat.

Tiskárna svým zákazníkům nabízí výrobu zakázek pomocí následujících tiskových technik:

- 1. Knihtisk** – touto technikou lze zpracovávat jednobarevné a dvoubarevné zakázky od formátu 10,5 x 14,8 cm do formátu 21 x 30 cm o plošné hmotnosti potiskovaného materiálu 50–300 g/m² + obalky, tašky papírové.
- 2. Ofset** –
 - a) **archivový ofsetový tisk** do formátu papíru 70 x 100 cm při plošné hmotnosti potiskovaného materiálu 50–300 g/m²
 - b) **placeni ofsetový tisk** při maximální tiskové ploše 62 x 43 cm a o plošné hmotnosti potiskovaného papíru 45–100 g/m², bez meznosti potisku nařítaného či jinak povrchově upraveného papíru.

Dále nabízíme pro naše zákazníky **nízkonákladový černobílý i barevný digitální tisk** (například vizitek, letáků, brožur, plakátů, pozváněk, oznamů, reklamních materiálů). V rámci našich tiskových služeb nabízíme také **perfekci, rýhování a číslování** (např. stravenky, listky, pokladniční bloky apod.).

DOKONČUJÍCÍ ZPRACOVÁNÍ

a) **výrobu vazby V1** (sešitové měkké vazby šité drátem)

b) **vazby V2** (lepené měkké vazby)

Nabízíme i výrobu **ostatních druhů knižních vazeb** např.:

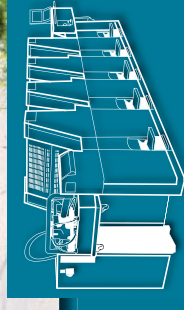
V3 (blokové měkké vazby), **V8** (celoplošné vazby), **V9** (tuhé vazby z plástu)

Pro naše zákazníky zajišťujeme v rámci dokončujícího zpracování výrobu například vazby do spirály (ve formátu A5, A6), **řezání, výsek propagačních desek, rýhování, lícování, perforaci a záření. Dále nabízíme také výrobu plátěných desek s chiplety, desek na personální spisy, vazbu a potisk desek zacepným písmem, pevnou vazbu kompletních ročníků například sbírek zákonů, diplomových prací atd.**

Na přání zákazníka zajišťujeme i **výrobu razítek**:

- ❖ klasická obdelinková (do šíře 10 cm) i kulatá razítka
- ❖ gumová razítka do strojků oadaného zákazníkem (např. Trodat)
- ❖ razítka pro různá loga, znaky a podpisy

Pro případné zájmy máme připraveny **k přímému prodeji** také některé **univerzální tiskopisy především pro vedení písemné agendy organizací a podniků** (např. jednací protokolky, doručovací knihy pošty, knihy jízd, střelecké terče atd.)

TISKÁRNA MINISTERSTVA VNITRA

Tiskárna Ministerstva vnitra, p. o.,
Bartůňkova 4/1159

149 01 Praha 4

Tel.: 974 887 315, 348, 318, fax: 974 887 395

E-mail: zakazky@tmv.cz

www.tmv.cz

Tiskárna Ministerstva vnitra je vybavena tiskovou a knihtiskovou technologií, která je především zaměřena na mekantiální výrobu hospodářsko-úředních tiskovin. Je schopna zajišťovat i výrobu časopisů a publikací ve vazbě šité drátem a ve vazbě lepené. Tuhé vazby zajišťujeme kooperací s jinými tiskárnami. Strategie naší tiskárny je založena na kvalitní polygrafické výrobě a kromě toho i na operativnosti výroby, kterou vyžadují jak naši zákazníci, tak i tisk Sbirky zákonů a ostatních štátních zakázek. Postupnou modernizací rozšiřujeme výrobní kapacity v oblasti barevného tisku. Tiskárna je vybavena vlastním reprogramovatelným studiem a moderním DTP.

MOTOCYKL 2008

Nášivky protidrogových jednotek – USA – část 4.

1. USA – Michigan

2. USA - Michigan

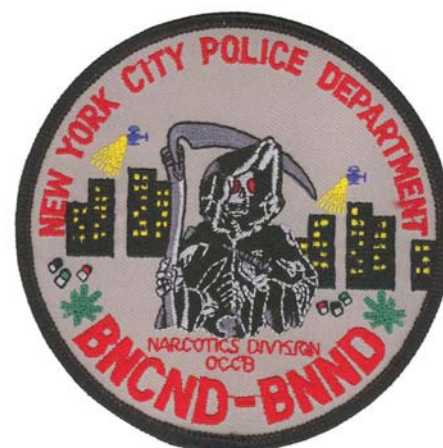
3. USA - Alaska

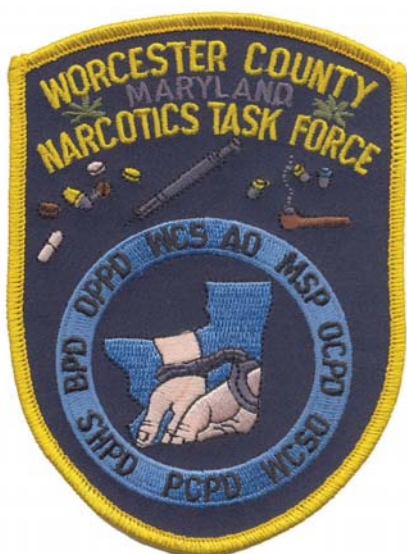
4. USA Virginia

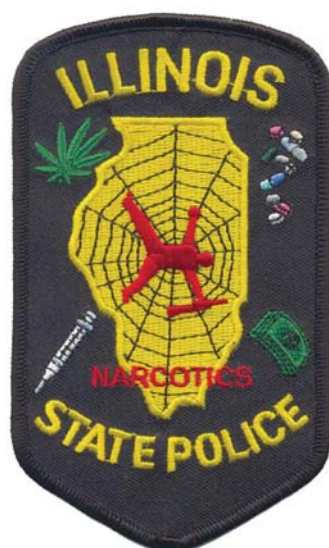
5. USA

6. USA – New York

7. USA - Maryland

8. USA - Illinois

9. USA - Illinois

10. USA - Louisiana

11. USA

ČERVENEC

P	7	14	21	28	
Ú	1	8	15	22	29
S	2	9	16	23	30
Č	3	10	17	24	31
P	4	11	18	25	
S	5	12	19	26	
N	6	13	20	27	

SRPEN

P	4	11	18	25	
Ú	5	12	19	26	
S	6	13	20	27	
Č	7	14	21	28	
P	1	8	15	22	29
S	2	9	16	23	30
N	3	10	17	24	31

ZÁŘÍ

P	1	8	15	22	29
Ú	2	9	16	23	30
S	3	10	17	24	
Č	4	11	18	25	
P	5	12	19	26	
S	6	13	20	27	
N	7	14	21	28	